JON MACKS

MANIPULAREA PRIN RÂS

– Ridiculizează-ți adversarii –

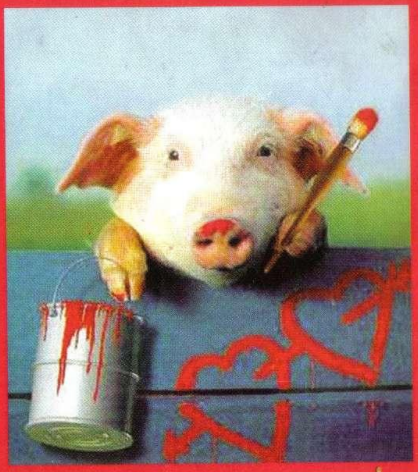

Singurul și unicul ghid practic pentru orice ocazie, situație și dezastru (serios!)

JON MACKS

MANIPULAREA PRIN RÂS

- Domină-i cu umor -

Singurul şi unicul ghid practic pentru orice ocazie, situaţie şi dezastru
(serios!)

Traducere de MIHNEA COLUMBEANU

ANTET
Copyrighl ;c) Editura Antei XX Press pentni prezenta traducere în limba română
Copyright © 2003 Wild Bronco Productions, Inc. Ti 1 Iul original: *How ta Be Funny*

Redactor: Georgeta Geantă Tehnoredactor:
Aurelian Ardeleanu Coperta: Ion Nâstase

1'illN >)'/.((>36-110-1

Pentru Jude, Daniel,
Samantha şi Rickţj

Mulţumiri

Lui David Rosentha), Marysue Rucci, Tara Parsons şi toţi cei de la Simon & Schuster care m-au inspirat şi îndrumat pe parcursul acestei lucrări.

Lui Jay Leno, cel mai bun şef pe care şi-1 poale dori cineva şi cel mai amuzant om pe care l-am cunoscut vreodată.

Lui James Carville, care a venit cu ideea acestei cărţi, şi lui Mary Malalin, care a avut numai cuvinte de încurajare pe tot parcursul procesului.

Lui Billy Crystal, Steve Martin, YVhoopi Goldberg, David Steinberg, Gil Cates, Don Mischer, Lou Horvitz, Michael Seligman, Jeff Margolis, Gary Smitli, George Schlatter, Hcnry Winkler, Michael Levitt, Pat I jee, John Moffilt. Bruce Vilanch, Tom Bergeron şi Jay Redack, care mi-au dat startul ca autor comic sau mi-au dat pauze pe drum.

Tuturor celor care au contribuit cu înţelepciunea şi umorul lor la această carte: pe lângă cei menţionaţi mai sus, Garry Shandling, Conan O'Brien, Rita Rudner, Arsenio Hali, Cariie Fisher. Buz Kohan, Paul Begala, Bob Ellison, Stefanie Wildor, Gilbert Gottfried, Eddie Driscoll, Dave Barry, Paul Harris, Jeffrey Ross şi Andy Breckman.

Lui Dave Boone şi Bob O'Donnell, pentru prietenia şi sprijinul
lor.

Tuturor autorilor de la *„The Tonight Show"* şi *,J4ol1ywood Squares"* care arată în fiecare zi lumii ce este hazul adevărat.

Lui Jack Dytman, Bob Myman, Les Abell şi Mike Klein, care lucrează în culise pentru Wild Bronco Productions.

Realizatorilor Valtrex.

Părinţilor mei, Albert şi Sylvia, fratelui meu, Adam, soţiei lui, Susan, şi nepotului meu, Jeremy.

Noii mele echipe debaseball, Cobras. Pentru cei care urmăresc acest sport, Cobras e a şasea mea echipă în zece ani şi nu sunt negociat pentru că sunt hun.

Lui Bill Kernochan, Bob Benton şi Mike Justice, care intervin şi mă acoperă când nu-mi onorez obligaţiile de autor sportiv.

Producătorilor ginului Bombay Sapphire.

Lui Josh, antrenorul meu personal, care în doi ani a transformat un slăbănog de şaptezeci şi patru do kilograme într-un slăbănog de şaptezeci şi trei de kilograme.

Senatorului Herb Kohl, senatorului Tom Daschleşi senatorului John Kerrv, care sunt nişte buni slujbaşi publici şi chiar mai buni ca oameni.

Realizatorilor testului de sarcină la domiciliu E.P.T.

Celor dela Agoura Cyclones şi Agoura Bronco A.A.

Lui Fang şi Bridget, Denise, Dennis, Katie şi Kara. Bob şi Betb, Rob şi Kaye, cărora le pomenesc numele ca să cumpere această carte.

Şi, în sfârşit, acelei persoane speciale căreia nu i-am menţionat numele - dar ştii cine eşti şi ce-ai făcut pentru mine. Sau, mai bine zis, ce-ai făcut *din* mine?

1. Introducere

Această carte urmăreşte un singur scop - acela de a vă învăţa să fiţi comici în viaţa de zi cu zi. Nu vă va ajuta să deveniţi un comic profesionist, nici un autor de comedie. Nu vă va face să repetaţi glumele altora, şi în nici un caz nu vă va mări şansele de a recupera cei douăzeci dc mii de dolari pe care i- aţi pierdut auuî trecut la WorldCom.

Dar dacă citiţi această carte din scoarţă-n scoarţă, urmându-i sfaturile şi străduindu-vâ să fiţi comici, veţi învăţa cum să folosiţi umorul pentru: a va ameliora vorbitul în public, a pune capăt unui conflict, a evita să fiţi bătut, a obţine o mărire de salariu, a-i face pe

oameni să creadă că sunteţi deştept. Veţi vedea că a fi comic vă poate face sa fiţi mai popular, vă va ajuta să vă petreceţi timpul în închisoare tară a fi violai de deţinuţi puternici şi furioşi (în special dumneavoastră, directorii de firme) şi vă va ajuta să fiţi ales ca participant la un concurs de televiziune, fiindcă producătorii caută extravertiţi amuzanţi pentru aceste emisiuni, nu introvertiţi obsedaţi de l larry Potter. Pe scurt, aceasta carte vă poate ajuta să vă ridiculizaţi şi să vă minimalizaţi duşmanii, sa vă descurcaţi cu copiii şi să le faceţi faţă idioţilor din toate situaţiile cotidiene; va va da posibilitatea să vă impuneţi şi să distrugeţi marele moment al unui rival - şi ţoale acestea, pentru numai doisprezece dolari.

La nivel istoric, cumpărătorii bărbaţi sunt cel mai greu de ispitit (m afara cazurilor când cartea are multe poze şi un poster central). Aşa că, dacă motivele menţionate mai sus nu va inspiră, ce-aţi zice de faptul ca această carte vă va ajuta să vă îmbunătăţiţi viaţa sexuală? Dacă există un lucra care e sigur în viaţă, este acela că trăsătura principală pe care o caut ă femeile când se hotărăsc dacă sa se culce cu un bărbat pe care abia l-au cunoscut e simţul umorului. Aşa ca, dacă aveţi un cont gras în bancă, un salariu cu şase cifre, *plus* simţul umorului, om v-aţi făcut...

Un lucru pe care trebuie să-l reţineţi când vă începeţi călătoria spre umor: multe părţi din această carte se repetă. Multe dintre sfaturile profesioniştilor se repetă. Nu fiindcă sunt plătit la cuvânt, ci ca să vă daţi seama că, pentru a fi comic, există câteva elemente fundamentale ale comediei pe care trebuie să le învăţaţi; să le asimilaţi şi să le încercaţi de cal mai multe ori.

CAVEAT: Nu aveţi nevoie de „gena comediei" pentru a fi comic, deşi trebuie să recunosc că există oameni care sunt comici din naştere. Dar aceste telmici şi recomandări nu vor da nici un rezultat daca aveţi gena necomică. Şi cunoaştem şi asemenea

oameni. Pur şi simplu nu-s în stare. Defilează în ritmul altei tobe, iar toboşarul e Pete Best.

Apropo, l-am folosit pe Pete Best ca sa subliniez un lucru - referirile învechite dau greş în lumea umorului. Folosiţi mereu un domeniu de referinţă proaspăt. Totuşi, întrucât lista mea de toboşari care pierd întotdeauna începe şi se încheie cu Pete Best, trebuie să ne mulţumim cu el... deşi daca mai face un stagiu la dezintoxicare, Ringo l-ar putea înlocui din nou pe Pete. Dar mă abat de la subiect. Exista oameni care sunt nesăraţi în general, care nu pot spune un banc pentru ca nu ştiu ce este acela un banc. Un exemplu clasic - preşedintele rus Vladimir Puţin. Sau Joe Piscopo.

Aşa că, dacă sunteţi un om cu malformaţii comedicale genetice, duceţi această care la librărie şi luaţi-vă banii înapoi.

Dacă însă nu faceţi parte din acest grup infinitezimal, citiţi mai departe...

Zece motive pentru carc c important să fim comici

1. *Oamenii comici au mai mulţi prieteni.*

Există trei căi în viaţă pentru a fi popular: a fi bogat, a fi frumos, sau a fi comic. Tuturor le place compania oamenilor spirituali şi amuzanţi care-i fac să râdă. De aceea vedeţi atât de rar poze de-ale lui Osama bin Laden stând în capul mesei la un bar mitzvah.

2. *Oamenii comici sunt remarcaţi la serviciu.*

Nu. nu e vorba de idiotul care-şi trimite bucile prin fax din departamentul poştal, nici de idiotul care iroseşte timp de Internet preţios dând mai departe toată ziua bună ziua e-mail-uri insipide către toată lumea. Este vorba de angajatul care poate menţine viu interesul oamenilor în timpul unei prezentări fiind

amuzant, de şeful care poate stimula loialitatea şi camaraderia prin apropierea care rezultă din împărtăşirea unei glume, sau de agentul de pază care-1 poate face să râdă pe salariatul nemulţumit şi furios.

3. Oamenii comici câştiga mai mulţi bani.

Este un fapt dovedit că oamenii carc-i pot face pe ceilalţi să râdă câştigă mai mulţi hani. Din acest motiv, preşedintele câştigă doar patru sute de mii de dolari pe an, câtă vreme Carrot Top scoate şaptesprezece milioane $.

4. Oamenii comici nu rămân cv nădragii-n vine în liceu. Simpla robusteţe fizică poaLe preveni umilirea de a vă pomeni

cu pantalonii daţi jos de o gaşcă de cretini. Dar şi simţul umorului poate avea acelaşi efect. O vorbă de spirit la ţanc şi capacitatea de a-1 face pe cretinul şef, sau pe „Ăl Mai Tare Din Parcare" să râdă poate transforma o confruntare încordată într-o situaţie amuzantă şi prietenească. Sau puteţi să le daţi banii de gustare şi s-o tuliţi.

5. Oamenii comici sunt serviţi mai bine la magazin.

Să recunoaştem, viaţa unui vânzător în magazin nu e uşoară. Se situează undeva între cea a unui asistent de rectoscopie şi a planificatorului de nuntă al lui Jennifer Lopez. Prin urmare, în faţa cui vor fi mai receptivi următorii mesageri de iluzii spulberate: într-a mamei cu bigudiuri în păr, din blocul vecin, care-şi cârpeşte copiii peste scăfârlie pe culoarul şapte de la supermarket în timp ce-ntreabă raţoit unde se găsesc chiloţi de poliester mărimea patruşpatm, sau într-a dumneavoastră, care-i puteţi face pe vânzători să râdă?

6. Oamenii comici trăiesc mai mult

George Burns, comic, a trăit o sută de ani. Milton Berle, comic, a trăit nouăzeci şi trei. .James Dean,

deloc comic, a murit la douăzeci şi patru de ani. Nimic de adăugat, onorată instanţă.

7. *Oamenii comici sunt mai inteligenţi.*

Poate că are legătură directă. Poate ca, pentru a fi comic, trebuie să fiţi deştept. Cu siguranţă, e nevoie să fi citit mult, să puteţi face legătura între elemente aparent disparate şi să găsiţi subiecte de referinţă pe care să le folosiţi în orice moment. Şi chiar dacă oamenii comici nu sunt cu adevărat mai deştepţi, ei par totuşi aşa.

Zău că nu ştiu dacă Bill Maher e mai deştept decât Preşedintele Bush, dar un lucru ştiu: Maher c mai comic şi, cu siguranţă, pare să înţeleagă mai bine economia.

8. *Hazul poate acoperi o mulţime de păcate.*
Oamenii i-ar fi putut trece cu vederea lui Saddam Hussein unele încălcări ale drepturilor omului, dacă-şi omora adversarii politici pe scena Teatrului de Comedie din Bagdad. Eu, unul, ştiu că i-aş fi iertat multe.

9. *Oamenii com ici fac rna i mult sex.*
Am menţionat mai sus acest lucra ca pe un motiv principal de a cumpăra această carte. In final, veţi şti că aşa e. Dacă puteţi convinge pe cineva să lase garda jos în faţa râsului, aveţi şanse mai mari să-i daţi şi hainele jos.

10. *A fi comic e în mod clar destul de important pentru* dumneavoastră., *de vreme ce aţi cumpărat această carte.* Aşa *că, ţinând minte acest lucru, să începem.*

Istoria comediei timpurii

Iată o scurta istorie a comediei până la începuturile epocii contemporane.

3500 î.Ch.: Un om al cavernelor de douăzeci şi trei de ani din sudul Franţei înfige accidental suliţa în fundul unui vecin încercând să vâneze antilope. Izbucnesc hohote de râs la vederea primei victime a comediei. Morala: folosirea insolită a obiectelor de uz cotidian e comică.

Secolul al V-lea **î.Ch.:** Aristofan scrie o serie de comedii în Grecia antică, îi sunt jucate în amfiteatru, iar lumea moare de râs auzind prima poantă: „Doi membri ai tribului ebraic intră într- un bar. Şi-1 cumpără."

1387: Geoffrey Chaucer inventează comedia medievală „Povestirile din Canterbury", care constă în primul rând în bancuri porcoase, aluzii cu dublu sens şi oameni care râd de ortografia numelui „Geoffrey".

Sfârşitul secolului al XVI-lea: Shakespeare foloseşte umorul subtil şi jocurile de cuvinLe în primele sale piese. întrucât nouăzeci şi opt la sută din cetăţeni nu ştiu să citească, n-ajunge nicăieri şi revine la ce ştie mai bine - umorul insultelor: „Voi. lemnelor, voi, pietrelor, sunleţi mai răi decât obiectele neînsufleţite!" - „*Julius Cciesar",* Actul I, Scena 1. ,Acest laş sângeros, acest călcător de paturi, acest munte de osânză care deşelează caii..." - „.Henri/ *TV",* Partea întâi. Actul II, Scena 4.

1600-1800: Comedie zero; oamenii suntprea ocupaţi cu ciuma, vărsatul de vânt şi răsturnarea tiranilor coloniali.

Secohd al XlX**-lea târziu:** Karl Marx.

1924: Fraţii Marx.

2. Cărămizile comediei

Cele treisprezece reguli (duzina cu Joker)

i. Fiţi isteţ, fiţi la subiect

Regula numărul unu din vârful piramidei comediei, principalul lucru de care aveţi nevoie ca sa vă scoateţi investiţia din această carte, este aceea de a fi isteţ şi la subiect. Pentru că, dacă veţi fi isteţ şi la subiect, şi *gata oricând să reacţionaţi cu observaţii isteţe şi la subiect,* veţi fi mai comic decât sunteţi acum.

în acest scop, trebuie sa ştiţi că ceea ce se întâmplă în jur e amzant. Citiţi un ziar, urmăriţi actualităţile, cumpăraţi un tabloid, răsfoiţi revista *J'eople".* E necesar să ştiţi despre ce vorbesc oamenii,

la ce se gândesc şi ce este „la modă" în cultura pop. Când e vară, se poartă bancuri caniculare; când luptăm cu teroriştii, se impun bancuri cu cămile sodomizate. Trebuie să citiţi ziarul, să urmăriţi actualităţile şi să fiţi informat astfel încât în orice situaţie să fiţi gata să vă agăţaţi de un cuvânt şi să răspundeţi cu o replică mortală.

E nevoie să lucraţi la asta zilnic. Este necesar să asociaţi subiecte aparent fără legătură (de unde şi imperativul de a fi „la subiect") şi să uniţi punctele în minte astfel încât cuvintele şi frazele comice să vi se rostogolească de pe limbă ca sudoarea de pe brokcrul de acţiuni al lui Martha Stewart.

Iată un exemplu de a fi prompt şi la subiect. Să zicem că sunteţi gata să daţi o replică despre inteligenţa cuiva - reţineţi, deşi s-ar putea să fi bătut recordul mondial al tuturor timpurilor la prostie în public, Dan Quayle a rămas şomer şi a dispărut de la ştiri încă din 1992. Keanu Rceves, domnul Matrix însuşi, încă mai lucrează, încă mai face filme, şi tot prost e.

Orice carte apare după un anumit decalaj de timp, dar iată câteva referinţe curente bune datând din ianuarie 2003 încoace:

BEAT ■ intră Ozzy Osbourae şi Diana Ross; iese Jan-Miehacl Vincent.

CĂŢEA NAŞ PA - intra, Martha Stewart; iese Kathie Lee. SONAŢI - intră Michael Jackson (din nou); ies Farrah Fawcett şi An ne Heche.

BOARFĂ - intră Christina Aguilera: iese Madonna GAY - intra soţul Lizei, dc la New York Mets; ies Siegfried şi Roy. GRAŞI ■ intră Arina Nicole Smith; ies Liz Taylor şi Marlon Brando.

COCOTĂ MASCULINĂ - ascultaţi, ştiu că-i veche, dar Bill Clinton face cât Michael Jordan, John Elvvay, Wayne Gretzky şi Babe Ruth la un loc.

REFERINTE LA SUBIECT ALE CELEBRITĂŢILOR:

VALOAREA CARIEREI VERSUS VALOAREA IA VÂRF

Unul dintre cei mai isteţi şi mai comici oameni pe care i- am văzut vreodată este statisticianul de baseball Bill James. Unul dintre instrumentele pe care le foloseşte el când explică felul cum evaluează jucătorii este conceptul de valoare la vârf în comparaţie cu valoarea carierei. Un exemplu clasic pentru aruncători ar fi Sandy Koufax, în comparaţie cu Don Sutton. Koufax a avut o valoare la vârf enormă timp de câţiva ani, dar cariera lui a fost relativ scurta; Sutton, la cel mai înalt nivel atins vreodată, nici nu s-a putut compara cu Koufax ca aruncător, şi totuşi, timp de peste douăzeci de ani, pe tot parcursul anului, a avut o valoare indiscutabilă.

Acelaşi lucru este valabil şi pentru referinţele de comedie. Aceştia sunt oamenii pe care-i puteţi folosi în glumele dumneavoastră, sau cei pe seama cărora puteţi face haz în conversaţie. Referinţele despre valoarea la vârf sunt cele privitoare la oameni care, când erau în plină formă, au dominat subiectele de ştiri şi conversaţiile din pauza de masă. Cei cu cariere de mare valoare au devenit virgule umane, formule stenografi.ee pentru problemele şi greşelile pe care le comitem cu toţii în vieţile noastre jalnice, greşeli pe care ei ie-au făcut pe marea scenă a vieţii.

Unii, ca John Wayne Bobbitt, au o mare valoare la vârf timp de câteva săptămâni sau luni; alţii, ca Ted Kcnnedy. ne fac să râdem din An până-n Paşti şi mai departe.

Iată principalele referinţe ale comediei din timpul vieţii mele.

10. John Wayne Bobhitt: anii de vârf, 1993-94. L'nii susţin că, la sfârşitul anilor nouăzeci, cariera lui în filme porno ar conta pentru o nouă perioadă de valoare la vârf. Cred ea dacă Fox. nu consideră că e destul de bun pentru *„Cekibrity Boxing",* atunci nu merită nici să urce mai sus pe listă.

9. Joey Buttafuoco: anii de vârf, 1993-95, 2002. Numele lui e de ajuns să-i aducă un loc pe listă. *„Celebrity Boxing"* 1-a cumpărat pentru un scurt răstimp, amil t recut.

8. Bob Dole: anii de vârf, 1994-96, 1999-2001. îl ştiam pc Bob Dole ca erou de război şi bun senator. Fiica mea crede că-i doar un babalâc care a luat Viagra şi a făcut o reclamă la Pepsi cu Britney Spears.

7. Heidi Fleiss: anii de vârf, 1993-95. Ar fi putut urca pe listă, daţii rostea nişte nume. Fată evreică drăguţă. Necăsătorită. Cred că pur şi simplu n-a găsit echipa N.B.A. potrivită.

6. Charlie Sheen: anii de vârf, 1991-2002. Şansa lui Charlie de a deveni un carierist permanent al faimei a fost tragic retezată din scurt de o căsătorie fericită.

5. Frank Gifford: anii de vârf, 1996-98. Când vă gândiţi la Frank, vă vine în minte faima carierei lui în fotbal? Vă gândiţi la legendarul comentator de la *„Monday Night Football"?* Nnţ - vă gândiţi la Frank dându-se- n bărci ai o stewardesă între doua vârste.

4. Paula Jooes: anii de vârf, 1992-98.1.-a bătut pe Frank Gifford la mustaţă.

3. Monica Lewinsky: anii de vârf, 1997-2003. Numele câtor persoane au devenit sinonime cu un act sexual. F, o Heidi Fleiss fara creieri şi ambiţii nude; e Anna Nicole Smitl) fără talent la actorie şi televiziune. Dar, în primul rând. e o femeie care a păstrat o rochie pătată.

Tonya Harding: anii de vârf: 1994-2002. Cel mai grozav lucru la Tonya e că se lot reinventea/ă. A trecut de la tigura de patinatoare albă de două parale la fata albă a lunii de miere video de trei parale, apoi la cea de albă beată de trei lulele si la cea de Celebritate a Boxului alba de rahat. E riscant ce spun. dar cu încă vreo câteva arestări, ar putea ajunge pe lista carierelor permanente.

t A EGALITATE CU

Mike Tyson: anii de vârf, 1990-2002. Nu pun la socoteală anii când Mike lupta efectiv. Consider că anii de vârf ai lui Mike au fost cei când pierdea meciuri mari cu Buster Douglas şi Robin Givens. în plus, a muşcat un tip de ureche într-o partidă de campionat la categoria grea. De-ajuns atât.

1. Anna Nicole Smith: anii de vârf, 1994-2003. E o şteoarfa albă, are nişte sâni cât toate zilele, un LQ. de vreo şaizeci, o emisiune de televiziune proprie, umblă după parale şi s-a măritat cu un boşorog de nooj' de ani.

Există câteva persoane care au ratat topul deşi ar fi meritat un loc în el, ca Pamela Andcrson, Pee-wee Herman, Boy George, Anne Ileche, Daryl SLrawberry şi Robert Downey jr. Fiecare dinlre ei ar putea face în următorii câţiva ani câte ceva ca să-şi recâştige valoarea la vârf, dar în acest punct, au şanse mai mari să ajungă în „Cârtiţa celebrităţilor" decât pc această listă a legendelor vii.

Valoarea carierei

10. Hugh Hefncr: 1954-prezent. Destul de unidimensional, dar când te gândeşti la hormoni scăpaţi de sub control şi poftă adolescentină, juvenilă, te gândeşti la Hef. în plus, are şaptezeci şi şapte de ani şi încă se mai întâlneşte cu gemene.

9. Keith Richards: 1964-prezenV. Consumatorii de droguri ca Robert Downey jr., Steve Howe, Marion Barry şi Daryl Strawberry n-au ajuns pe listă fiindcă au devenit trişti şi jalnici. Au distrus toată distracţia din

consumul recreativ de droguri. Să fim cinstiţi Keith Richards e genul de toxicoman care-ţi aduce un zâmbet pe buze.

8. M.ii'l l»;i Slcvvail: i<><>" prezent Treizeci de secunde în celula ei, şi .1 litrul de pe list;i valurilor la vâri pe lisla valorilor de carieră; de la li'ini'ia pe cmc tuturor bărbaţilor şi câtorva femei l e e drag s- u m ască, la femeia pe care S.lvC.-ului". îi e drags-o urască.

7. Madonna: 1984-prezent. Căsnicia ei relativ liniştită cu tatăl copilului numărul doi i-a pus capăt erei de curvăsărai. Numiţi o altă celebritate care a făcut sex cu bărbaţi de la Warren Beatty într-un apartament de botei cu un piccolo pe bancheta din spate a unui Chevrolet. La un moment dat, J. Lo părea să promită, dar e prea de înaltă clasă. Din păcate, nu exista mari şteoarfe care să ia locul Madonnei, deşi cu încă un video ca *,£)irty",* Christina Aguilera s- ar putea să candideze la tiLlu. Şi tocmai când Madonna era în pericol să fie exilată pe lista valorilor la vârf ca târfă reformată, experimentele ei cu religiile evreieşti mistice şi actoria incredibil de proastă i-au asigurat un loc pe lista celor mari ai tuturor timpurilor.

6. Ilillary Clinton: 1991-prezent. De la boarfa Madonna, trecem la antiboarfa Hillary. E încă prea devreme să spunem dacă ar putea urca în clasament. Poate că o împiedică o vastă conspiraţie de extremă-dreapta. Rugaţi-vă să candideze la preşedinţie.

5. Familia regală: A.D. 1215-prezent. Timp de aproape opt sute de ani, aceşti oameni s-au complăcut în incest dat drept dragoste, s-au împerecheat consangvin, au stors contribuabilii de bani, au supt degetele de la picioare ale consilierului lor financiar în public, au comis adulter şi au ruinat un imperiu cândva mare. Trebuie să-i iubiţi fie şi doar pentru longevitatea lor. Pariez că şi Copernic spunea bancuri despre ei.

4. Ted Kennedy: 1962-prezent. Dacă familia Corleone e cea mai celebră familie puternică de ficţiune din Statele Unite, clanul Kennedy e cea mai celebră

familie puternică din realitate... Iar Teddy este Fredo. Singura diferenţă e că Teddy, când a căzut. în lac, a ieşit viu. 11 mai ceva ca-n mărime naturală. De fapt, e mai mare chiar şi decât principatul Monaco.

3- Kathie Lee Gifford: anii 1980-prezent. Încă de la începuturi, când o chema Hee Haw Honey. până a fost reinventatâ ca star de televiziune, până la căsnicia ei perfectă, la telenovela cu Frank, la conducerea ateliemlui ăluia de fitness, a fost femeia cărora până şi fanilor Marthei Steward le e drag s-o urască.

2. Michael Jacksou: 1970-prezent. L-am văzut pe Michael crescând, devenind dintr-un mascul afro-american tânăr şi extrem de talentat provenit dintr-o familie disfuncţională, o femeie albă de vârstă medie care trăieşte cu un cimpanzeu, o lamă şi o girafa, şi-i plac băieţeii. Daţi-mi voie să mai menţionez şi alte ciudăţenii - oasele omului elefant, uniforma de general klingonian, mănuşa, masca chirurgicală, nasul care-i cade şi balansarea bebeluşului de pe balcon. Şi toate astea au fost doar într-un singur weekend.

1. Bill Clinton: 1988-prezent. Mai e şi altceva de spus?

2. Folosiţi cuvinte şi sunete comice

Woody Allen a scris odată o piesă excelentă care consta numai din cuvinte comice. Sunt cuvinte care pur şi simplu suna comic în momentul când le citiţi. Regula standard a comediei e aceea că termenii cu k1 sunt comici (şi cine n-a râs de cuvântul „fct'cfc"2?}, dar mai sunt şi multe alele care merg. încercaţi-le şi vedeţi. Toate cuvintele următoare sunt bune: *tramp, shtuppirig, imbecile, pants, breeder's hips, chicken, lom, melons, hooters, kinky, slut, bimbo, mole whore, bouffon. 3*

---

1 Securities and Exchaiujes Commission (Comisia de Securităţi şi Schimburi), un fel de gardă financiară, specializată m anchetarea fraudelor bursiere, (n.tr.)

2 Şut (n.tr.)

**" în traducere fidelă: „boarfa (vagaboaridă), a ştuchi, imbecil, pantaloni, şolduri de prăsitoare., pui (laş, fricos), şale, dovlcci, claxoane, petvers, curvă, piţipoancă, cocotă masculina, bufon". Propunem de asemenea: „parawxmjnio, paporniţă, nădragi, budigăi, bou, vită, tâmp, capsoman, tolomac, nătântol, plăvan, malac, huichimă, instalaţii, cioace, ambulacre,

Or de câte ori lucrez cu Billy Crystal,[6] încercăm mereu, în măsura posibilului, să introducem în text cuvântul *„sheetcake"4.*

---

balcoane, maldăre, grămada, mangă, rangă, bălăngănit, gigea, naşpa, nişte"' e1c. (n.tr.)

4 (Lit.) „prăjitură-foaic" sau ..... cearşaf; un fel de „kcystone" (n.tr.')

Lui Marlon Brando nu-i faci doar o oferta pe care n-o poate refuza.. îi oferi un „ţumbaişpil" şi un „keystone".

Am spus odată un banc depre un parc lernatic în stil Disney deschis in Iran care se termina cu o comparaţie între Mickey Mouse şi mascota lor. „Hezbollah Mouse". Nu ştiu de ce, dar dacă rostiţi cu voce tare cuvintele „Hezbollah Mouse", lumea începe să râdă.

,.E foarte comic să zugrăveşti o imagine vizuală vie cu cuvinte.

Era o perucă foarte vizibilă. Avea şi fermoar."

- Rita Rudner

Şi, la alegerea cuvintelor, reţineţi întotdeauna că termenii concreţi şi specifici sunt mult mai de efect decât cei generali. E mult mai eficient să menţionaţi produsul *Durashears* decât substantivul comun „foarfece". E mai amuzant să spuneţi că v-aţi dus la Ilooters decât să spuneţi că v-aţi dus la un club de striptease.

La *Mollywood Squares",* Gilbert Gottfried a fost întrebat: „Care-i cea mai bună soluţie pentru un spate păros?" Răspunsul lui Gilbert: „închid ochii şi-mi închipui că poartă un pulovăr de alpaca." Unde e hazul acestei poante? în cuvântul *alpaca.*

în plus, puteţi folosi oricând efecte sonore. Aşa e, sunteţi propriul dumneavoastră inginer de sunet. Ori de câte ori vorbeşte despre sex, comicul Eddie Driscol) schiţează gestul de a se descheia la pantaloni, imitând sunetul unui fermoar.

3. înţelegeţi adevărul ascuns

Orice vorbă de spirit spuneţi va avea, într-o oarecare măsură, un adevăr ascuns la baza ei. Jerry Seinfeld a spus recent într-un interviu din revista „7î'me"că „fiecare banc bun acoperă ceva". Unul dintre motivele pentru care am dorit să scriu pentru Jay I^eno a fost acela că, prima dată când i-am văzut numărul, la fiecare anecdotă şi glumă pe care o spunea, mă identificam imediat cu ea şi cu punctul ci de vedere. Vedeam adevărurile ascunse, acel comun „Ce e prostesc aici?" pe care pot (şi putem cu toţii) să-1 recunoaştem.

„Fiecare comic ştie că optzeci la sută din spectatori împărtăşesc
incidentul jenant prin care a trecut şi gândurile pe care le-a avut
pe uimă, pentru că A.D.N.-urile noastre sunt atât de asemănătoare.
Oamenii comici spun cu glas tare ceea ce gândeşte restul lumii."

- Andy Breckman

De dragul distracţiei, o dată pe săptămână, apar înt.r-o emisiune de zece minute la K.T.R.S., în St. Louis. E hobby-ul meu, o versiune aşezată a numărului *„What's my beef"* al lui Jay, sau a aiurelilor iui Dennis Miller. Iau cele mai trăsnite ştiri din ziare si scot în evidenţă ridicolul adevărului.

Am făcut acest număr vara trecută, când ani auzit la radio că o oficialitate a sănătăţii din California sugera că soluţia de prevenire a virusului West Nile constă în a aduce pe teritoriul statului mai mulţi lilieci mâncători de ţânţari. Am subliniat ca numai o oficialitate publică ar crede că soluţia pentru West Nile c totuna cu răspândirea rabiei. Şi nu numai atât, dar ar fi şi cea mai proastă combinaţie posibilă pentru California - Ozzy Osboume şi două milioane de lilieci'.

4. Alegeţi-vă o ţinta

Iar acum, un aspect al umonjlui pe care civilii îl neagă - orice formă de umor are o ţintă. Comedia nu e blândă - are întotdeauuaa o victima, de-asta spun comicii că au un haz *mortal.* Victima puteţi fi dumneavoastră, poate fi cineva absent, poate fi un duşman comun şi apropiat, sau un inamic străin şi îndepărtat. Poate fi o ţintă mică, de pildă un ospătar care v-a enervat, sau o ţintă mare, ca guvernul ori teroriştii. Dar, în cele din urmă, dacă vreţi ca o comicărie să lovească drept la fix, aveţi nevoie de o ţintă pe care s-o ochiţi. Aşa că, în orice situaţie, în orice conversaţie, stabiliţi de cine vreţi să râdeti şi asiguraţi-vă că e o ţintă demnă de interes. în timp ce exersaţi, antrenându-vă muşchii hazului, puteţi găsi oricând ţinte uşoare. Desigur, sunt manechine. Dar şi manechinele ridică scorul cu două puncte.

Ţinte uşoare

State: West Virginia, Arkansas, New Jersey, Florida, sau statul care se învecinează la sud sau la vest cu al dumneavoastră5.

Stereotipuri sigure: blondele, avocaţii, fostele amante şi amanţi.

5 Echivalente: Teleorman, Ialomiţa, Dâmboviţa, Buzău, (n.lr.)

I.'. Celebrităţi: (vezi lista de mai sus}6 Oraşe: New York, Los Angeles, Kabul, Detroit.7 Echipe sportive: Cubs, Bengals, Red Sox8 Persoane cu meserii plicticoase: contabilii, angajaţii guvernamentali * *>: *

Listele de valori la vârf şi de cariera

„Oamenii în funcţii ale puterii care fac greşeli prosteşti ne amuză - de exemplu, George Bush şi problema lui cu pronunţarea cuvintelor polisilabice."

- Rita Rudner

„Obiectivul glumei trebuie să fie întotdeauna un personaj fictiv, dumneavoastră înşivă, sau cineva puternic."

- James Cămile

5. *Stabiliţi-vă un punct de vedere*

Acesta este în fond un corolar al celor două reguli anterioare - aveţi nevoie să riscaţi, pentru a fi comic. Trebuie să fiţi dispus de a expune adevărul incomod despre o situaţie sau o persoană, să ţintiţi victima şi să-i daţi lovitura. E necesar să vă asumaţi „riscul greierilor" pentru recompensa de a stârni râsul. „Greierii" sunt cei pe care-i menţionăm în *„The Tonight* A7iou;"când cineva spune un banc şi se lasă o tăcere mormântala, de se-aude ţârâitul greierilor în iarbă.

---

6 Precum şi: Octavian Cozmâncă, Triţă Făniţă, Nicolae Mischie, Corneliu Vădim Tudor, Sonii Ovidiu Vântu, Andreea Marin, Oreste şi Mircea Badea, Blondy, A.S.I.A., Sexy. (n.tr.)

x'*' De asemenea: Caracal, Feteşti, Urziceni, Urlaţi, Slatina, Scorniceşti, Cucuieţii din Deal. (n.tr.)

8 Dinamo, Steaua, Rapid - prin rotaţie şi în funcţie de simpatii - precum şi Avântul, Glucoza, Celuloza, Gaz Metan, Sticla, Cimentul, Cartonul, (n.tr.)

Parlamentarii, buticarii, miniştrii, tarabagiii, sccretarii dc stat, controlorii la metrou, prefecţii, (n.tr.)

Nu ştiu de câte ori oamenii politici şi liderii corporatişti pentru care scriu mi-au spus: „Dă-mi numai glume care să reuşească." Ei bine, n-am de unde să ştiu ce-o sa reuşească; pe-asta, nici Dumnezeu n-o ştie. Le ofer cele mai bune bancuri care-mi pot trece prin minte şi mă rog să aibă succes. în plus, am grijă să fiu întotdeauna plătit în avans.

Jay Leno citeşte şi scrie cam o mie cinci sute de glume pe zi, casă-şi aleagă douăzeci pentru monologul din aceeaşi seară, şi în orice seara există câte una sau două dc care nu râde nimeni. E cel mai bun din toţi, şi totuşi uneori lasă şi el să se-audă greierii ţârâind - aşa că la fel vi se va întâmpla şi dumneavoastră.

Nu face nimic, n-o să muriţi din asta. înţelegeţi doar că nimeni nu le nimereşte pe toate.

6. *Surprindeţi-i*

„Surpriza sub orice forma e întotdeauna comică - supraestimări, subestimări, cruzimi, comparaţii."

- Rita Rudner

Un eleinent-cheie al umorului este factorul surpriză. Există cel puţin cinci feluri în care puteţi surprinde oamenii cu ajutorul umorului. Primele trei reies de la sine. Pe cele două despre care cred că reuşesc cel mai bine le voi explica mai amănunţit.

1. *Puteţi spune ceva comic* în *mijlocul unei conversaţii sau al unei situaţii serioase.*

2. *Ihiteţi spune ceva comic ca replică dată unei persoane care aşteaptă un răspuns serios la o întrebare.*

3. *Puteţi spune ceva comic într-un loc unde* nimeni nu se *aşteaptă la umor (ca de pildă, într-un salon de pompe funebre sau într-un lift).*

4. *Puteţi spune ceva scandalos pe tonul cel mal sec.*

„Nu vă temeţi. O dată ce vă obişnuiţi s o faceţi, e ca şi cum aţi apăsa un comutator, aşa că puteţi trece

I.'. instantaneu de la seriozitate la trântirea deplină a unei bruscă a unei glume, redevenind imediat din nou serios. De obicei, spectatorii mei sunt derutaţi şi uu mai ştiu care-i una şi care alta. Dar asta-i altă problemă, pe care o s~o discutăm mai târziu."

- Garry Sbandling

Garry este unul dintre cei mai pricepuţi la rostirea replicilor pe un ton sec. în orice conversaţie cu el, poate oscila rapid între seriozitate, un banc rostit sec, şi înapoi la seriozitate. Aceasta este adevărata lui personalitate, şi cea de scenă; pentru dumneavoastră, aparenţa seacă nu e personalitatea comica, ci mai degrabă o cale de a face lumea să râdă folosind tehnica surprizei în exprimare.

Găsesc că rostirea seaca dă rezultate excelente ca răspuns faţă de cineva ce povesteşte un lucru complet inutil, sau după ce a trântit o frază sau un clişeu prostesc. De exemplu, dacă cineva spune; „La picnicul nostru cu firma, a plouat, îţi poţi imagina ceva mai rău?" daţi un răspuns de genul: „S-a dat vreodată la tine un ţap excitat? Fii sigur ca ar fi şi mai rău."

Acum câteva luni, mergeam pe hol, la N.B.C. Burbank, când o reporteră a scăpat ceva pe jos, a exclamat: „Of, căcat!" şi pe urma, văzându-mă, a spus: „Scuzaţi-mi franţuzeasca." I-am răspuns pe un ton atoateştiutor şi plin de solicitudine: „De fapt, în franceză c *le gran crape."*

5. *Puteţi spune opusul lucrului aşteptat.*

EXEMPLU: Ori de câte ori cineva trebuie să contramandeze o întâlnire - ceea ce se întâmplă mereu în Los Angeles, de exemplu când coafeza vă amână pentru un client mai important - spun mereu ceva cu următoarea ocazie când ne vedem. Ceva de genul: „îmi pare rău că mi-am schimbat programul, sper că nu v-am creat probleme când a trebuit să rearanjez lucrurile ca să rnă acomodez după programul dumneavoastră, pentru că, în fond. dumneavoastră mă plătiţi pe mine... Sau, nu,

staţi, scuze, am zis pe dos, eu vă plătesc pe dumneavoastră. Greşeala mea."

ALT EXEMPLU: Vara trecută, la Comerica Park din Detroit, Enik: Harwell, comentatorul de baseball, era intervievat pentru un articol despre retragerea lui, la optzeci şi patrii de ani. Un număr de fani asistau la interviu. S-a întors spre ei şi a spus: „Domnii cu camera sunt de la H.B.O. Turnăm o secvenţa pentru *Sex and the City."*

7. *Cheia comediei... momentul oportun*

Pentru comicul profesionist, alegerea momentului oportun în structura glumei are o importanţă decisivă. Pentru un ciyil, calculul timpului comic are două elemente diferite. Primul implică *plasarea poantei la sfârşit.*

Vă mai amintiţi regula „Nu terminaţi niciodată o frază cu o prepoziţie"?; mai reţineţi şi să plasaţi întotdeauna cuvintele comice în final. Orice-aţi face, nu diluaţi poanta glumei... adăugând cuvinte... la sfârşit... care lungesc... efectul... dorit. înţelegeţi? Chiar înţelegeţi?

AŞA DA: VHi a planificat o emisiune despre Liza Minnelli şi soţul ei. Se intitulează *Queer* As *Folk* („Oameni suciţi" - n.tr,).

AŞA NU: Se planifica o nouă emisiune de televiziune despre Liza Minnelli şi soţul ei. Titlul este *„Queer As Folk"* şi se va transmite prin cablu.

Pentru celălalt tip de alegere a momentului, să examinăm opinia unui expert. Jeffrey Ross este considerat cel mai bun comic de insultă din America. L-aţi văzut pe Comedy Central, cu Elugh Hefner şi Drew Carey. Joacă în toate marile cluburi de comedie din ţară şi a apărut la *„The Tonight Show", „Conan"* şi *„Hollywood Squares ".*

I.'. „Adevărul este că, atunci când stai cu prietenii şi le gândeşti la o replică hazoasa, 11-0 dai pe gură imediat. O păstrezi până la momentul potrivit. Trebuie să ai răbdare, ca să poţi nimeri în plin, când ceilalţi nu vorbesc şi toţi sunt atenţi la tine şi la replica ta. Asta poate face dintr-o replică dc categoria 1> una de categoria A."

- Jeffrey Ross

8. Etichetaţi gluma şi tr-ageţi o serie

Et ichetarea unei glume în *„The Tonight Show"* se produce atunci când Jay stabileşte contextul., face pregătirea, spune gluma, apoi adaugă, ca şi cum abia atunci i-ar fi venit în minte, o a doua poantă. 0 serie este o succesiune întreaga de glume cu acelaşi subiect.

EXEMPLU DE ETICHETĂ A LUI JAY

GLUMĂ: Aţi văzut noua emisiune cu Arina Nicole Smith pe canalul *„El"?* Cred că £ vine de la „enorm".

ETICHETĂ: Daţi-1 încolo de *„El",* ar trebui s-o dea pe „*Food Channel".*

O etichetă pentru un civil poate însemna şi un răspuns rapid pentru a duce până la capăt gândul altcuiva. Sarcina dumneavoastră ca persoană comica e aceea de a decide dacă situaţia e potrivită pentru o gluma, a prelua declaraţia serioasă făcută de cineva şi a-i aplica eticheta. De obicei, se produce atunci când o persoană a rostit un clişeu, încercând să-1 prezinte ca pe o vorbă plină de înţelepciune.

CLIŞEU: Ti-ar da şi cămaşa de pe el.

ETICHETĂ: Ce să fac eu cu un cămăşoi mărimea 48?

CLIŞEU: Măcar nu mai sufere.

ETICHETĂ: Şi dac-a ajuns în iad?

CLIŞEU: Mama mea spunea: hrăneşte febra, flămânzeşte răceala.

ETICHETĂ: Şi pentru orice altceva, Valtrex.

Sema se produce când vă gândiţi la o glumă şi pe urmă tot veniţi cu o succesiune de etichete.

EXEMPLU: Cineva întreabă dacă aţi văzut vreodată un film adult. Răspunsul dumneavoastră: „Sigur, am văzut toate clasicele: l-'orrest Hump, Schindler's Lusl, Dude. Where's My Vibrutor, Sweet Ho Alamaba, Star Whores, Mr. fiolland's Anus...9

EXEMPLU: Iată o serie de bancuri cu I lannibal Lecter. Jay le-a spus când a ieşit filmul *„Red Dragon"'10*

Cum numeşte Ilannibal un supertnodel din Wisconsin? 0 bucăţică burniţă, cu brânză.

Ce zice Ilannibal de un microbuz plin cu pensionari? Găina bătrână merge ca pe roate.

Cum îl numeşte Hannibal pe Strom Tuhrmond? *o* crochelă stătută.

Cum îl numeşte Hannibal pe cântăreţul Mealloaf? *Meat ioaf'.11*

EXEMPLU: La înregistrarea emisiunii *,A-B.C. Fiftieth Anniversary Special",* eram în culise, într-o zonă foarte aglomerată, când o asistentă de platou a propus să mă urc pe C-ul mare al practicabilului în formă de „A.B.C." din scenă. C-ul se clătina, iar când femeia mi- a spus „Treci pe C-ul ala mare", am intrat. într-o serie de jocuri de cuvinte:

1 can't, 1 get C-sick.

Most women don't want a C-section.

Get Gavin McLeod over bere and we have the okl man and the C.

This is my fir st C since math class.12

---

9 „Forrest Hop", „Limba lui Schindler", „Nene, undo mi-i vibratorul", „Hai acasă, Alabama", „Răs-coiul stelelor", „Anusul domnului Holland" (n.tr.)

10 „Dragonul roşu" (n.tr.)

11 Sandviş cu carne (n.tr.)

N-a fost o scenă prea grozavă, dar a mers repede şi a avui succes, tocmai pentru că poantele erau atât de tâmpite.

" „Nu pot, am râu dc C mare." „Cele mai multe femei refuză CE-zariaua." „Urcaţi-l acolo pe. Gavin McLeod şi-o s-aveţi bătrânul şi C-marea." .Ăsta-i primii! meu C de la ora de matematică încoace." (n.tr.)

Lăsaţi în seama lui Bill Cosby povestirile comice de-un sfert de oră. Scopul dumneavoastră e să trântiţi o remarcă scurtă şi percutantă, cu vârf ascuţit - de unde şi termenul „poantă"13.

Poate că cel mai bun exemplu în acest sens se găseşte în *J lolhjwood Squares".* Scriu pentru emisiunea asta de cinci ani şi momentele cele mai reuşite sunt cele când Tom Bergeron pune o întrebare unei vedete, iar aceasta răspunde cu o replica scurta. Puteţi recunoaşte imediat vedetele care nu au ba/ - adaugă glumei cuvinte tară rost. o lungesc şi nu-şi dau seama că în acele cincisprezece secunde oamenii au pierdut legătura cu contextul (întrebarea). în acel moment, văzând că pierd atenţia publicului, comit păcatul cardinal de a explica poanta. Nu râde nimeni, iar eşecul devine o profeţie care se împlineşte de la sine. (De fapt, majoritatea păcatelor cardinale din zilele noastre implică un cardinal şi un bax 257 Cub Scout, da' asta- i pentru viitoarea mea carte.)

Observaţi că excepţie face comicul care poate efectiv să interpreteze replicile - ca Brad Garrett, Ellen DeGeneres, Gilbert Gottfried, Arsenio, sau Martin Mull. Ei nu au nevoie să prezinte doar un banc scurt şi rapid, pentru că sunt maeştri în a juca asistenţa pe degete. Civilii trebuie să se rezume la glumele scurte, încercate şi confirmate.

Să aruncăm o privire asupra câtorva întrebări clasice din *„Hollywood Squures"* şi glumele asociate cu ele. Cele de mai jos provin din emisiuni transmise în luna septembrie a anului 2002.

ÎNTREBARE PENTRU JOAN R1VERS: E adevărat sau nu că doamnele care ar dori să reîntinerească îi pot plăti unui medic trei mii cinci sute de dolari pentru o operaţie de refacere a virginităţii?

GLUMA LUI JOAN: Păstraţi-vâ banii, stingeţi lumina şi rămâneţi cu dresul pe voi.

---

13 (în orig.),.*punch line",* „replică-pumn" (ri.tr.)

ÎNTREBARE PENTRU TRIUMPH, CÂINELE COMIC AL INSULTEI: Cine e singurul câine care a ajuns vreodată pe lista revistei *„People"* eu oamenii cei mai bine îmbrăcaţi?

GLUMA LUI TRIUMPH: Sally Jcssy RaphaeL

ÎNTREBARE PENTRU NICOI.E SULL1VAN: Ce anume a popularizat, zicala „Destul de tare pentru un bărbat, dar tăcut pentru o femeie"?

GLUMA LUI NICOLE: k.d. lang.

io. Bateţi o *triplă*

Jucătorii de baseball bal curse acasă. Oamenii comici trebuie să bată triple, pentru ca toate lucrurile comice vin câte trei. Gâridiţi-va la primele bancuri pe care le-aţi auzit vreodată - există un motiv pentru care atâtea bancuri încep cu: „un preot, un pastor şi un rabin..."

în cazul civililor, triplele reuşesc cel mai bine când sunt pregătite şi rostite în cadrul unei cuvântări.

> „Ne-am întrunit azi pentru o onora persoana care a făcut această companie sa ajungă unde a ajuns: [i] persoana care e forţa propulsoare a succesului nostru, [2] persoana care are toate ideile geniale şi viziunea inspirată pentru care e cunoscută firma noastră. [3] Dar, cum soţia lui Jack n-a putut să vină... îi vom prezenta onorurile lui Jack.

Dar o triplă poate funcţiona şi în cadrul unei serii sau al unei povestiri. Pentru a vă pregăti, nu e nevoie decât să gândiţi în trei puncte.

DOUĂ TRIPLE CARE-MI PI AC: Prima este din *„The Tonight Show":*

> „Azi are loc aniversarea spargerii de la Watergate. Dacă stai să te gândeşti, Richard Nixon şi Bill Cîinton au avut multe în comun. Amândoi au avut probleme elice, amândoi au riscat să fie puşi sub acuzare, şi amândoi au fost numiţi Tricky Dick."*

> O altă triplă e din emisiunea lui Billv Crystal cu Rob Reiner.

* *Tricky* - şmecher, şiret; *Dick* - 1. diminutiv de la Richard; *2.* carici (n.tr.)

„Rob este acum, domnul Politică Tnternă. Rob îl numeşte pe preşedinte Bill. Pe vicepreşedintele îl numeşte Al, iar Domino's î) vizitează de cinci ori pe săptămână."14

Anul trecui, ia decernarea premiilor Emmy, în timpul unei piese înregistrate în mijlocul unui omagiu foarte serios pentru Oprah care primea primul Premiu Umanitar Bob Iîope ai tuturor timpurilor, chiar între toţi acei vorbitori importanţi şi serioşi ca Julia Roberts, Coretla Scott King şi Tom Cruise, Chris Rock a luatei invers şi a combinat două elemente - surpriza (folosind umorul într-un moment când nimeni nu se aştepta) şi o triplă (de fapt, a atacat o triplă, apoi i-a dat efect cu o etichetă).

„Mă uit la Oprah. Citesc revista *Oprah.* Folosesc pasta de dinţi Oprah. Folosesc până şi produsele Oprah de îngrijire a părului."

- Chris Rock

li. Vindeţi gluma

Acesta e corolarul scurtimii. VINDEŢI GLUMA. Fiţi conştient că sunteţi comic, fiţi sigur că ceea ce spuneţi e comic, şi n-o lungiţi la sfârşiţii?. *Treceţi la pasul următor / Dar dacă...*

Puteţi fi comic oferind o reacţie simplă faţă de un lucru spus de altcineva. Dar puteţi fi foarte foarte comic dacă duceţi gluma la pasul următor. Acesta e cel pe care eu îl numesc "procedeul cu *dar dacă...*"Actualul meu "dar dacă" favorit de la televiziune este spectacolul *"monk",* scris de prietenul meu Andy Breckman, cu care am lucrat de două ori la Oscar-uri, când Steve Martin era amfitrion. Dar dacă-ul lui Andy a implicat următoarea glumă: "Dar dacă cel mai deştept

14Joc de cuvinte intraductibil: *to call* = 1. a numi; 2. a vizita (n.tr.)

şi priceput detcctiv din San Francisco ar fi maniaco-obsesiv? Rezultatul? Unul dintre cele mai bune spectacole de televiziune.

Nu gândiţi doar la un singur nivel, proiectaţi hazul într-o noua dimensiune. Dacă cineva vorbeşte despre eforturile O.N.U. de a moderniza şi reconstrui Afghanistanul, ce! mai rapid şi simplu răspuns este acela de a spune că se trimit acolo mii şi mii de tone de cărămizi nou-nouţe. Dar dacă-ul ar fi să întreba ţi: '"Dar dacă i~ am ajuta sa construiască multiplexuri moderne? Vă puteţi imagina un multiplex în Kandahar? Care-i marele succes de hox-office acolo? Filmul numărul unu este: «Amice, undemi-e cămila?»"

EXEMPLU: La ştiri se relata cum suferea Anglia de o penurie enormă de donatori de spermă şi, ca rezultat, noi le expediam spermă. Dar dacâ-ul meu a adăugat următorul factor: ' Dar daca i-am ajuta la fel cum am ajutat să fie hrăniţi oamenii din Somalia şi Afghanistan? Vă daţi seama cum ar araia dacă ar fi ca acele paraşutări de alimente? Le-am paraşuta sperma. Şi când te gândeşti că locuitorii din Kabul nu puteau suferi să li se dea în cap cu porumb congelat."

13. întrebaţi mereu: care-i prostia aici?

Am plasat această regulă la sfârşitul capitolului care a început cu „Fiţi isteţ, fiţi la subiect", ca sa începeţi cu regula cea mai importantă şi să terminaţi cu întrebarea cea mai sigură pe care trebuie să v-o puneţi ca să vă fie mai uşor să gândiţi comic.

Este cea mai bună întrebare de comedie a tuturor timpurilor, vă oferă o ţintă, vă dă posibilitatea să duceţi lucrurile la nivelul următor sau la o încheiere absurdă. Examinaţi situaţia şi întrebaţi-vă: care e prostia aici?

EXEMPLU: în luna octombrie a anului trecut, m-am dus la Philadelphia ca să-mi vizitez părinţii. În timp ce treceam prin oraşul meu natal şi mă aclimatizam din nou cu el, am văzut numele membrilor Echipei de Intervenţie Anti-Graffiti din Philadelphia, scrise *cu spray ui pe peretele unei clădiri.* Când vedeţi aşa ceva, trebuie să va întrebaţi: care e prostia aici?

TIPURI DE UMOR

Autoironia

„Niciodată n-aş vrea să fac parte dintr-un club country care să mă aibă pe mine ca membru."

- Groucho Marx

*

„îmi amintesc când mi-am dat seama prima oară că pot face oamenii să râdă. Eram în anul al treilea de când ţineam spectacolul."

-- Conan O'Brien

S-ar putea ca umorul autoironie să fie cea mai importantă tehnică pe care o poate folosi uri vorbitor public. Este o cale de a stabili instantaneu raportul cu un auditoriu, modalitatea unei persoane puternice - şi, dacă ţineţi microfonul în mână, sunteţi automat perceput ca fiind puternic - de a le da tuturor de înţeles că nu se ia pe sine prea în serios. Chiar dacă un subiect este serios, acesta e un mod extraordinar de a semnala că înţelegeţi faptul ca, pe sub haine, cu toţii suntem goi, şi că într-o zi cu toţii vom fi morţi - sau, în cazul lui Ted Williams, congelaţi.

Autoironie mai este şi un instrument de comcdic util pentru persoanele obişnuite care conversează zi de zi, deoarece capacitatea de a face haz de dumneavoastră înşivă este o cale de a vă deschide în faţa cuiva şi a-1 primi în propriul dumneavoastră spaţiu şi lume, într- un mod pe care-1 controlaţi. în chip paradoxal, mai denotă şi o mare încredere în sine, arătând că vă simţiţi bine în propria dumneavoastră piele şi suficient de puternic pentru a nu vă lua prea in serios.

Pentru unii, Carrie Eisher e Prinţesa l^eia; pentru cei care o cunosc pe ea şi activitatea ei de la *„Star Wars"* încoace, mai este şi o incredibilă maestră a cuvântului rostit, una dintre cele mai bine plătite „doctoriţe de texte" din lume şi una din cele mai

amuzante pe seama cuiva care am dialogat vreodată prin viu grai sau prin e-mail.

> „O cale de a fi comic este aceea de a vorbi în public despre dumneavoastră înşivă ca şi cum v-aţi bârfi singur pe la spate. Autoironia are marele avantaj de a arăta ca o conştiinţa de sine îmbrăcată în farmec şi umilinţă. Ori de câte ori vorbiţi despre propria dumneavoastră absurditate ca fiinţă omenească, sunteţi comic."
>
> - Carne Fisher

Bob Fllison, la al cărui activ se înscriu textele pen tru premiile Emray, *‚Mary Tyler Moore Show'* şi *„Rhodu",* spune că, pentru el, cheia e următoarea: *în loc de a degrada pe altcineva, degradati- vă singur; vă face să arătaţi mai uman şi-i atrage pe ceilalţi de partea dumneavoastră.*

EXEMPLE DE CELEBRITĂŢI CARE FOLOSESC UMORUL AUTOIRON1C

Terry Bradshaw este un mare vorbitor pe tema motivaţiei care îşi începe comentariile făcând haz de propriul lui păr, de căsnicia lui, de maică-sa şi de propria sa inteligenţă. Acesta este un mod excelent al lui Terry de a intra în raport cu auditoriu şi de a atenua unele dintre calităţile pentru care e cunoscut. Adevărul este că, dacă Terry ar fi într-adevăr atât de prost, cum ar fi ajuns singurul fundaş de la N.F.L. care a câştigat patru finale pe Super Bowl? în loc să se laude, Terry îşi începe fiecare discurs cu câteva glume. Astfel, el stabileşte contactul cu oamenii din sală şi arată că poate să râdă de sine însuşi; iar dacă puteţi râde de dumneavoastră înşivă, oamenii vor putea râde şi ei împreună cu dumneavoastră.

Fiecare celebritate care e uri bun vorbitor public ştie cum să cucerească publicul folosind umorul autoironie: Arnold Schwarzenegger îşi începe cuvântările făcând bancuri pe seama propriului său accent, a talentului lui actoricesc şi a căsniciei sale cu o femeie din clanul Kennedv; Roşea ti ne şi Tom

Arnold obişnuiau să se prezinte ca fiind cel mai cumplit coşmar al oricui - gunoaie albe pline de bani.

Unul dintre cele mai remarcabile exemple de folosire eficientă a umorului autoironie provine dintr-o perioadă când îl văzusem pe James Canalie, care pe-atunci încă nu era celebru, ţinând un discurs.

înainte ca James să devi nă legenda care e azi, scorul campaniilor lui era, probabil, cam de trei victorii la cincisprezece înfrângeri, dar toată lumea îşi dădea seama ca avea charisma şi inteligenţa necesare pentru a deveni un star. Intr-o zi, l-am privit cum vorbea la o convenţie a consultanţilor politici. Timp de trei oie, unul după altul, consultanţii s-au ridicat în picioare ca să se laude despre campaniile triumfătoare pe care le-au condus, cât de deştepţi erau şi ce dosare imaculate aveau. Apoi, a venit rândul lui Carville. Şi-a început discursul spunând ce onoare era pentru el să fie invitat în compania unor atât de mari consultanţi. A spus că, probabil, îl invitaseră pentru că era singurul pe care-1 bătuseră atâţia ani de-a rândul. Această remarcă a avut două efecte - 1-a făcut pe James să fie singurul om simpatic dintr-o întreagă adunătură de dobitoci îngâmfaţi, şi în al doilea rând, a pus imediat la îndoială credibilitatea tuturor celor spuse înaintea lui.

Imaginaţi-vă cu cât ar fi mai simpatic personajul Martba Stewart în momentul de faţă dacă, măcar o dată în viaţă, ar fi recunoscut că acea casă cu trei etaje pe care a construit-o din elasticuri, cârlţi şi pâini vechi de doă zile n-a ieşit chiar aşa cum se aşteptase. I-ar fi făcut mult mai suportabilă jumulirea ImClone-i.

Experienţa mea

Am folosit autoironia în primul discurs pe care l-am ţinut vreodată, în faţa unui auditoriu compus din avocaţi, cu toţii de înaltă clasă. Am început prin a le spune că absolvisem Facultatea de Drept Villanova, care are multe în comun cu Universitatea Ilarvard - şi anume, literele Vş\A.

Integraţi-vă în grupul căruia vă adresaţi, dar individualizaţi-vă divulgând un neajuns sau un dezastru care vi s-a întâmplat. Amuzaţi-vă de ceea ce e evident la dumneavoastră înşivă, dacă sunteţi bine-cunoscut de auditoriu. ♦ Dacă sunteţi bogat şi oamenii o ştiu, recunoaştcţi-o. Preşedintele John F. Kennedy a spus odată în faţa unei asistenţe că tatăl lui s-a oferit să-i cumpere o victorie în alegerile preliminare din West Virginia, nu o alunecare de teren. Joan Rivers şi-a comentat noul lifting facial vizibil spnnându-le ascultătorilor ca acum nepoţii ei o numesc „Mama Faţă Nouă". Dacă publicul nu vă cunoaşte, spuneţi-i un fapt despre dumneavoastră pe seama căruia să poată face haz. Surprindeţi audienţa orientând-o într-o direcţie, unde cred că vă veţi umfla în pene, iar apoi dezumftându-vă singur. Artiokl Scbwarzcnegger spune mereu un banc grozav despre felul cum a trăit el visul american, fiind dovada vie că orice emigrant poate să vină aici, şă se îmbogăţească doar prin perseverenţă şi munca grea, şi să se însoare cu o Kennedy.

ATENŢIE: Autoironia nu înseamnă autoflagelare. Cincisprezece minute petrecute cu autocritici nu arată că sunteţi comic, ci că nu sunteţi bun de nimic. Un exemplu clasic este felul cum Al Gore şi-a râs de sine însuşi pentru că e rigid. Un banc sau două simt comice. Zece bancuri înseamnă prea mult - şi, repetate la nesfârşit, n-au reuşii decât să le reamintească oamenilor că e într-adevăr un tip rigid.

DE REŢINUT

într-o gloată de lăudăroşi şi încrezuţi, capacitatea de a face un banc pe seama dumneavoastră proprie vă ridică deasupra celorlalţi.

TEMĂ PENTRU ACASĂ

1. *Gândiţi-vă la* un *Jucru pentru care sunteţi bine cunoscut.*

2. *Faceţi două glume despre dumneavoastră înşivă care să se refere la acel fapt.*

Exagerarea

„Un miliard de oameni din întreaga lume urmăresc în seara asta în direct ceremonia de decernare a premiilor Oscar şi toţi îşi spun acelaşi lucru - că suntem gay cu toţii."

- Steve Martin

***

„Se zice că luptătorul taliban american John Walker Lindh.

Vă daţi seama ce înseamnă asta -■ talibanii sunt mai toleranţi

decât Micii Cercetaşi."

- Jay Leno

Să zicem că aţi ieşit cu prietenii şi vorbiţi despre un coleg idiot. Dacă aţi spune că are un I.Q. de 105,11-aţi demonstra mare lucru. Moderaţia nu e comică. Exagerarea peste măsură este, pentru că vă dă posibilitatea să afirmaţi un lucru serios într-un mod memorabil. Dacă două femei stau de vorba şi una spune că i-a cumpărat soţului ei un *Sharper Image Turbo Groomer* ca să-şi smulgă firele de păr din nas, acesta e un fapt. Dacă a trebuit sa-i cumpere o smulgătoare de buruieni - asta, da, e o poantă!

EXEMPLE: Când Jarnes Carville ţine un discurs, face întotdeauna haz apropo de L.S.U. James a avut nevoie de câteva semestre în plus ca să ajungă acolo, dar a afirma ca au trecut cinci ani până să absolve n-ar rezolva nimic. De aceea le spune mereu ascultătorilor că a bătut recordul de longevitate ca student la L.S.U.: a înregistrat cincizeci şi patru de orc de F-uri.

I.'. Când Paul Reiser a prezentator la ceremonia din 2002 a decernării premiilor City of Hope Spirit, a vorbit unui public format din directorii companiilor de discuri care veniseră acolo ca sa-i onoreze pe cei şase preşedinţi ai departamentelor muzicale din studiourile cinematografice. Cu titlu de exerciţiu, vedeţi clacă puteţi număra câte tipuri diferite de glume foloseşte.

„Cei şase oameni pe care-i onorăm astă seară au vândut în ultimul an cam o sută optzeci şi cinci de benzi sonore. în lume trăiesc aproximativ cinci miliarde de oameni. Haideţi să facem calculul, pentru că nu toţi cumpără benzi sonore. Mama mea n-a cumpărat niciodată o bandă sonoră, sau altceva. Nici eu n-am cumpărat vreuna, şi nici vreunul dintre prietenii mei, aşa că până acum scădem unsprezece. Nici chinezii n-au cumpărat, fiindcă ei fac copii-pirat după orice. Nici un om peste patruzeci şi nouă de ani nu cumpără benzi sonore, şi nici cei care n-au împlinit douăzeci şi cinci nu le cumpără, ăştia fiind ocupaţi să le downloadezc gratis de pe Internei , în concluzie, fiecare dintre dumneavoastră, cei din această sală, a cumpărat câte patruzeci şi şapte de mii de unilăţi."

Unde e hazul? Iată analiza:

„aşa că până acum scădem unsprezece" (autoironie)

„ei fac cftpii-pirat după orice" (adevăr ascuns)

„ăştia fiind ocupaţi să le downloadeze gratis de pe Internet"

(adevăr ascuns)

„fiecare dintre dumneavoastră, cei din această sală, a cumpărat câte patruzeci şi şapte de mii de unităţi" (exagerare). Pe parcursul acestui fragment încheiat printr-o exagerare, Paul Reiser a folosit trei tipuri de glume.

JEAŢperi(Jrtta mea

Aveam o prietenă care era cam uşuratică. După ce ne-arn despărţit, i-am anunţat pe toţi că aveam o problemă fiindcă ea trăia cu şeful ei. Şi lucra la

Vatican. Se întâlnea cu Oakland Raiders-ii, dar numai fiindcă o echipă de hockey arc doar cincisprezece jucători. îşi cumpăra prezervativele de la Price Club - angro.

PONTURI

Exagerarea poate funcţiona în absolut orice situaţie comică. Nu are numai rolul de poantă, ci şi acela de a scoate în evidenţă fiecare fragment al unei povestiri.

ATENŢIE: Există riscul ca, într-un moment sau altid al folosirii acestui procedeu pentru a fi comic, să exageraţi peste măsură, astfel încât persoana se va conccntra prea mult asupra exemplului respectiv şi va pierde umorul. Dacă James Carville ar fi spus că a înregistrai şase mii de ore de F-mi la L.S.U., aţi fi pierdut prea mult timp încercând să socotiţi câţi ani însumează accstca. Cincizeci şi patru de orc de F-uri e măsura optimă.

DE REŢINUT

Exagerarea implică înflorirea unui fapt real, pentru a-1 face să fie comic.

TEMĂ PENT RU ACASĂ

1. *Luaţi un eşec sau un neajuns din ziua in curs - de exemplu, traficul rutier la întoarcerea de la serviciu.*

2. *Povestiţi-i despre el unui prieten,*

exagerând. Sarcasmul

„Centrul pentru Controlul Bolilor a anunţat unele măsuri preventive pentru a evita virusul West Nile. Cetăţenii sunt înştiinţaţi să nu culeagă ciori moarte de pe câmp. Hait - s-a zis cu planurile melc de weekend!"

Săriţi peste acest capitol. Oricine a învăţat *la o şcoală de stat ca dumneavoastră n-o să-l înţeleagă.*

...Bine, de acord, da' citiţi încet şi cu atenţie. Sarcasmul este atât. o atitudine, cât şi o dispoziţie de a folosi o glumă şi a demonstra un lucru. Este declararea unui adevăr într- un asemenea mod încât să conteze ca un comentariu social. Pentru a fi comic şi sarcastic, trebuie să pândiţi întotdeauna în alertă momentul când o oficialitate guvernamentală, un comerciant cu care trataţi un coleg sau un membru înstrăinat al familiei spune o prostie care merită să fie ridiculizată. Sarcina dumneavoastră este aceea de a face din ea un comentariu social şi de a fi comic.

EXEMPLE: Jay a făcut un banc extraordinar când oficialităţile din L.A. au anunţat că deschideau „centre de lăsare a copiilor" - locuri unde, timp de şaptezeci şi două de ore, femeile îşi pot lăsa copiii mici dacă vor să scape de ei, fără sa li se pună nici o întrebare. Gluma lui Jay: „Asta-mi place în California. Ai la dispoziţie şaptezeci şi două de ore ca să-ţi dai înapoi copilul dacă viei să scapi de el, dar când cumperi o maşină care nu- ţi place, cu ea rămâi!"

SITUAŢIE: „Preşedintele companiei dumneavoastră, care câştigă două milioane de dolari pe an, concediază cinci sute de angajaţi, dar la sfârşitul anului primeşte o primă de cinci milioane de dolari."
REPLICĂ SARCASTICĂ: „îl susţin. E greu să trâieşi din două milioane de dolari amărâţi pe an."

SITUAŢIE: „Fiica lui Jeb Bush a fost arestată pentru folosire ilegală a medicamentelor eliberate pe reţetă." REPLICĂ SARCASTICĂ: „Măcar are cineva din familia Bush un plan de folosire a medicamentelor eliberate pe reţetă."

Experienţa mea

Departamentul şcolar local din zona mea a eliminat un elev şi o elevă pentru că făcuseră sex în şcoală, trimiţând u-i acasă pe ziua respectivă. Reacţia mea: „Iată o idee bună: să pedepseşti un delincvent minor şi o nimfomană trimiţându-i într-o casă pustie, unde o după-amiază înt reagă nu-i supraveghează nimeni.

PONTUR

I Alegeţi-vă o ţintă mare.

Folosiţi o „frază de tranziţie" tip, cum ar fi: „lată o idee bună", pentru a câştiga timp ca sa se încarce cârdul mintal şi a-i semnala ascultătorului că vă pregătiţi să folosiţi sarcasmul. Folosiţi sarcasmul ca metodă de convingere atunci când atmosfera e tensionată, nu când toţi se simt destinşi.

ATENŢIE: Sarcasmul în momentele plăcute poale avea un gust de struguri acri. Comentariile despre incapacitatea Preşedintelui Bush de a înţelege legile economice nu vor percuta în mintea auditoriului, dacă indicele Dow Jones e de 12.000. Merge mult mai bine dacă veţi critica reducerea de impozite pentru cei bogaţi când Dow Jones coboară la 8.000. Astfel, bancul reuşeşte când subliniaţi că de pe urma unei reduccri fiscale pentru bogătaşi nu are de câştigat decât familia Bush.

DE REŢINUT

Sarcasmul transmite ceva care înseamnă exact opusul a ceea ce spuneţi.

TEMA PENTRU ACASĂ

1. *Urmăriţi ştirile.*

2. *Găsiţi o decizie a guvernului şi căutaţi-i adevărul ascuns.*

3. Face(i *un comentariu sarcastic.*

4. *Sau faceţi un comentariu despre următoarea întâmplare adevărată:*
La un summit ecologic din Africa de Sud, ţinut în luna *septembrie a anului 2002, delegaţii au general peste treizeci de tone de hârtii şi gunoaie, coşurile de gunoi dădeau pe dinafară, şi doar sub douăzeci la sută din deşeuri erau reciclate.*

Scandalosul/melancolia muncii/ valoarea şocului

.Aşadar, Robert Blake zice că el şi nevasta-sa nu se înţelegeau, a scos-o la un restaurant, s-a dus până la toaletă, şi-n timpul ăla a venit unul şi a-mpuşcat-o. Ăsta zic şi eu noroc!"

- Garry Shandling

Intr-o epocă şi-n nişte vremuri când preoţii fecundează mai multe femei decât un jucător de la N.B.A., a mai rămas ceva scandalos de spus? Limita a ceea ce puteţi spune, după cum vor sublinia avocaţii Primului Amendament, depinde de loc. timp şi manieră. La fel cum n-aveţi voie să strigaţi „foc" într-o sală de spectacol aglomerată, nu trebuie nici să-i vorbiţi lui mama-mare despre sodomie - decât dacă aveţi o mamă-mare foarte marfă care a fost văzută făcând şmecherii cu proteza dentară.

Dar mai întâi e nevoie să înţelegeţi de cc umorul scandalos şi şocant dă rezultate; are elementul esenţial pentru a fi comic - factorul surpriză.

EXEMPLE: *Vezi* George Carlin. „Şapte cuvinte care nu se rostesc niciodată la televiziune" este o operă clasică.

Chris Rock are un număr excelent despre telemara tonul lui Jeriy Lewis în care vorbeşte despre cincizeci de ani, câştiguri de sute de milioane de dolari, şi nici unul dintre puştii ăia n-a umblat vreodată. Zice: daţi-o-ncolo de cercetare, şi folosiţi banii ca să-1 trataţi pe unul dintre puşti c-un dans în poala.

Experienţa mea

în timpul giganticelor incendii din Colorado şi Arizona din ultimul an, intram într-o cameră plină de colegi, mă uitam spre televizor şi spuneam: „Mi se pare mie, sau incendiile astea stimulează sexual pe toata lumea?" Şi ieşeam.

Sau, când oamenii din oraşul meu vorbeau despre mutra de strigoi a antrenorului echipei noastre de baseball, spuneam că tehnica lui favorită era să treacă pe lângă o grădiniţă cu maşina şi să-ntrebe un copil de cinci ani dacă voia să-1 ajute să-şi caute căţelul pierdut. De-asta avem Amber Alerts.

MELANCOLIA MUNCII, ÎN CULISELE DE LA OS CAI?

în timpul ceremoniei de decernare a premiilor Oscar de anul trecut, textierii stăteau într-o cameră, mâncând - adică, exact ceea ce fac textierii cam cincisprezece ore pe zi şi i-am spus lui Carrie
Fisher că fiica mea de treisprezece ani vrea să poarte o pereche de tanga. Eu mă împotriveam, iar nevastă-mca nu ştia ce să zică. A doua zi, Carrie a venit cu un cadou pentru fiica mea, spunând că era o pereche de tanga foarte de bun-gust pentru o puştoaică de treisprezece ani. Era împachetată, şi mi-am zis: dacă Prinţesa Leia zice că-i okay, atunci trebuie să fie okay. Aşa că am dus pachetul acasă şi i l-am dat fiicei mele. Când l-am desfăcut, am văzut nişte chiloţi de şnur roz de la un sex-shop adult, cu o limbă uriaşa în faţă.

PONTU

RI Cunoaşteţi -vă

auditoriul.

Nu vă bazaţi pe cuvântul cu *F.* în schimb, spuneţi ceva scandalos într-o situaţie în care nimeni nu se aşteaptă. Dacă sunteţi alb, nici nu încercaţi să spuneţi *„motherfucker".* Nimic nu e mai jalnic decât Buffy din Connecticut încercând să sune ca Wanda Sykes. Sugerez să procedaţi invers, asemenea lui Conan O'Brien, şi să încercaţi să arătaţi cât mai alb cu putinţă.

ATENŢIE: Un hohot general de râs câştigat nu merită un proces pentru hărţuire sexuală. Fiţi sută la sută sigur de ascultători.

DE REŢINUI

Există întotdeauna o linie subţire de demarcaţie între a fi scandalos şi realmente de prost-gust. Dacă lucraţi într-un mediu funcţionăresc, veţi ofensa oamenii. Se vor produce victime, şi s-ar putea ca una dintre victime să fiii chiar dumneavoastră.

TEMĂ PENTRU ACASĂ

t. *Ieşiţi în oraş* cu *un yrup de persoane de acelaşi sex cu dumneavoastră.*

2. *Alegeţi o ţintă care sa pară în mod clar respectabilă şi nevinovată.*

3. Faceţi-vă de cap. Folosmdu-vă ta etici le scandaloase şi „ce-ar fi dacă", pentru a uă amuza pe seama persoanei respective..

Jocurile de cuvinte

„Transvestita voia să mănânce, să bea şi să se Vasileasca."*
- George Carlin

***

„Mama mea locuieşte într-o comunitate cu garduri şi porţi. 0 închisoare."
- Terry Bradshaw.

***

„Yasser Arafat a fost acuzat că a furat unu virgulă trei miliarde de dolari de la organizaţia lui. P.L.O.? Pare mai degrabă un C.E.O."**
- Jay Leno

Această metodă implică realmente tehnica asocierii. Luaţi un cuvânt, îl suciţi şi-1 folosiţi pentru a face lumea să râdă. Funcţionează excelent ca răspuns la un cuvânt-cheie pe care vi 1-a spus un prieten în timpul unei conversaţii; de asemenea, funcţionează extrem de bine pentru vorbitorii publici în timpul fazei de întrebări şi răspunsuri cu sala.

EXEMPLE; La *„The Tonight Show",* am făcut acum câtva timp un număr după un reportaj pe care programele de televiziune îl transmiteau din nou la Kabul TV. Apoi, am enumerat unele dintre emisiunile favorite care figurează în „Ghidai TV" din Afghanistan; *,AUah McBeal", „Everybody Loues Ramadan", „Camei and Creg".*

" (în orig.) *„The transvestite wanted to cat. drink and he Marţ/'.* Joc de cuvinte bazat pe omofonia între *Mari)* şi mern; (vesel), (n.tr.) "* Jocdc acronime: P.L.O. -

Organizaţia pentru Eliberarea Palestinei. C.K.O. - Director executiv de. corporaţie, (n.tr.)

Sau, sâ zicem că mama vă anunţă ca verişoara dumneavoastră de douăzeci şi cinci de ani se întâlneşte cu un bărbat bătrân de şaptezeci şi cinci de ani. Iată cum merge: imediat, luaţi cuvântul „bătrân" şi începeţi să va scotociţi fişierele din cap, în căutarea tuturor cuvintelor asociate cu el: „antic", „mai-decembrie", „ancestral", „arhaic", „prăfuit", ele. Astfel, răspunsul dumneavoastră faţă de anunţul mamei va fi că aţi auzit că s-au cunoscut în timp ce se uitau la emisiunea de televiziune favorită a verişoarei: *,Antiques Roadshotn".* E o relaţie de tip mai-decembrie: mai poate trăi până în decembrie.

Experienţa meu

Ţineam un discurs în faţa unui grup Mensa din Comitatul Orange, iar la cocktailul care a urmat, unul dintre membrii Mensa a apărat în fugă, emoţionat (era în timpul istoricului marş al lui Barry Bonds pentru a bate recordul McGwire) şi a anunţat că Bonds intrase adânc de două ori în noaptea aceea. Am răspuns: „Ce bucurie pentru doamna Bonds!"

PONTURI

încercat, i să faceţi câteva glume despre preludiu în serie, ca să nu fie doar una, singură şi părăsită. ♦ Reţineţi, în timp ce prietenul dumneavoastră vorbeşte şi fără să ştie vă pregăteşte intrarea, parcurgeţi fişierul din cap ca să selectaţi toate asocierile şi referinţele. Rămâneţi scurt şi prompt. Multe dintre jocurile, de cuvinte implică dublu-înţelesuri. Cuvinte ca: *„play ball", Jioe", ..bush"* şi favoritul meu dintotdeauna, *„Beave.r Collegc". 15*

ATENŢIE: Pe astea, aruncaţi-le mai rar, altfel devin obositoare.

---

15 Sau, în română: „regulat", „coardă", „(a se da în) bărci", „păsărică", „rangă", „profund atinsă" ctc., etc., ctc... (n.tr.)

Trebuie să vă plimbaţi şi să mestecaţi gumă ca să le folosiţi eficient; cu alte cuvinte, ASCUT .TAŢI şi gândiţi.

TEMĂ PENTRU ACASĂ

1. *Ifugh Hefner ţine o cuvântare comercială la colegiul dumneavoastră local. Găsiţi cuvinte legate de colegiu pe care le puteţi asocia cu un om ca Hugh Hefner.*

2. *Imaginaţi-vă că vă despărţiţi de soţie. Sau chiar părăsiţi-o, să vedeţi dacă-i pasă. Un prieten vă întreabă dacă a fost o despărţire, dureroasă. Completaţi spaţiul liber: „Nu, ... a fost o despărţire dureroasă."*

Asocierea

„Dino de 1 .aureaţiis are optzeci de ani. Sau, cum ii spune Anna Nicole Smith - c o prospătură."

- Steve Martin

Asocierea este tehnica de a combina două subiecte fără legătură într-un mod nou, pentrj a obţine un rezultat unic şi comic, într-un joc de cuvinte, asociaţi cuvinte asemănătoare cu cuvântul- cheie; într-o asociere, lucraţi liber, lăsându-vă mintea să alăture două concepte aparent diferite.

EXEMPLU: La giganticul concert pentru ajutorarea victimelor din n septembrie, ţinut la New York în Madison Squarc Garden, Billy Crystal a spus mulţimii următoarele: „Toţi avem divergenţele noastre, dar indiferent dacă suntem creştini, evrei sau musulmani, toţi putem fi de acord cu un lucru: în veci n-o s-o mai lăsăm pe Mariah Carey sa facă vreun film."

Experienţa mea

Asocierile cinematografice sunt o modalitate foarte simpla şi eficientă de a face lumea să râdă. Titlurile de film sunt excelente, fiindcă au valenţe referenţiale bine cunoscute în cultura pop şi nu e nevoie decât să asociaţi altceva cu cel mai popular titlu la ordinea zilei.

Am (acut acest lucru acum câţiva ani, într-o prelegere la colegiu, ca să demonstrez cum se procedează. Le-am cerut st udenţilor să spună titluri de filme şi am început sa realizez asocieri rapide, plângându-mă că filmele au titluri care induc în eroare, lată câteva exemple:

FILMUL	**ASOCIEREA**
„P/E *IIAKD"*	Credeam că-i un film despre Viagra.
JCEAGE"	Pe cine interesează luna de miere a lui Frank şi Kathie Lee?
„WHAT WOME1S WA.NT" şi puţin	în Los Angeles, un Porsche Botox.

PONTURI

Lăsaţi-vă gândurile să hoinărească liber şi să facă legătura între elemente disparate.
întotdeauna e bine să profitaţi de un concept proaspăt în cultura pop, ca un titlu de film sau de cântec.

ATENŢIE: N« e **nici un pcricol. Asta-i tehnica mea favorită.**

DE RETINUT
Lăsaţi-vă mintea să formeze liber concepte.

TEMĂ PENTRU ACASĂ

1. *Deschideţi ziarul la pagina* cu *cinematografele şi faceţi o listă a primelor zece filme care rulează în reţea.*

2. *Asociaţi câte ceva cu fiecare*

Litiu. Inversarea

„N-am sa fac din vârstă o problemă în campania asta. Nu voi exploata tinereţea *şi* lipsa de experienţă a adversarului meu."

- Ronald Reagan

„Sper doar ca faptul ca am primit acest premiu să deschidă în sfârşit uşa pentru ca evreii să aibă acces în show business."

- Brad Garrett

„Cel mai important lucru pentru a reuşi în show business este sinceritatea. Daca reuşeşti s-o imiţi, eşti un om făcut."

- George Burns

Inversarea poate implica oricât de multe lucruri: adăugarea unei poante prin opoziţie sau incongruenţă; răsturnarea cuvintelor sau a situaţiilor; întoarcerea pe dos a convingerilor ascultătorului, jucându-vă cu ele. Jay Leno a spus un banc excelent despre luptătorul taliban american John Walker Lindh: „Azi lupţi să oprimi femeile, mâine te Irezeşti în puşcărie şi eşti femeie oprimală."

EXEMPLE: Acum câţiva ani, scriam textul pentru ceremonia de decernare a Premiilor Americane pentru Comedie, şi împreună cu George Schlater şi Dave Boone am găsit o poantă pentru Steve Harvey. Sleve a venit pe scenă şi a început să vorbească despre nevoia de diversitate in

televiziune, spunând că acest domeniu e departe de a-şi atinge scopurile. Pe urină, a spus că-i fusese greu să găsească albi calificaţi pentru emisiunea lui. A spus că a căutat peste toi, în cluburile eountry, pe terenurile de golf, în sălile de consiliu, dar e foarte greu să găseşti albi capabili să ia problema-n mână.

Un alt exemplu provine de la Rila Rudner: „Prima glumă din viaţa mea a fost când m-arn despărţit de prietenul meu. Lui îi ardea de căsătorie. Eu voiam sa rămână cu mine."

l-am spus Ritei că asta-i una dintre glumele mele favorite. Consideră ca are efect pentru ca, aşa cum spune ea, „nu pivotează decât la sfârşilul frazei, iar ultimul cuvânt e atât de scurt, încât întorsătura se produce foarte brusc." Acelaşi lucru sporeşte şi mai mult elementul cheie al surprizei.16

Un al treilea exemplu de răsturnare constă într-o glumă despre cazul avocatului din Seattle care a făcut sex în închisoare cu clienta sa, condamnată pentru crimă. Ce gusturi macabre! Să faci sex cu un avocat!

Experienţa mea

Iată câteva inversări pe care le-am folosii eu: „Se poartă frumos cu toţi copiii lui - chiar şi cu cei legitimi." „Niciodată n-a uitat de unde-a venit. Fiindcă e în arest la domiciliu."

„E o fată de zece! Dacă vă place un I.Q. ca ăsta."

PONTURI

- Ideea unei inversări este aceea de a comuta procesul de vânzare al ascultătorilor.

---

16 Explicaţiile sc refera la forma originală, carc este într-adevăr mai percutantă, din motivele arătate mai sus: *Mp. warited to get: married. I didn'i umnt him to."* în traducere strict literala: „Kl voia a (sc/ne) căsători. Eu nu voiam el sâ {o facă)." Rila se referă la cuvânt ul-cheie final *„to".* (n.tr.)

- Nu exageraţi cu pregătirea contextului.

DE REŢINUT

Inversiunea trebuie să fie folosită în faţa ascultătorilor cu un I.Q. ridicat. Daca ascultătorul nu e destul de isteţ ca să prindă prima parte a glumei, nu va înţelege niciodată poanta.

TEMĂ PENTRU ACASĂ

1. *Cândiţi-vă lu un stereotip, ceva gen„doctorii sunt bărbaţi", „în N.BA. nu există albi", „toatefemeile simulează orgasmele "17 şi transformaţi-l într-o glumă.*

2. *Spuneţi o glumă despre dumneavoastră şi o persoană sau o situaţie, care să-l „păcălească"pe ascultător.*

Derutarea intenţionată

„Toata lumea ştie că e în continuare blondă, nesuferită şi nu înţelege de ce râd oamenii de emisiunea ei de televiziune. Dar destul cu Martha Stewart."

- Jay Leno

De ce a reuşit această glumă? Fiindcă. în momentul când Jay a spus-o, toţi vorbeau despre primul episod din *‚Anna NicoleShow".*

Inducerea intenţionată în eroare este o cale excelentă de a începe un discurs, pentru că pune auditoriul pe o pistă falsă, apoi schimbă macazul cu ajutorul unei surprize. E o formă mai sofisticată a inversării.

---

17 Sau: „toţi bărbaţii sunt nişte porci", „toate femeile sunt curve în afara de maică-mca" (n.tr)

I.'. EXEMPLU: Să zicem că ați prezentați pe Bob Wright, președintele N.B.C., în fața unui grup de reporteri de televiziune, în introducerea noului program de toamnă al N.B.C. Reporterii știu că Bob Wright e șeful, și rnai știu și că programul N.B.C. e plin de așchii sărite din *„Law and Order",* de la producătorul Dick Wolf. Telespectatorii știu că ați venit acolo ca sa-i prezentați pe Bob Wright și, prin urmare, așteaptă câteva cuvinte elogioase despre el. Iată inducerea în eroare:

„Am fost invitat aici ca sâ-1 invit pe omul responsabil de a fi tăcut din N.B.C. ceea ce este azi. omul care deține controlul total asupra rețelei, singura putere din N.B.C. care determină care emisiuni vor trăi mai departe și care vor muri. Din păcate, Dick Wolf n-a putut veni azi - așa că, în schimb... vi-1 prezint pe Bob Wright!"

Pe lângă că folosește o inducere în eroare la începutul unui discurs, aceasta este o tehnică excelentă pentru a deschide conversația la începutul zilei de muncă, mai ales când toți se gândesc și vorbesc despre același articol de senzație din presă.

Experiența mea

Vara trecută, când toți vorbeau despre salvarea minerilor rămași blocați în Pennsylvania, începeam fiecare conversație spunând cum toți ne duseserăm la culare cu teama de tot ce putea fi mai rău, iar dimineața ne treziserăm asistând la un miracol... Angelina Jolie 1-a părăsit în sfârșit pe Billy Bob.

PONTURI

« Imi place să-i induc în eroare cu o triplă.

în cazul inducerii în eroare (ca și într-al tuturor formelor de inversare), aveți nevoie de un auditoriu inteligent, care are o părere preconceptă despre subiectul la care vreți să ajungeți și anumite cunoștințe despre evenimentul

la care vă referiţi, sau despre subiectele articolelor din presă.

DE REŢINUT

Inducerea în eroare este întotdeauna un început excelent al unei cuvântări sau al comentariilor publice într-un grup.

TEMĂ PENTRU ACASĂ

1. *Tmaginoţi-vă că trebuie să-l prezentaţi pe şeful sau profesorul dumneavoastră* in faţa unui *auditoriu, la serviciu sau la şcoală.*

2. *Pregătiţi o inducere. în eroare despre o persoană diferită de pnta aleasă, cu care ascultătorii să fie familiari/.aţi.*

Naraţiunea

Probabil că ce) mai bun sl.il de a fi comic este acela de a va crea propria povestire. Alegeţi un incident real din viaţa dumneavoastră, înfloriţi-1, exageraţi-1, şi schimbaţi-1 astfel încât să fie comic.

„Ca să fii comic, ia-o în direcţia opusa lăudăroşenie!. Vrei să te joci de-a «Se poate şi mai rău?»"

- Came Fisher

„Spuneţi o poveste auto ironica şi care să implice o calamitate ce vi s-a întâmplat."

- Bob Ellison.

„Elementele unei povestiri bune au fost întotdeauna aceleaşi, de la începutul veacurilor. Contextul, confruntarea sau situaţia,

deznodământul - cunoscute şi ca; începutul, mijlocul şi sfârşitul."

- James Carville

„întotdeauna e mai bine să spui o poveste decât să spui bancuri."

- Jay I,eno

„Povestitorii mei favoriţi, Bill Cosby, Ixmie Anderson şi Jay Leno, zugrăvesc întotdeauna o imagine vie când lucrează (...), detalii clare, bună stăpânire a limbajului, talent actoricesc, îşi folosesc vocea - şi există o folosire a vocilor! Un povestitor prost le spune ascultătorilor, după ce a trântit bomba: «Trebuia sa vedeţi cu ochii voştri!» Povestitorul bun îi face pe ascultători să aibă impresia că au văzut într-adevăr cu ochii lor."

- Arsenio Hali

Sa revenim la Andy Breckman, creatonil lui *,JMonk".* Teoria lui Andy despre modul de a fi comic în conversaţia de zi cu zi e următoarea: „Când vrei să spui o poveste, încearcă să-ţi aminteşti când ţi s-a întâmplat ultima oară să te simţi prost. Când descrii o situaţie jenantă - principiul pe care era construit ,,*Seinfeld*" - împărtăşeşti ceva cu care optzeci la sută din oameni se pot identifica. Fiecare bărbat care-şi stropeşte pantalonii eu apă la toaletă reacţionează la fel. încearcă să şi-i usuce sub foehnul pentru mâini, pentru ca oamenii să nu creadă că a făcut pe el. Aşa că, dacă le povestiţi o asemenea întâmplare, au să se identifice cu ea.

EXEMPLU: Gândiţi-vă la toate numerele pe care le-au tăcut vreodată Richard Pryor sau Bill Cosby.

Rhea, soţia lui Buz Kohan, a povestit o întâmplare extraordinară când era invitata de onoare la un prânz în scopuri de caritate. Le-a spus ca s-a dus la dentist, iar acesta i-a cerut: „Mai larg!" La care,

Rhea a răspuns: „Daca puteam mai larg, aş avea bijuterii mai scumpe."

Exjicrienţa mea

Am spus povestirea de mai jos în timpul numărului meu săptămânal de la „*Paul Harris Shoiu",* pe canalul K.T.R.S., în St. Louis, după ce un prieten al meu şi noua lui prietenă m-au invitat la un restaurant marocan. Reţineţi, nu e amuzant să le spuneţi prietenilor că restaurantul era bun şi v-aţi simţit excelent. Aşa ceva v-ar transforma, dintr-o persoană comică, într-un critic culinar. Comice sunt dezastrele şi victimele - în cazul de faţă, eu:

M-am întâlnit cu un vechi amic şi noua lui prietenă ca să luam cina, aşa că, desigur, i-am întrebat cum s-au cunoscut. Ea zice că s-au cunoscut pe Internet, deşi sunt GU. De unde să ştiu cu că GU e termenul intemetist pentru „*yeographically imfit"*? Am crezul că erau nepotriviţi ginecologic. Aşa că s-a lăsat o tăcere de moarte, în maşina cu care mergeam spre restaurantul marocan. Primul lucru pe care-1 fac. acolo ospătarii e să-ţi ceară să-ţi pui mâinile pe masă şi să-ţi toarne apă peste ele. Au o cultură destul de avansată. Chiar la nivelul celei mai avansate perioade din secolul al paisprezecelea! Şi au fost foarte încântaţi când evreul i-a întrebat dacă aşa fac ei supa. Apoi, ospătarul a boscorodit ceva în marocană şi mi-a pus un prosop în poală. Aşa te ştergi pe mâini după ce ţi le-ai înmuiat într-o grămadă de humus rânced. Nu ştiu la ce foloseşte; ultima dată când am avut un prosop în poală, eram într-un cinematograf pentru adulţi. Dumnezeule, sensibili mai sunt, dacă le-atingi cu mâna după apetiziv! în sfârşit, vine şi mâncarea. Excelentă, dacă-ţi place carnea de capră. Aşa că ne băgăm toţi mâinile în tochitura de capră, când mie-mi vine să mă duc la toaleta. Mă duc, intru, mă spăl pe mâini - de data asta, cu săpun adevărat - şi văd deasupra o inscripţie care zice: ‚Angajaţii sunt obligaţi să se spele pe mâini înainte de a-şi relua lucrul." Nu e bine dacă trebuie să le amintească angajaţilor că E. coli e o problemă. Şi pe urmă, de ce nu e şi o inscripţie care să spună că şi clienţii trebuie să se spele pe mâini? Că doar nu angajaţii-şi vâră degetele în tocăniţa de capră, ci oamenii cu care stau la masă. Aşa că, mă întorc la masă şi-mi amintesc de un studiu care zicca că un tip din nou nu se spală pe mâini după ce foloseşte toaleta. Ştiu că eu m-am spălat pe mâini, ceea ce-nseamnă că amicul meu e tipul care nu se spală pe mâini - că eram doi bărbaţi la masă. Aşa că, s-a zic cu pofta mea de mâncare! Chelnerul tot bombănea despre cacânarii sionişli cu obsesia lor despre igienă, aşa ca-ncerc să înveselesc atmosfera şi zic: „Şi vă mai miraţi că Marocul e pe locu-ntâi în lume la dizenterie?" Iar acum, sunt primul om din lume care a

I. fost alungat dintr-un restaurant marocan c-un tip răcnind *jihad* după mine.

.Nepotrivit geografic" (n.tr.)

PONTURI

Ceea ce faceţi în fiecare zi este baza unei povestiri bune. Puteţi spune o poveste în fiecare dimineaţă de luni a vieţii dumneavoastră, când cineva de la şcoală, de la serviciu sau de la Starbucks întreabă: „Şi, ce-ai tăcut in weekendul ăsta?" * O dată ce aveţi o povestire bună, construiţi pe scheletul ei, perfecţionaţi-o, şi folosiţi-o de fiecare dată când aveţi un public nou. Acestea reuşesc extrem de bine la primele întâlniri sentimentale.

Iar acum, un pont dc la Carrie Fisher: „Unii oameni văd ceva şi spun: îngrozitor! Dacă poţi să vezi absurdul situaţiei şi s-o faci să devină amuzantă, e o povestire excelentă."

ATENŢIE: Când începeţi, nu lungiţi prea mult povestirile.

„Cea mai bună povestire este cea care se lungeşte la nesfârşit fară s-ajungă nicăieri şi jigneşte cât mai mulţi oameni posibil."
- Eddie Driscoll

(Observaţi cum foloseşte Eddie sarcasmul.)

DE REŢINUT

Pentru a avea o povestire bună, aveţi nevoie de spirit de observaţie,

TEMĂ PENTRU ACASĂ

1. *Ieşiţi diseorâ în oraş.*
2. *Observaţi oamenii din jur (în situaţii cotidiene).*

3. *faceţi o povestire şi spuneţi-o mâine, dimineaţă.*

„Preşedintele Bush vorbind despre eradicarea corupţiei corporatiste e ca P. Diddy susţinând controlul asupra armelor."
- Jon Macks

Exact, tocmai mi-am strecurat şi eu bancul: „Asta-i ca şi cum Prinţul Charles ar declara că şi-a obţinut postul prin concurs." Analogia înseamnă, în esenţă, „la fel ca". Acestea sunt formule-tip de replici, dar pot fi eficiente. Glumele prin analogie sunt întotdeauna de folos ca mod de a comenta un eveniment în timp ce vă uitaţi la televizor sau sunteţi la birou, iar un rival sau o companie rivală trebuie să fie pusă la punct.

EXEMPLU: Să zicem c.ă sunteţi de la Ernst & Young şi cineva menţionează că Arthur Andersen insistă pentru curăţirea regulilor de contabilitate corporat istă. Aceasta este o situaţie ideală pentru o replică de genul:,Arthur Andersen şi reforma - Star Jones şi cura de slăbire!"

Experienţa mea

Fac parte din consiliile de administraţie ale mai multor organizaţii sportive de tineret şi, invariabil, cel puţin o dată pe an, la o şedinţă, câte unul cunoscut pentru agitaţie se plânge de nevoia de a controla părinţii în timpul meciurilor. De obicei, răspund cu: „Bob ne dă sfaturi despre părinţii necontrolaţi, asta -i ca şi cu, Nick Nolte ar ţine cursuri de bună creştere! Ce urmează, lecţii de toleranţă de la Trent Lott?"

PONTURI

Nu folosiţi excesiv această tehnică. E bună din când în când,
ca să subliniaţi câte ceva.
Dacă veţi vorbi în public, pregatiţi-vă analogia dinainte.

ATENȚIE: Nici un alt avertisment decât ca analogia să fie la subiect.

DE REŢINUT

Folosiţi doar trei cuvinte cheie: „ca şi cum".

TEMĂ PENTRU ACASĂ

1. *Ascultaţi radioul în di'um spre serviciu şi alegeţi pentru analogie un personaj public care tocmai a făcut o* idioţenie.

2. *l'regătiţi-vă această analogie pentru a i-o trânti cuiva la momentul oportun, in t impul zilei.*

Umorul fizic

Acesta este un subcapitol scurt, pentru ca umorul fizic nu e uşor de descris într-o carte.

Marele şi regretatul Sir Isaac Newton a emis la un moment dat teoria ştiinţifică potrivit căreia „umorul fizic funcţionează invers proporţional cu vârsta persoanei". Imediat, toţi ceilalţi savanţi s- au prăpădit de râs, când i-a căzui un măr în cap.

Nimic nu e mai comic pentru un copil de opt ani decât să sufle lapte prinţ r-un pai la prânz; şi totuşi, în chip inexplicabil, o asemenea poanla nu dă prea bine când sunteţi cu iubita la restaurant.

Prin urinare, de regulă, o dată ce aţi depăşit vârsta de paisprezece ani, evitaţi orice formă de umor fizic în conversaţiile de zi cu zi, dacă nu sunteţi profesionist. Aprinderea unei băşini îi reuşeşte bine lui Adam Sandler; în timpul unei cuvântări în faţa consiliului de administraţie ;d companiei, efectul ar fi destul de prost.

3. Umorul proactiv şi reactiv în conversaţia de zi cu zi

Preceptele de bază ale umorului cotidian

De ce anume aveţi nevoie ca să fiţi comic în conversaţia de *zi cu* zi? Jeffrey Ross spune că, pentru a fi un comic profesionist, nu aveţi nevoie decât de o geacă sport şi de o copilărie nefericită, aşa că amatorilor le sugerez că le va fs de ajuns copilăria nefericită... plus ponturile din această carte.

Capitolul de faţă e destinat să vă ajute să fiţi comic in conversaţiile desfăşurate pe parcursul programului dumneavoastră din fiecare zi. Ca să fiţi comic în conversaţiile cotidiene, trebuie să înţelegeţi diferenţa dintre umorul proactiv şi umorul reactiv. în cazul umorului proactiv, vă gândiţi la situaţia socială în care urmează să intraţi şi plănuiţi dinainte ce lucruri comice veţi spune. în esenţă, va pregătiţi în avans povestiri şi replici spirituale. Anticipaţi o situaţie socială şi apoi, în momentul când se întâmplă ceva care să vă declanşeze comentariul pregătit în prealabil, îl spuneţi, impunându-vă ca o persoană pe care s-o asculte toată lumea. Ceea ce vreau să spun e că, dacă vreţi să fiţi comic, trebuie sa depuneţi un oarecare efort.

Un exemplu clasic de replică proactivă se găseşte în dezbaterea viceprezidenţială din 5 octombrie, 1988. între Lloyd Bentsen şi Dan Quayle. Quayle a încercat să se compare cu John Kennedy, menţinând faptul că are tot atâta experienţă în Congres câtă avea şi Jack Kennedy când a candidat la preşedinţie. Senatorul Bentsen a răspuns: „Domnule senator, am lucrat cu Jack Kennedy, l-am cunoscut pe Jack Kennedy, am fost bun prieten cu Jack Kennedy, şi pot afirma cu certitudine, domnule senator, ca dumneavoast ră nu sunteţi Jack Kennedy."

O replica extrem de spontană, nu-i aşa? Păi, nu-i aşa. Oamenii lui Bentsen ştiau că Dan Quayle folosise acea comparaţie în discursurile din toată ţara, în săptămâna dinaintea dezbaterii, aşa că au pregătit o tripla. Aceasta stătea în fişierele de memorie din capul lui Bentsen, aşteptând să fie administrată la momentul potrivit. Deşi pare reactivă, adevărul e eă fusese pregătită dinainte - şi, conform definiţiei mele, acesta este umor proactiv.

Reţineţi, o replică „spontană" din partea unui mare comic este fie rezultatul cunoaşterii anticipate a ceea ce s-ar putea întâmpla şi al pregătirii dc a acţiona, fie, în fracţiunea de secundă când se aude un cuvânt sau o premisă cheie, al răsfoirii fişierelor mintale şi extragerii instantanee a unei replici care aştepta depozitată acolo. E un concept similar cu cel al

improvizaţiei. Toţi marii comici de improvizaţie nu fac decât să acceseze ceea ce au deja în fişiere, selecţionând un răspuns - sau o fişă - în conformitate cu situaţia.

Imaginaţi-va mintea dumneavoastră ca pe un dicţionar enorm. Cu toţii avem înmagazinate aceleaşi cuvinte. Oamenii comici sunt: 1.) capabili să reasarnblcze rapid aceste cuvinte pentru a spune ceva amuzant şi, *2)* mai important, sunt dornici să reasambleze cuvintele depozitate pentru a spune ceva comic. Şi oricine o poate face - recunoaşteţi: pui o maimuţă la computer, şi până la urmă, tastând la întâmplare, va scrie o comicărie. E foarte similar cu Andy Dick şi Tom Green.

Umorul reactiv în conversaţia cotidiană implică trei etape de bază: a asculta ceea ce spune cealaltă persoană, a asocia ceva din fişierele dumneavoastră de memorie cu un cuvânt cheie, şi a rosti comentariul. Dacă ar fi sa stabilim un procentaj al umorului proactiv faţă de cel reactiv, aş spune că în cuvântări şi prezentări se foloseşte în proporţie de nouăzeci şi cinci la sută umorul proactiv, dar în conversaţia de zi cu zi, între şaizeci şi şaptezeci la sută din tot ce spuneţi e comedie reactivă.

Comedia reactivă nu e numai importantă pentru dumneavoastră, ci mai reprezintă şi ultima tendinţă din televiziune. Sitcomurile de mare succes, cum ar fi „*Curb Your Enthusiasm"18,* nici măcar nu folosesc scenarii scrise în amănunt. în schimb, Larry David schiţează acţiunea pe cinci pagini, pe care nu le arata actorilor decât în ziua filmării. Prezintă distribuţiei o idee generală despre ceea ce trebuie să se întâmple în fiecare secvenţă, dar nu anunţă oamenii ce va spune el. Ceilalţi trebuie sa reacţioneze şi să joace în funcţie de replicile lui.

Daca vă uitaţi la *„Hollywood Squares",* veţi vedea că fiecare glumă e reactiva. întrebare a lui Tom Bergeron, gluma a vedetei.

---

18 „Stăpâneşte-li entuziasmul" (n.tr.)

Uitaţi-vâ la episod (sau, mai bine zis, uitaţi-va la toate, căci cu cât vedeţi mai multe, cu atât câştig eu mai mulţi bani) şi vedeţi cum aleg cuvântul respectiv şi-şi lansează glumele staruri ca Martin Mull, Elleu DeGeneres şi Howie Mandel.

Cum funcţionează acest proces pentru aceia dintre dumneavoastră care încă nu apăreţi în *„Hollywood Squares"?*

EXEMPLU: Staţi la coadă într-un Burger King. Persoana surprinzător de atrăgătoare şi fără coşuri de la tejghea întreabă: „Vă mai pot da şi altceva?" în această frază, cuvântul cheie este *dă,* aşa că reacţionaţi prompt cu una dintre cele unsprezece forme de umor enumerate în **Capitolul a: Cărămizile comediei.**

VÂNZĂTOAREA DE *IA* BURGER KING: Vă mai pot da şi altceva?

DUMNEAVOASTRĂ: Da. Aveţi o peruca mai naturală?

Prin urmare, indiferent dacă sunteţi un Fred Astaire al conversaţiei (fiind proactiv) sau o Ginger Rogers care-i urmează exemplul (prin reactivitate), iată cele zece porunci pe care trebuie să le urmaţi pentru a fi comic în conversaţia de zi cu zi:

Cele zece porunci

r. *Hotărâţi că vreţi sa fiţi* comic.

2. *Citiţi un ziar şi aflaţi ce se mai întâmplă în lume.*

3. *Ascultaţi ce spun oamenii şi învăţaţi să gândiţi pe moment.*

4. *Alegeţi un cuvânt pe care-l rostesc, ca rampă de lansare.*

5. *Faceţi o asociere cu acel cuvânt cheie.*
6. *Pregătiţi-vă din vreme câtevafraze-tip de tranziţie, care să vă dea posibilitatea de a câştiga timp pentru a căuta referinţa şi a face legătura cu ceea ce aveţi de spus: „Excelentă idee!", „Sunt şocat!", „Să vedem dac-am înţeles bine...".*
7. *Parcurgeţi rapid replicile pregătite dinainte.*
8. *Amintiţi-uă cărămizile comediei: cele treisprezece reguli din Capitolul 2.*
9. *Când aveţi îndoieli, spuneţi hitotdeauna contrariul a ceea ce se aşteaptă.*
10. *Nu vă lăsaţi descurajaţi de absenţa râsului. Fiţi încrezător. Dumneavoastră sunteţi comic, ceilalţi nu sunt.*

Şi acum, să învăţăm cum se folosesc aceste zece etape în situaţiile colocviale din fiecare zi.

CONVERSAŢII COMUNE ÎN CARE VREŢI SĂ FIŢI COMIC

SITUAŢIA COLOCVIAIÂ NR. 1: *AGĂŢAREA UNEI ŢIPE ŞI/SAU A UNUI TIP*

Umor proactiv de agăţare

Aceasta nu este o culegere de reţete standard pentru agăţat. Sunt moduri dea impresiona o persoană de sex opus cu farmecul şi spiritul dumneavoastră. Există întotdeauna două căi de a o face: una este aceea a umorului „de moment"; a doua, e folosirea povestirii complete (vezi **Capitolul** *2.***: Cărămizile comediei),** în comedia „de moment", observaţi pe loc situaţia colectivă, îi găsiţi un aspect unic şi-1 comentaţi. Aceasta vă uneşte cu auditoriul vizat şi, dacă reacţionează, se poate lega o conversaţie reală... iar dacă nu iese, măcar rămâneţi cu o

povestire comică pentru viitor. (Desigur, dacă sunteţi bogat sau aveţi un fizic de dansator Chippendale, nu mai e nevoie de nici o conversaţie.)

SUGESTIE PENTRU HOMOSEXUALI (căci, dacă toleranţa nu e, nimic nu e): Sunteţi la un concert şi staţi lângă un tip foarte atrăgător. Vedeţi că trece cineva în uniformă militară. Vă întoarceţi spre tipul atrăgător şi spuneţi: „Voiam să intru şi eu în armată, dar m-au întrebat, şi le-am spus."

Umor reactiv de agăţare

în acest punct, luaţi în colimator un lucru pe care vi 1-a spus persoana vizată. Ca de obicei, găsiţi un cuvânt şi concentraţi-vă asupra lui pentru a spune o glumă sau o povestire. Aceasta nu înseamnă, repet, *nu înseamnă* să folosiţi replici de agăţate tembele. Sunt prea cusute cu aţă albă. Fiţi comic şi atât.

Sunteţi la o nuntă şi o domnişoară de onoare vine şi vă spune... (din moment ce e domnişoară de onoare, deja ştiţi sigur că nici nu e nevoie să vorbiţi, îi arătaţi doar cea mai apropiată debara. Dar, pentru orice eventualitate...)

DOMNIŞOARA DE ONOARE: Şi în ce relaţii eşti cu Jimmy?

DUMNEAVOASTRĂ: Ca ofiţer de eliberare condiţionată, ţin legătura cu toţi băieţii mei.

Acesta a fost un exemplu bun. Iata şi un exemplu rău:

DOMNIŞOARA DE ONOARE: Nu ştii ce oră e?
DUMNEAVOASTRĂ: E ora de culcare.

Dacă insistaţi să încercaţi o replică de agăţat, vă sugerez sa folosiţi ceva fără conotaţii sexuale şi atât de scandalos de stupid încât, dacă are cât de cât simţul umorului, persoana să râdă neapărat.

Dumneavoastră, domnilor, încercaţi ceva în scrie: „Şi, care e prietenul tăi! favorit? Al meu e Matt, uneori Matthew. Doar pe mine mă face Dr. Phil să plâng? Pantalonii ăştia îmi fac fundul mare?

Iar dumneavoast ră, doamnelor şi domnişoarelor, încercaţi ceva legat de sport, dar scandalos: „Mi se pare doar mie, sau şi tu crezi ca lui Janet Reno ar trebui să i se facă testul de steroizi?"

Şi - ştiţi ceva? Dacă nu râd, nu merilă să-i agăţaţi.

TEMĂ PENTRU ACASĂ

i. Ieşiţi diseară în *oraş şi agăţaţi pe cineva, folosind o replică*

amuzantă.

2.. Dacă sunteţi căsătorit, faceţi-o oricum şi declaraţi că e în cadrul temei.

SITUAŢIA COTOCVIATÂNR. 2: *ÎNTÂLNIREA*

„Dacă vreţi ca o persoană cu care doriţi sa vă întâlniţi să se simtă mai destinsă, scoateţi-vă în evidenţă un defect propriu. Dacă aveţi nasul mare, sunteţi gras sau vă suflă vântul prin buzunare, vă puteţi referi la asta. Deşi, dacă vi se aplică toate aceste trei caracteristici, nu prea văd ce şanse aveţi să vi se acorde o întâlnire."

- Rita Rudner

Umor proactiv de întâlnire

A fi comic la o întâlnire nu înseamnă sa vedeţi „*Coldmernber"* şi pe urmă, la întoarcere, să repetaţi întruna: „Te excit, puişor?". A fi comic la o întâlnire înseamnă a folosi aceleaşi tehnici pe care le-aţi folosit pentru a agăţa persoana căzută cu tronc, în scopul ca acum să strângeţi legătura. Faceţi haz pe seama traficului, vorbiţi despre serviciu, despre muncă şi despre ciudăţeniile prietenilor comuni. Povestiţi întâmplări, înfloriţi-le şi exageraţi-le. Dacă vă consumaţi treizeci de minute, înainte de întâlnire, alegând restaurantul cel mai potrivit, filmul cel mai bun şi îmbrăcămintea cea mai sexy, dacă petreceţi o ora făcând duş şi aranjându-vă, de ce n-aţi mai sacrifica zece minute ca să vă gândiţi la subiecte de conversaţie interesante şi comice? în capitolul trecut, aţi învăţat să pregătiţi o povestire comică; acum, a sosit momentul s-o spuneţi.

SUGESTIE: Vorbiţi-i celeilalte persoane despre familie, fraţi sau surori. Când o menţionaţi pe sora dumneavoastră cu doi copii care a divorţat recent, nu spuneţi ca are probleme matrimoniale. Spuneţi că e la Chicago, ca să tragă pe bandă o săptămână întreagă de *„Springer",* pentru că familia vrea s- o ţină ocupată ca să nu mai prăsească încă o generaţie de mitocani handicapaţi.

(Observaţi folosirea cuvintelor comice: „a prăsi" e mult mai caraghios decât „a naşte" sau „a aduce pe lume".)

Sau, vorbiţi-i celeilalte persoane despre serviciu. Dumneavoastră, domnilor, nu vă lăudaţi cu succesele pe care le aveţi, iar dumneavoastră, doamnelor, nu vă plângeţi de răutăţile colegelor, în schimb, povestiţi-i partenerului o întâmplare amuzantă cu un client, un caz, un asociat.

NOTĂ RAPIDĂ DE COMEDIE: Da, trebuie sâ vă străduiţi pentru a fi comic. Trebuie să gândiţi, să citiţi şi sâ faceţi un efort concertat pentru a spune lucruri comice.

Căutaţi un subiect de discuţie?

„Reţinuţi un singur lucru: mamele tuturor sunt nişte fiinţe ciudate."

- Carrie Fisher

Iar acum, câteva sfaturi despre comedie de la principalul textier şi expert în comedia întâlnirilor de la „*Hollywood Squures",* Dave Boone.

„Cheia pentru a fi comic la o întâlnire este aceea de *a nu încerca* niciodată sa fiţi comic. Cel mai bine e să fiţi natural şi autoironie. Ştiu din experienţă că femeilor le place să râdă. Okay, uneori râd în cele mai nepotrivite momente, dar acum se găsesc pastile pentru aşa ceva. Folosiţi-vă întotdeauna pe dumneavoastră înşivă ca ţintă. De prea multe ori am căzut în capcana de a crede că o fată avea un simţ al umorului grozav, şi pe urma am rasolit totul luând-o în colimator. Fardul, ţinuta, frunzuliţa de spanac agăţată de sprânceană - m-am luat de toate aiurelile. Dacă aveţi un haz deosebit pentru a vă amuza pe seama îmbrăcăminţii altora, vorbiţi despre o haină pe care aţi purtat-o şi n-o mai puteaţi scoate, sau despre persoanele de la masa vecină. Femeilor le place să râdă de alţii, dar evitaţi atributele fizice şi nu fiţi prea răutăcios. Nu puteţi şti niciodată dacă grăsanul în formă de pară de la masa din colţ nu cumva e mai slăbuţ decât mama fetei. Fiţi natural, şi dacă st; întâmplă să faceţi o

glumă la care nu reacţionează, nu exageraţi cu explicaţiile. N-o faceţi niciodată să se simtă prost sau în inferioritate, pentru că nu v-a înţeles poanta. S-ar putea ca dumneavoastră înşivă să nu fi fost prea comic. Descoperiţi lucrurile care o amuză şi menţineţi-vă în acel domeniu până ajungeţi să vă cunoaşteţi mai bine unul pe altul."

Umor reactiv de întâlnire

Spre deosebire de situaţiile de agăţare, în care sunteţi vorbitorul cel mai agresiv, umorul de întâlnire tinde sa fie mai reactiv, pentru că implică şi ascultatul. Pentru femei, acest lucru e relativ uşor. Dumneavoastră, domnilor, trebuie să treceţi dincolo de faza prefăcutului de a asculta, şi să ascultaţi cu adevărat. I.uaţ.i-o aşa: dacă puteţi asculta câteva minute pentru a găsi un cuvânt cheie faţă de care să reacţionaţi, în continuare veţi putea să vorbiţi şi să fiţi comic.

Exista însă şi un avertisment practic, de la Carrie Fisher: „La o întâlnire, v-aş preveni să nu povestiţi o întâmplare care vă face să păreţi pervers. Nu spuneţi nimic care ar împiedica persoana cealaltă să se culce cu dumneavoastră."

SUGESTIE: Dumneavoastră şi partenera încercaţi sa va decideţi ce film să închiriaţi. Fa vrea să vadă *„Siuart Little 2",* fiindcă se aşteaptă să fie drăguţ. Dumneavoastră vreţi să vedeţi *,American Pie 2",* pentru că are umor juvenil şi sâni goi.

Nu prea puteţi câştiga această controversă declarând că *,American Pie"* e unul dintre cele o sută de filme clasice dîntotdeauna ale American Film Institute, sau că ar fi un expozeu serios despre latura negativă a vieţii de colegiu. Aşa că... alegeţi un cuvânt cheie şi reacţionaţi, contrazicându-i alegerea într-un mod amuzant, astfel încât filmul dumneavoastră preferat sa rămână singura soluţie.

PARTENERA: Hai să închidem „*Stuart Linie 2",* e aşa de drăguţ!
DUMNEAVOASTRĂ: Cuvântul „mic" le cauzează bărbaţilor o marc problemă psihologică. Bob Dole a văzut primul,*Stuart IJttle",* şi peste două zile era purtător de cuvânt pentru Viagra.

Sau

„Dacă şoarecii şi alLe lighioane (alertă cuvânt comic!] sunt aşa de drăguţi, de ce se urcă oamenii pe scaune ca să scape de ei?"

TEMĂ PENTRU ACASĂ

i. Duceţi-vă lu o întâlnire.

•z. Ascultaţi ceva ce spune partenera.

3. *Reacţionaţi la cuvântul cheie cu o asociaţie glumeaţă sau un joc de cuvinte.*

SITUAŢIA COLOCVIAIĂ NR. 3: *GIMNASTICA*

Umor proactiv de sală

Un club de fitness şi sănătate este un loc excelent pentru a fi comic, fiindcă acolo există atâtea lucruri de care sâ puteţi face haz: echipamente transpirate, părţi ciudate ale trupului, implanturi, contabili clicii cu centuri de halterofili, picioare de cămilă (şi dacă nu ştiţi ce-i ăla 1111 picior de cămilă, duceţi-vă la www.canielioe.org), fraieri care nici nu fac gimnastică, dar se duc acolo doar ca să-i vadă lumea. Celălalt mare avantaj al hazului în clubul de fitness este că, cu cât vorbiţi mai mult, cu atât va chinuiţi mai puţin cu exerciţiile.

EXEMPLU: Antrenorul meu se numeşte Josh. Un tip tânăr, la vreo douăzeci şi patru de ani. îmi fac exerciţiile cu el mai suportabile dându-i, fără să mi le ceară, sfaturi în legătură cu femeile. Reţineţi: sfaturile bune nu sunt comice. Sfaturile proaste şi absurde sunt întotdeauna comice. Aşa că-i dau cele mai aiurite sfaturi posibil. Descriu căsnicia ca pe un iad pe pământ, îi spun cum îl va captura prietena lui, (ară îndoială, într-o relaţie neiubitoare şi-1 va încălţa cu o liotă de plozi. îl anunţ că trupul

ei tare şi suplu, de douăzeci şi trei de ani, va deveni după câteva săptămâni de la nuntă un morman de cărnuri fleşcăite, şi că cel mai reuşit sex de după luna de miere va fi când nevastă-sa se preface că doarme, iar el se freacă de piciorul ei. Asta-i căsnicia.

Umor reactiv de sală

Cea mai mare parte a umorului din sala de gimnastică este reactiv. Dar contextul dumneavoastră nu e neapărat un cuvânt rostit de cineva; poate fi şi reacţia faţă de un lucru pe care-1 vedeţi.

EXEMPLU: Mi s-a întâmplat în realitate. Eram în sală şi, imediat după ce lucrasem, stăteam la coadă să-mi iau un shake cu proteine. în faţa mea era Jose Canseco. Era în săptămâna când îşi dezvăluise consumul de steroizi şi toţi cei de la coadă se uitau la el, prefăcându-se că nu-1 observaseră. Şi-a luat paharul, a plătii, şi-n clipa când a plecat, am spus: „Priviţi, şi~i injectează-n buci! E numărul cinci special, ananas cu anabolici,"

TEMĂ PENTRU ACASĂ

înscrie(i-vă la un *club defitness* sau *duceţi-vă la cel unde sunteţi membru.*

Lucraţi.

3- *Faceţi haz de persoana aflată lângă dumneavoastră cu prima ocazie când nu vă aude.*

SITUAŢIA COLOCVIALĂ NR. 4: *CONVERSAŢIA ÎN LIFT*

Umor proactiv de lift

Nimeni nu vorbeşte în lift. Sunt sigur că există un motiv prolund, legat de amintirea ancestrală din subconştient, de când eram în peşteră Ş' tigrii cu

dînţi-sabie dădeau târcoale pe-afară, dar asta nu e o scuză ca, în mileniul 1II. sa nu încercăm puţin umor. Ascensorul este locul ideal pentru a face glume, fiindcă nimeni nu se aşteapt ă, ceilalţi sunt nervoşi, şi primul cuvânt pe care-1 rostiţi vă scoate în evidenţă. în plus, dacă o glumă se fâsâie, mai sunt doar câteva secunde până când vă despărţiţi de ascultători, care nu vă vor mai vedea niciodată.

Trebuie să spuneţi ceva care mizează pe starea proasta a tuturor în interiorul unui aparat mecanic care produce claustrofobie.

REPLICI PROPUSE (încercaţi-le pe astea, apoi inventaţi-le pe ale dumneavoastră proprii.)

NOTA i: întotdeauna e bine sa fiţi în lift împreună cu un prieten/comic căruia să-i puteţi spune bancul, astfel încât ceilalţi pasageri să nu vă înjure.

NOTA 2: După fiecare replică urmează câte o scurtă explicaţie despre motivul pentru care reuşeşte.

„Are cineva dram amină la el?" (Folosire de cuvânt comic.)

„Mi se pare mic, sau liftul e locul ideal pentru o primă întâlnire?" (Sarcasm.)

„Acolo-11 colţ e cumva un contur de om făcut cu creta?" (Valoare de şoc.)

„Jur că am să scap de inculparea asta!" (Surpriză / rostire seacă / cuvânt comic la sfârşit.)

„De la accident, merge mai bine." (Afirmaţie contrară.)

„Cum e, cumpără ieftin, vinde scump, sau cumpără mult, vinde puţin?" (Un mic joc de cuvinte)

„Nu mai sunt la modă chiloţii." (Folosire de cuvânt comic.)

„Ma gândesc să mă-nsor cu Jennifer Lopez." (Referire la un eveniment de actualitate.)

Umor reactiv de lift

în aces caz. aproape întotdeauna reacţionaţi faţa de o persoană ciudată care tocmai a ieşit din lift. Tehnica mea favorită e să aştept până la etajul unsprezece, când mesagerul cu bicicleta iese, apoi să spun: „Şi când te gândeşti că înainte a fost director general la Enron...!"

EXEMPLU: Acum câteva zile, eram în clădirea *„Variety"* de pc Wilshirc, şi a intrat in lift o femeie cam nemulţumită, spunând că trebuia să se întoarcă la birou fiindcă uitase ceva. Am răspuns: „Niciodată nu mi s-a întâmplat asta, cred că sunteţi prima persoană din lume care uită ceva." A fost un mod de a o face sâ râdă de propria ei siluaţie.

TEMĂ PENTRU ACASĂ

1. Găsiţi-vă o slujbă într-o clădire

administrativă. •2.. Petreceţi-vă pauza de

masăplimbându-vă cu liftul.

3. *Faceţi glume şi păstraţi- le pe cele care au efecU*
4. *Demisionaţi din noua slujbă, întrucât cei de-acolo vă cred nebun, şi angajaţi-vă într-o funcţie noua, cu glumele excelente gata pregătite.*

SITUAŢIA COLOCVTALĂ NR. 5: *CONVERSAŢIA LA „STARBUCKS"*

S-ar putea ca acesta sâ fie cel mai important lucru pe care-1 puteţi învăţa de la mine, pentru ca vă veţi petrece aproximativ treizeci la sută din viaţă la „Starbucks", privind ceafa persoanei care stă la coadă în faţa dumneavoastră, tară să spuneţi nimic. De ce să nu extrageţi aur, într-o mină de aur? Există atâtea

lucruri de care sc poate face haz la „Starbucks": oameni care vorbesc la celulare, copii enervanţi, cuvântul *„barista".* păduchi, faptul că staţi la rând treizeci de oameni ca să plătiţi $3.50 pentru o cafea, în timp ce ăia din Somalia mor de foame... Ba mai mult, chiar şi aici, în Los Angeles, exista supermodelc care mor de foame.

Umor proactiv la „Starbucks"

Folosiţi legătura comună care vă uneşte cu ceilalţi şaptezeci de oameni de la coadă ca să comentaţi experienţa pe care o aveţi de la „Starbucks". Să fim cinstiţi, e comic că toţi plătim atât de mult pentru o cafea care în realitate costă şaizeci de cenţi.

Intraţi la „Starbucks" şi vedeţi douăzeci de oameni stând la coadă să plătească trei dolari şi şaizeci de cenţi pentru o apă chioară.

Reacţia dumneavoastră: „Asta-mi place-n California: oamenii plătesc trei dolari şaizeci pentru-o ceşcuţă de apă colorată, şi se plâng că benzina costă un dolar optzeci galonul,"

Umor reactiv la „Starbucks"

Trebuie să folosiţi despărţirea naturală a cozii care mei-ge spre tejghea, ca sa vă impuneţi ca şef al grupului, reacţionând fată de ceea ce spune sau face cineva din grup.

în fiecare „Starbucks", există o mamă fotbalistă în echipament de spandex care vorbeşte la celular sau scotoceşte prin poşetă in timp ce liota ei de ţânci fac ca toţi dracii prin magazin. Surprindeţi privirea cuiva care se uită lung la aceeaşi scenă de groază şi spuneţi: „Singura soluţie, vasectomia!" sau: „...legarea trompelor."

TEMĂ PENTRU ACASĂ

1. *Refmantaţi-vă casa.*

2. *Economisiţi trei sute de dolari pe lună.*

3. *Folosiţi aceşti bani ca să vă duceţi la „Starbucks" o lună*

încheiată, zi de zi, şi perfecţionaţi-vă replicile.

SITUAŢIA COLOCVIALĂ NR. 6: *CONVERSAŢII CU VÂNZĂTORII DIN MAGAZINE*

Umor proactiv în magazine

Scopul pentru care sunteţi comic la mall este acela de a deveni apropiat cu un mocofan de vânzător tânăr plătit cu patru dolari cincizeci ora, astfel încât ajutorul acordat dumneavoastră, noul lui prieten comic foc, să devină al doilea lui ţel în viaţă, după procurarea dozei de Kcstasy pentru dezmăţul din weekend.

Umor proactiv în magazine

Găsiţi în magazin un lucru asupra căruia să vă concentraţi ca subiect de glumă: iluminatul, şeful, lipsa aerului condiţionat. O altă idee este aceea de a rosti o replică introductivă plăcută înainte de abordarea problemei.

REPLICI PROPUSE PENT RU ÎNCERCAT

„înainte să va spun de ce am nevoie, am vorbit deja cu şeful dumneavoastră. l-am recomandat să vă tripleze salariul, gata, s-a făcut!"

„Vreţi să-i duc şefului dumneavoastră un pamflet despre magazinele de confecţii?" „Tot Scroogc vă e şef?"

Umor reactiv în magazine

Cea mai potrivită atitudine este aceea de a face haz de clientul enervant care a fost în faţa dumneavoastră la coadă. Trebuie să vă apropiaţi de vânzător luându-1 în colimator pe clientul dinainte ca idiot.

REPLICI PROPUSE PENTRU ÎNCERCAT (Eolosiţi-le în legătură cu persoana nesuferită din faţa dumneavoastră)

„îmi aminteşte de gardianul din anii cât am stat în închisoare." „Data viitoare când mai vine, o să am pregătită o seringă cu tranchilizant."

„Pare ca-n viaţă!" „Doua litere: ne fe"

TEMĂ PENTRU ACASĂ

1. *Luaţi cei şapte dolari care u-au mai rămas după refimmţarea casei şi vizitele la „Starbucks".*
2. *Duce(i-vă la mall.*
3. *Faceţi-l pe vânzător să râdă.*
4. *(Facultativ) Duceţi-vă la un centru Hertz şi glumiţi pe seama contractului de închiriere şi a miopiei dumneavoastră.*

SITUAŢIA COLOCVIALĂ NR. 7: *CERTURILE CON.JUGALE*

Vă poate ajuta umorul să puneţi capăt unui conflict cu soţul sau soţia? Da, uneori poate. Şi chiar dacă nu reuşeşte, tot e mai hun decât soluţia lui Robert Blake.

Umor proactiv în certurile conjugale Ceea ce aveţi de făcut aici e să schimbaţi subiectul. Trebuie s-o faceţi mai ales atunci când riscaţi să pierdeţi controversa.

SUGESTIE PENTRU BĂRBAŢI: Indiferent despre ce e vorba, înghiţiţi-vă amarul şi spuneţi: „Mare noroc am, că m-am însurat cu tine. îţi dai seama ce coşmar ar fi fost să fiu căsătorit cu Cindy? Are un

cur cât codul poştal, şi i aşa de urâtă, că după sex m-aş îmbăta ca să uit."

Această replică o va face pe soţia dumneavoastră să se concentreze imediat asupra dimensiunilor fundului lui Cindy, asupra faptului că ea şi Cindy s-au certat la cuţite acum două săptămâni - sau, «Iacă s-au împăcat între timp, va încerca să vă convingă că Cindy e cea mai bună prietenă a ei, astfel uitând motivul pentru care va certaţi.

SUGESTIE PENTRU FEMEI: Femeile care vor să pună capăt certurilor cu soţii lor nu au neapărată nevoie să fie comice, ci trebuie sa schimbe subiectul aducând vorba despre ultimul lucru nostim pe care 1-a spus soţul, repetându-1 şi spunându-i ce haz nebun arc;.

REŢINEŢI — când femeile spun că vor să fie cu cineva care are umor, înseamnă că vor ca acel bărbat să le facă să râdă: când bărbaţii spun că vor să fie cu cineva care are umor, înseamnă că vor ca acea femeie să râdă de bancurile lor.

Prin urinare, regulile pentru a stopa o ceartă cu partenerul de viaţă sunt:*

1. *Găsiţi o ţintă - prietena ei, şeful lui.*
2. *Faceţi un compliment partenerului de ceartă (de viaţă, vreau, să spun), şi etichetaţi complimentul cu o glumă pe seama persoanei-ţintă.*
3. *Trnagina{i-vă că sunteţi francez şi capitulaţi imediat.*
4. *Când aveţi îndoieli, nimic nu se compară c.14 un avans sexual.*

Ultima regulă e adevărată -■ conform celor mai recente studii, o ceartă din trei se sfârşeşte cu participanţii în pat. Motiv pentru care ne putem aştepta la nişte dezbateri foarte interesante în alegerile prezidenţiale.

Umor reactiv în certurile conjugale

Acesta trebuie să fie folosit atunci când aveţi şanse să câştigaţi confruntarea. într-o atare situaţie, găsiţi un cuvânt cheie, faceţi o glumă şi lăsaţi partenerul să se concentreze asupra acesteia, ca o soluţie de încheiere elegantă. Un mod eficient de a face asta este acela de a vă preface că nu aţi înţeles un lucru pe care 1-a spus.

EXEMPLU: Mi s-a întâmplat în realitate, cu soţia mea. în mod excepţional, pierdea o controversă cu mine, aşa că a încercat să schimbe subiectul.

EA: Calmcază-te, Cred că trebuie să-ţi găsesc un instructor de yoga. EU: Iaurt? De ce-am nevoie de-un instructor de iaurt? Ascultă, eu n-am învăţat la şcoala publică, ştiu cum se mănâncă iaurtul. Scuturi borcanul, scoţi capacul şi mănânci. Dacă mai întâi scoţi capacul şi pe urmă-! scuturi, faci numai iaurt pe tine şi pe jos. Gâseşte-i altcuiva instructori de iaurt, nu mie.

TEMĂ PENTRU ACASĂ

1. *Căsătoriţi-vă.*
2. *fAiaţi-vă la ceartă* **cu** *soţia sau soţul.*
3. *Temiinaţi-o. (Cearta sau căsnicia - la alegere.)*

SITUAŢIA COLOCVIALĂ NR. 8: *DISCUŢIILE CU COPIII*

„Ca tată, nu-mi trece prin minte nici o altă metodă care m-a ajutat mai mult decât umorul. Indiferent dacă destinde un momenL încordat şi neplăcut, sau transformă o poveste plicticoasă de adormit copiii într-o aventură incredibilă, umorul e rege printre părinţi."

- Arsenio Hali

Cu un copil ajuns la vârsta adolescenţei trebuie să aveţi două tipuri de conversaţii. Primul va interveni atunci când încercaţi să dovediţi ceva despre dumneavoastră înşivă - că sunteţi deştept, sau că „le aveţi", sau cavă pasă. Al doilea va avea loc când încercaţi să dovediţi ceva despre o haină pe care o poartă sau un lucru pe care vrea să-l facă - în esenţă, o conversaţie reactivă.

Umor proactiv în discuţiile cu copiii

Spunându-vă cum să fiţi comic cu odrasla adolescentă, trebuie să vă interzic o serie de lucruri. Nu încercaţi să fiţi cool. Nu-i vorbiţi despre sex; îl oripilează, mai ales că se pricepe mai bine decâl dumneavoastră. Şi nu-i spuneţi cât succes aveaţi la vârsta lui. N o să vă creadă şi, oricum, ar fi o minciună.

SUGESTII: **Puneţi-vă în ipostaza de victimă.** Spuneţi o povestire in care dumneavoastră înşivă vă faceţi de râs. în primul rând, va râde; în al doilea rând, s-ar putea să-şi amintească de o ocazie când a făcut o prostie, aşa că seva simţi mai consolat în privinţa acneei şi a anxietăţilor adolescentine.

Copiii mei încă mi-o mai aruncă înapoi şi râd cu adevărat de ea, deci cred că a reuşit. Le-am spus odată povestea primului meu meci de baseball. Aveam şase ani şi, la prima mea lovitură cu bâta, am trimis mingea departe, spre stânga. N-aveam idee ce să fac în continuare, până când părinţii mei au răcnit la mine să fug la prima bază. Când am ajuns acolo, m-am oprit. S-a întâmplat acelaşi lucru: au strigat la mine sa fug la a doua, apoi la a treia. în acel moment, arbitrul de margine a prins mingea şi toţi au strigat la mine: „fugi acasă!". Aşa că am fugit cale de trei străzi, până acasă. Poveste adevărată.

Umor reactiv în discuţiile cu copiii > **Sarcasmul** este singurul mod de a vă înţelege cu adolescenţii.

Frumuseţea e că nu le este destinat lor, aşa ca nici măcar nu vor şti că sunteţi sarcastic. Vă folosiţi de el ca să-i faceţi să râdă pe ceilalţi copii sau adulţi prezenţi, sau pe soţie, cu câştigul suplimentar că s-ar putea chiar şi să-l convingă.

De exemplu, sunteţi mamă, iar fiica dumneavoastră coboară la micul dejun, pe care oricum n-o să-l mănânce, cu ţepi roz în loc de păr, un inel în nas şi o fustă pe care scrie „Fuck me". Dacă- i ordonaţi să n-o poarte, n-aţi tăcut nimic. Dar aveţi o şansă, dacă folosiţi sarcasmul. Spuneţi-i cât de extraordinar arată; tocmai aţi văzut-o pe Kelly Osbourne gătită la fel, şi toate mamele de vârsta dumneavoastră găsesc că Kelly e foarte cooî şi (trebuie să folosiţi expresia asta) „bomba". Un sfert de oră ţineţi- o numai în complimente, apoi spuneţi-i că v-aţi hotărât să-i urmaţi exemplul. Propuneţi-i să vă duceţi amândouă să vă băgaţi inele identice prin sfârcuri. Fiica dumneavoastră îşi va reveni la normal până după-amiază.

TEMĂ PENTRU ACASĂ

1. *Amintiţi-vă o întâmplare în care aţi fost un idiot.*

2. *Povestiţi-le-o copiilor.*

SITUAŢIACOLOCVIALĂNR. 9: *DISCUŢIILE CU PĂRTNŢI1 (DACĂ SUNTEŢI ADOLESCENT)*

Exista reguli speciale pentru adolescenţii care încearcă să aibă conversaţii cu părinţii. în primul rând, regula spunerii povestirilor nu se aplica atunci când ascultătorii sunt părinţii. Niciodată, nici mort, să nu le povestiţi cu exagerări întâmplări adevărate din viaţa dumneavoastră. O să se sperie dc moarte. în al doilea rând, nu faceţi glume sexuale. S-ar putea să încerce să vă împărtăşească ceva despre viaţa ior sexuală şi s-ar inhiba, pentru că e prea oribil saşi imagineze viziunile pe care le aveţi despre trupurile lor boşorogite, încioeâlate împreună.

Umor proactiv în discuţiile cu părinţii Ca adolescent, simţiţi nevoia imperioasă de a fi comic în conversaţiile proactive, atunci când doriţi ceva. Folosiţi umorul pentru a simula că vă pasă de părinţii dumneavoastră şi ca să arătaţi că n-aţi retezat orice contact cu ei. încă.

Cheia este aceea de a glumi pe seama unei ştiri de la actualităţi. Astfel, le veţi da impresia că sunteţi deştept, le veţi demonstra că aveţi haz, şi in timp ce stau şi vă privesc muţi de admiraţie, puteţi să-i atacaţi cu cererea. Tată un exemplu:

ADOLESCENTUL: Am văzut la ştiri că Preşedintele Bush vrea să invadeze Trakul. N-am

să cred că declanşăm războiul până nu-1 văd că se înrolează în Garda Naţională din Texas.
PĂRINTELE: Bravo, bună poantă! Şi inteligentă...
ADOLESCENTUL: Atunci, îmi iei şi mie un Lexus nou?

Umor reactiv în discuţiile c.u părinţii

Acest mod de folosire a umoralul reaetiv e similar cu cel al părinţilor faţă de dumneavoastră, în afară de faptul ca sarcasmul pe eare-1 folosiţi va fi observat pe loc.

Să zicem că dumneavoastră şi prietenii sunteţi la mall şi vă vedeţi mama într-o fustă prea scurtă şi propriul dumneavoastră tricou vechi de trei ani, cu inscripţia 'N SYNC RULES, pe care-1 găsiseră ţi foarte cool în anul 2000. Prezentaţi-le-o prietenilor spunând: ,,Ea e mama, vrea s-ajungă a doua Christina Aguilera." Sarcasmul asta va avea trei efecte: î) îi va face pe toţi prietenii să se prăpădească de râs; 2) o va face pe mama să înţeleagă că nu prea e cazul să se poarte ca o puştoaică de cinşpe ani; 3) va va tace pe dumneavoastră să fiţi consemnată în casă o săptămână. (Dar, dacă vreţi să fiţi comică, merită sacrificiul.)

TEMĂ PENTRU ACASĂ

1. *Uitaţi-vă cincisprezece minute la actualităţi.*

•*2.. Aflaţi urtde-şi iau masa păi in ţii du m neavoastră şi duceţi-vă acolo.*

3. *Spuneţi ceva comic despre o ştire pe care aţi văzut-o la televizor.*

4. *Cereţi un Lexus nou.*

SITUAŢIA COLOCVIALĂ NR. 10:

FOLOSIREA ÎN COMUN A MAŞINILOR ŞI NAVETA

Evident, această situaţie nu se aplică în Los Angeles, pentru că aici nimeni n-a folosit mijloacele publice de transport, nici propriile maşini în comun eu vecinii. Dar, indiferent dacă faceţi naveta cu trenul, cu autobuzul sau cu autoturismul, drumul de dimineaţă poate fi de-o mie de ori mai plăcut daca sunteţi comic. Şi nu mimai atât, dar ceilalţi călători, când ajung la serviciu, le vor spune tuturor colegilor ce comic sunteţi.

Umor proactiv în mijloacele de transport

Maşina e un loc esenţial pentru a vă proba povestirea din weekend. E bine să faceţi asta numai în maşina mică, nu şi în autobuz sau în Amtrak Metroliner, pentru că dacă începeţi să povestiţi acolo, oamenii vor crede că sunteţi sărit de pe fix şi vă vor da jos la prima staţie, chemând şi salvarea. în maşina folosită de mai mulţi vecini in comun, e inevitabil sa vă întrebe cineva ce- aţi făcut în weekend. Acesta este momentul să vă lansaţi povestirea, sau să trântiţi o replică genială despre marea bombă de la ştirile de dimineaţă.

Umor reactiv în mijloacele de transport

Se poate folosi în autoturism, sau în mijloacele de transport în comun. Puteţi reacţiona faţă de o melodie transmisa la radio, care vă dă ocazia să vă puneţi în aplicare asociaţia de idei; puteţi comenta în legătură cu ceva anunţat pe canalul radio dc ştiri; puteţi să ascultaţi ce spune altcineva şi să faceţi un joc de cuvinte; de asemenea, mai e o ocazie ideală de a vă amuza pe seama altor şoferi, sau a transportului în comun, ea să le puneţi pumnul în gură celorlalţi pasageri când încep să-1 înjure pe şofer că nu s-a grăbit să prindă stopul pe verde.

Să zicem că radioul merge pe un post de rock clasic şi auziţi că urmează melodia *„igth Nervous Breakdown".* Imediat, comentaţi; „Credeam că a nouâşpea criză de nervi e a lui fnumele unui coleg foarte nervos]."

Sau, vedeţi un smintit de şofer făcând slalom printre maşini cu viteza a palra. Remarcaţi: „Ei, ia uite-l şi pe (numele celui mai recent şofer smintit dintre celebrităţi: Halle Rerry. Nick Noi te, Randv Moss, Diana Ross - nici o grijă. în fiecare săptămână c câte unul nouj."19

19 în România, evident, veţi folosi demnitarul săptămânii (deputat, senator, ministru, .secretar de stat, prefect, baron local, ofiţer superior S.P.P.. membru P.N.A., Carmen Păunescu dc.) care tocmai a lacul o dandana naşpa la volan, (n.lr.)

„O regulă pentru folosirea maşinilor în comun de către vecini sau colegi: nu vă luaţi de şofer. Mai bine forfecaţi-i pe cei din maşina pe care o foloseaţi în comun înainte."

- Paul Harris

TEMĂ PENTRU ACASĂ

t. Beţi o ceaşcă de cafea înainte de navetă.

2. *Ascultaţi radioul m timp ce beţi acea ceaşcă de cafea.*

3. *Faceţi o asociaţie de idei cu cele auzite la radio.*

SITUAŢIA COLOCVIALĂNR. *11: ACCEPTAREA UNUI COMPLIMENT*

Multor persoane le c greu să accepte complimentele. Mie nu, dar am auzit că altora aşa li se întâmplă. Reacţia standard faţă de un compliment esle: 1) de a-1 nega, ceea ce reduce plăcerea de a-1 fi primit şi o face. pe persoana care vi 1-a făcut să se simtă prost; 2) a nu scoate o vorbă.

Cum vi se pare ideea de a-i răspunde cu o glumă? Astfel, aţi arăta că vă bucuraţi de el, şi că-i oferiţi şi celui care vi 1-a făcut ceva în schimb: un hohot de râs.

Umor reactiv în *acceptarea complimentelor*
Evident, acesta este sută la suta umor reactiv, întrucât numai un narcisist schizofrenic s-ar uita Î11 oglindă facându-şi singur complimente. Ceea ce aveţi de iăcut e să reacţionaţi cu ajutorul unui cuvânt cheie, sau sa folosiţi o exagerare.

Să zicem că cineva vă felicită pentni că sunteţi într-o formă excelentă. Răspundeţi doar atât: „Mda, steroizii ăştia noi fac toţi banii!"

Sau, cineva comentează că arătaţi foarte sexy. Folosiţi celebra replică a lui Dolly Parton care spune că trebuie sa cheltuieşti o avere ca să arăţi ca o boarfă ieftină.

SITUAŢIA COLOCVIAIĂ NR. *12: A VĂ FRIGE PRIETENII*

Prostituţia e cea mai veche meserie din lume; cea mai veche formă de umor e a sta împreună cu prietenii - sau prietenele - şi a frige fuduliile... sau ovarele, după cum e cazul. Sunt sigur că o făceau încă de când stăteau în jurul focului din cavernă, în Epoca de Piatră, şi e genul de umor care poate ti cel mai amuzant. De fapt, pariez că de-asta i se spune „a frige" - veniseră de la vânăloare, toţi ajunseseră cu bine în peşteră şi stăteau în jurul focului, unde se frigea o fleică de mamut delicioasă, iar ei se frigeau între ei. Reţineţi, întotdeauna îi frigem pe cei care ne sunt mai dragi. Jeffrey Ross mi-a spus cândva că nimic nu e mai comic decât să-l tachineze pe unchiul Murray pentru felul cum mănâncă. întrucât nimeni nu-şi frige prietenii mai bine decât Jerry, acesta e un sfat de maestru.

Cele cinci reguli pentru insulte hazlii ale lui Jeffrey Ross

RAPID: Trebuie să fiţi rapid. Trebuie să reacţionaţi prompt. Nu e nevoie să fiţi cel mai spiritual, dacă interveniţi primul. COMIC: Nu vă autocenzuraţi. Sunteţi între prieteni. Ziceţi! Dacă dumneavoastră consideraţi că e comic, atunci aşa este, FEROCE: Direcţia jugulară!

PRIETENOS: Dar adăugaţi şi puţin zahăr; reţineţi că sunteţi cu prietenii şi familia. îl iubesc pe unchiul meu Murray, dar după felul cum mănâncă, ai zice că are două găoaze. FUT: Adăugarea

cuvântului ***j'ut*** între prieteni poate ajuta orice, insulta - ca în: „Mişto cravata, futu-te-n cur."20

JON MACK5

BUBUIAIA ÎNTRE PRIETENI

„Mă-ta-i aşa de grasă, că atunci când i'şi rădea părul de pe picioare şi s-a tăiat, a curs untură, nu sânge."

în comunitatea afro-americana, bubuiala (numită şi trozneală, sau bumbăceală) este o metodă mult mai formalizată dc frigere a prietenilor. Cel mai des i se spune „ba p-a mă-tii"; de fapt, primul banc cu „a mă-lii" îşi are originile cu patru sute de ani în urmă, în paginile lui Shakespeare:

„Burtos cu lut în cap, grăsan nătâng ce eşti,
Pui de căţea obscen, băi sac slinos de talc."
-- *„Henry TV",* Partea I, Actul II, Scena 4

Deocamdată, e vorba despre bubuiala glumeaţă între prieteni. Mai târziu, vom vedea cum se poate folosi aceeaşi tehnică pentru a închide gura unui duşman.

PONTURI PENTRU BUBUIAIÂ

1. Există boxeri şi luptători. Boxerii sunt rapizi; luptătorii dau marea lovitură de graţie.
2. Cele mai bune ţinte sunt prietenii,"rudele lor şi persoanele cu care au întâlniri.
3. Exista un context standard: „tnă-ta-i aşa de grasă...", „eşti prost ca un...", „gagică-ta-i urâtă ca o..."

---

20 Aveţi grijă cine vă aude. între prieteni, cuvântul cu „F" nu e porcos. Totuşi, a vorbi cu „F" la şedinţa cu părinţii în general nu prea ţine. Dacă-1 folosiţi vreodată într-o situaţie nepotrivită, murmuraţi jenat: „Ştiţi, eu am sindromul lui Tourette", şi e foarte posibil ca toţi sâ dea din cap înţelegători - deşi habar n-au cc c sindromul lui Tourette. (it.a.)

4. Fiţi perspicace - observaţi cum se îmbracă prietenul/adversarul, cu cine se întâlneşte, cum arată respectiva.

4- Sfaturi de la profesionişti: Comedia Mesei Rotunde... fără masă

Editura Simon & Schuster mi-a dai un avans de şapte mii cinei sute de dolari ca sa invit nişte prieteni, scriitori şi comici, la o serie de dineuri, şi sa le consemnez comentariile ca replici dintr-o comedie înjurai mesei rotunde. Ideea era ca aceşti profesionişti - actori, producă tori, autori şi vorbitori publici, ca Jav Leno, Billy Crystal, Garry Shandling, Rita Rudner, Conan O Brien, Arsenio Hali, Bruee Vilaneh, Jeffrey Ross, Dave Barry, George Schlatter, Maiy Mataiin, James Carville, Carrie Fisher, Gilbert Gottfried, Dave Boone, Eddie Driscoll, Paul Harris, Buz Kohan, Stefanie Wilder şi Paul Begala - să se distreze cât mai bine, iar eu să le pot culege ponturile şi sfaturile şi să vi le transmit şi dumneavoastră.

Pe urmă, mi-a venit o idee genială: să păstrez cei şapte mii cinci sute de dolari, sa plătesc cu ei avansul pentru un Porsche nou, să-i invit pe respectivii, să le obţin ponturile pe gratis, şi pe urmă să organizez totul astfel încât să pară ea am luat cina împreună. Cred că am reuşit destul de bine.

> „Comicul meu provine din faptul că pe toate le găsesc absurde. Dacă nu e comic, pur şi simplu s-a întâmplat în viaţa ta. Fii un spion la tine-n casă. Eşti în linia întâi, aşa că trebuie sa te uiţi la tine şi să dai raportul."
>
> - Carrie Fisher

> „Zău că nici măcar nu credeam că sunt comică. Eram foarte timidă şi nici n-am scos o vorbă până la vârsta de douăzeci şi doi de ani. Eram plicticoasă. Ori de câte ori ne jucam de-a doctorul, eu eram mereu anestezista. în fiecare ă mă chinuiesc încercând sa scriu glume noi, şi mereu

mă îndoiesc ca pot s- o fac. Cred că nesiguranţa e cheia comicăriei."

- Rita Rudner

...Prima dată mi-am dat scama că sunt comic când eram mic. Dar asta nn trebuie să te oprească. Niciodată rui e prea târziu ca să-1 descoperi pe copilul din tine, iar acela e locul unde te simţi comic şi de unde vine umorul de cea mai bună calitate."

*** - Garry Shandling

„Î11 şcoala, eu eram cel mereu pus pe şotii. Şi întotdeauna credeam că toţi ceilalţi erau comici, dar când prietenii îţi tot spun că tu eşti comicul grupului, până la urină începi să crezi că s-ar putea sa fie adevărat."

- Eddie Driscoll

„In copilărie, spuneam mereu că folosesc umorul ca să dezamorsez câte o situaţie, dar de fapt nu era decât o cale de a câştiga un minut în plus şi să scap de pericol. Şi la fel a rămas şi la maturitate."

*** - Bruce Vilanch

„începe în familie, când îţi dai seama prima oară ca eşti comic. La opt ani, am jucat rolul lui Abraham Lincoln într-o piesă montată la şcoală. Când m-au văzut pe scenă, cu barbă, toţi cei din familia mea au început să râdă, iar râsul lor i-a făcut să râdă şi pe ceilalţi spectatori. Nu eram sigur ce făcusem, dar atunci am ştiut că-i pot face pe oameni să râdă."

- Buz Kohan

„Am tăcut pritna mea glumă adevărată în spectacolul de improvizaţie din clasa a patra. Prietenul meu Joel s-a înfăşurat în bandaje ca o mumie şi a luat în mână un carton pe care scria: 400 B.C. Eu am spus că era numărul maşinii care dăduse peste el."

*** - Jay Leno

„Tatăl meu era predicator baptist. Când mergeam cu el la muncă, adesea îl însoţeam la înmormântări şi nunţi. într-o după-amiază, stăteam pe margine, ascultându--l pe tata cum învăţa un grup de străini să-şi depună jurămintele, până au ajuns la „acum mirele poate săruta mireasa". Sărutul s-a prelungit interminabil, durând mult mai mult decât alte săruturi pe care le văzusem. Cei doi deveneau tot mai agresivi şi începeau să se mişte ca într-un film porno cu Tonya Harding în luna de miere. Ei, şi-atunci, eu am izbucnit: „Da' sărut-o doar, n-o omorî!" întrucât aveam doar cinci ani, şi nimerisem perfect momentul, toată lumea a râs cu hohote. Numai e nevoie să vă spun cc-am păţit de la tata când am ajuns acasă. Dar nu-mi pasa. Am fost comic."

- Arsenio Ilall

„Cea mai veche ocazie când îmi amintesc că am fost comic a fost în grădiniţa. Educatoarea vorbea în faţa grupei, ţinând un ziar în mână; un copil nu era atent, aşa că ş-a dus la el şi i-a dat cu ziaru-n cap. Eu am spus: «Ăla-i capu' paginii.»"

- Gilbert Gottfried

„Când eram mic, îmi plăceau întotdeauna cuvintele - felul cum sunau, ce însemnau, de le puteai face sâ însemne. La un moment dat, un om mare a făcut greşeala să-mi spună câteva şarade pline cu poante, şi mi au plăcut la nebunie. Din acel moment, am început să inventez singur poante. Nu erau prea sofisticate, dar când eşti în şcoala elementară şi-i poţi face pe ceilalţi copii să chicotească, e ceva de-a dreptul magic."

- Paul Harris

„Prima dată când mi-am dat seama că eram comic a fost într-o zi când părinţii mei dăduseră o marc petrecere. M-am aşezat să mă joc, şi toată lumea a început să râdă în hohote. De unde era să ştiu eu că prăvălia era deschisă?"

- George Schlatter

„Ţin minte că aveam zece ani, când am fost comic pentru prima oară. Jucam baschet cu trei fraţi care stăteau pe aceeaşi stradă cu mine. Erau foarte buni; eu eram puştiul evreu dolofan care habar n-avea să joace. Nu ştiam să driblez, scăpăm mereu mingea, aşa că de fiecare dată când o prindeam, toţi răcneau: «Trage, trage!», considerând că era mai bine ca mingea să fie în aer, decât în mâinile mele. Scorul era zece la zece, şi mingea tot la mine nimerea. Ei strigau la mine să trag. aşa că până la urma m-am întors spre ei, am întins degetul ca pe-un pistol şi-am. strigat: «Bang!» Au început să se tăvălească pe jos de râs; puţin le mai păsa de scor, iau eu reuşisem să-i fac sa râdă. Asta mi -a dovedit că, atunci când eşti într-o situaţie de panică, o comicărie te poate salva."

***

- Jeffrey Ross

„Ca să fiţi comic într-o conversaţie de zi cu zi, pentru cineva care nu le găseşte automat absurde pe toate, ca mine, vizitaţi - vâ propria viaţă ca un marţian, şi pe urmă, tot ca acel marţian, povestiţi-le oamenilor ce vi s-a întâmplat în ziua aia."

- Carrie Fisher

„Evitaţi să spuneţi bancuri din cărţile dc glume. încercaţi întotdeauna să vorbiţi folosi ndu-va propria voce, personalitat e şi gânduri, iar dacă asta nu dă nici un rezultat, alunecaţi pe o coajă de banană şi cădeţi într-o gură de canal."

- Rita Rudner

„întotdeauna e mai bine să vorbiţi despre întâmplări adevărate decât să spuneţi bancuri. Menţineţi totul personal şi exprimaţi- vă cât mai firesc."

- Jay Leno

#**

„Regula cardinală a umorului e să se potrivească în mod natural cu stilul dumneavoastră. Nimic nu e mai rău decât să încercaţi să imitaţi pe altcineva, sau să folosiţi o formă de umor care nu vă face să va simţiţi firesc."

- Mary Malalin

..Ce! mai tare râd când cineva creează ceva comic în faţa mea. în mod spontan. Niciodată n-am reacţionat bine la glumele pregătite dinainte. Sunt prea formale şi liniare. îmi place să ascult oamenii care sunt comici din fire. Nimic nu e mai fascinant decât să asişti la momentul creaţiei. Şi arn observai că spectatorii îşi dau seama întotdeauna când eşti spontan. Mereu preferă improvizaţia de moment în locul oricărei glume premeditate. Spontaneitatea are o aură pe care oamenii pot s-o detecteze. Aşa că, dacă în comedie e important să te pregăteşti, cred că oamenii ar trebui să lase cât mai mult Loc pentru improvizaţie."

*** - Conan O'Brien

„Vindeţi gluma. Daca ceva vi se pare comic, spuneţi. Când este comic într-adevăr, lumea va râde mai bine dacă vă dăraiţi sută la sută. Fiindcă, dacă vă lipseşte încrederea când spuneti o glumă, publicul va şti imediat. Cred că Henry Kissinger a spus asta."

*** - Billy Crystal

„Spuneţi cu convingere. Fiţi convins că e comic, şi aşa va fi."

*** - Stefanie Wilder

„Dacă vreţi să învăţaţi să fiţi comic, duceţi-vă la o întrunire a Alcoolicilor Anonimi, fiindcă oamenii de-acolo sunt nevoiţi să se amuze de viaţa lor care e pe ducă."

- Carrie Fisher

„Cunoaşteţi-vă auditoriul şi vorbiţi despre ceva ce ştie."

- Buz Kohan

„Reţineţi că publicul *urea* să fiţi comic, doar dacă nu cumva vorbiţi ia o înmormântare. Şi chiar şi alunei, de obicei participanţii se bucură să audă o gluma. Pentru că spectatorii se aşteaptă întotdeauna să se plictisească. Spectatorii îşi petrec cea mai mare a timpului aşteptând ca reprezentaţia, oricare ar fi ea, să se termine. Aşa ca, atunci când un vorbitor face o glumă, chiar şi una modestă, publicul se bucură de diversiune. Aveţi încredere în ce vă spun: VOR UMOR. Aşa că, aveţi curaj şi încercaţi, şi atâta vreme cât glumele dumneavoastră sunt potrivite, vă garantez că veţi avea reacţii pozitive. (Pont: Dacă începe să se tragă asupra dumneavoastră, înseamnă că glumele erau nepotrivile.)"

***

- Dave Barry

„Principalul lucru pe care vreau să spun e că, dacă n-ar fi comic, ar fi pur şi simplu adevărat."

- Carrie Fisher

„Există o zicală care spune că nimic nu e mai comic decât adevărul. Şi e adevărat, deşi în momentul de faţă nu pare prea comic. Singurul lucru mai comic, decât adevărul e un banc cu adevărat bun, dar astea se găsesc greu. De obicei, câteva râsete stârnite de ceva adevărat au mai mult impact decât un hohot general de râs la un vechi banc clasic, să zicem. Aşa că, mergeţi cu ce aveţi; o întâmplare adevărată comică despre un coleg bate oricând o glumă veche, dar dacă ştiţi un banc excelent, spuneţi-1. Dacă nu ştiţi nici una, nici alta, cântaţi. Asta sigur îi va face să râdă."

- Garry Snandling

5. Reţeta comediei:

ce anume trebuie sa faceţi ca să fiţi comic, atunci când trebuie neapărat să fiţi comic

i. Cum să fiţi un vorbitor public comic

încep cu asta şi-i voi acorda un spaţiu disproporţionat de mare (în comparaţie cu alte subcapitole), pentru că vorbitul în public este domeniul în care oamenii au nevoie de cel mai mare ajutor.

S-a spus că americanul de categorie medie se teme cel mai mult de trei lucruri în viaţa: de moarte, de impozite şi de vorbitul în public. (Deşi de fapt sunt patru, dacă punem la socoteală şi frica de a se trezi în pat lângă Roşie O'Donnell.)

De moarte, numai Dumnezeu vă poate apăra. De impozite, nici chiar Dumnezeu nu vă poate scăpa. Dar când se pune problema să vorbiţi în public, vă pot ajuta *eu.* Pe lângă munca mea la *„The Ţoniyht Shou>",* mai scriu materiale pentru vreo două duzini de oficialităţi alese, sportivi profesionişti, actori, actriţe şi directori de corporaţie, care ştiu cu toţii că pentru a ţine un discurs de succes în public chcia e aceea de a cuceri auditoriul cu ajutorul râsului. Mai întâi, un sfat de la profesionişti pentru a ţine un discurs:

> „Nu spuneţi niciodată «da' serios!», când un banc nu-şi face efectul. Treceţi la următoarea glumă sau mergeţi mai departe cu discursul."
>
> *** - Jay Leno

> „Cei mai important lucru e să fiţi scurt. Cred că peste nouăzeci la sută din oamenii care iau cuvântul în faţa altora şi încearcă să fie comici o lungesc prea mult. Fiţi conştient care e esenţialul a ceea ce veţi spune şi stabiliţi-vă un punct final. E la fel ca momentul când trebuie să vă ridicaţi de la masa în las Vegas. Mereu le spun autorilor mei că niciodată n-am primit vreo scrisoare care să spună că un scheci comic ar fi trebuit

să fie mai lung. Provocaţi un hohot de râs - sau, dacă aveţi noroc, câteva hohote — şi pe urmă căraţi-vă naibii de pe scenă. Dacă n-avoţi încredere în dumneavoastră înşivă, angajaţi un prieten ca să vă dea semnalul după patru minute."

- Conan O'Brien

„O regulă esenţială utilă e aceea de a scurta fiecare glumă cu cincizeci la sută. Şi rcduceţi-vâ speranţele lot cu atât, când vorbiţi în faţa unui auditoriu. Daca aveţi o glumă excelentă, contaţi pe un val de râsete. Dacă vă aşteptaţi la un val de râsete, contaţi pe un chicotit. Dacă vă aşteptaţi la un chicotit, contaţi pe un murmur, iar dacă vă aşteptaţi la un murmur, staţi acasă, că n-o să auziţi nimic."

- Jay Leno

H X *

„Dacă ţineţi un discurs, v-aş ridica şi nivelul de vulnerabilitate. Reţineţi, o persoană care arată bine şi se simte bine n-are nimic comic."

* ** ■- Rita Rudner

„în general, când femeile ţin un discurs, nu pot spune glumele la fel de bine ca bărbaţii, dar se pricep să spună mai bine povestirile comice, mai ales dacă au şi un element personal."

- Mary Matalin

„Vorbitorii publici nu merg la risc. Ei nu sunt actori. Din moment ce nu mergeţi la risc, aveţi două ţinte sigure - dumneavoastră înşivă şi oamenii mai puternici decât dumneavoastră. Cu oricine altcineva, vă asumaţi un risc."

- .James C'arville

„Exersaţi-vă gesturile cu mâinile în faţa oglinzii. Veţi fi surprins sâ vedeţi de câte ori o persoana care spune o glumă arată ca una dintre acele dansatoare irlandeze care-şi mişcă picioarele înainte şi-napoi şi parcă ar avea braţele şi mâinile lipite pe lângă trup. Practica ţi-vă glumele în faţa familiei."

- Jay Leno

-Jfrtf'X-

„Ca actor comic, trăiesc sub presiunea de a fi amuzant. Dacă un comic nu c amuzant, sfârşeşte făcând un *one-mun show* sau devine un artist de performanţa care vorbeşte trei ore şi. dacă spune ceva asemănător unei glume, spectatorii se bucură. Aşa că, daca sunteţi preşedintele trustului Elasticurile Amalgamate, nimeni nu vă pretinde să fiţi Milton Berle. întrucât nu vă presează nimeni să fiţi comic, primul lucru pe care-1 aveţi de făcut e să vă relaxaţi. Şi pe urină, descheiaţi-vă la pantaloni şi scoateţi-vă mătărânga."

- Gilbert Gottfried

„Iată câteva căi de a intra în contact cu auditoriul. Apăreţi în faţa lor fără cămaşă, acopcriţi-vă şi spuneţi-le că aţi îndeplinit cererea lui John Ashcroft. Alternativ, daca aduceţi un căţeluş mort şi-l înviaţi în faţa lor, sigur le-aţi cucerit inimile. Dacă le arătaţi un pistol, le veţi atrage atenţia - a lor ca şi a paznicilor şi, mai târziu, pe a unui psihiatru impus prin decizie judecătorească."

- Bruce Vilanch

„Primul lucru pe care-1 am de făcut e să câştig publicul de partea mea. Trag aer in piept şi spun prima glumă calm şi stăpân pe mine. Cu această primă glumă, înştiinţaţi-i cine sunteţi, dar nu le predaţi niciodată puterea dumneavoastră."

- Ştefan ie Wilder

„Nimic nu poate înlocui pregătirea şi pe urmă ascultarea celorlalţi vorbitori pentru a vedea dacă spun vreun lucru de care vă puteţi folosi, dar pentru asta e nevoie de o oarecare practică."

- George Schi a t tei

Paul Begala de la *„Crossfire"* e uu mare seriilor de discursuri, un excelent vorbitor în public şi uri om care i-a dat sfaturi lui Bill Clinton timp de opt ani şi ceva - indiscutabil, unul dintre cei mai charismatici vorbitori ai

timpurilor noastre. Dacă există cineva care vă poate ajuta să ţineţi un discurs sau să vă adresaţi unui grup, Paul e acela.

CELE ŞASE PONTURI ALE LUI PAUL REGALA PENTRU VORBITUL ÎN PUBLIC

i. Luaţi-i prin surprindere, făcând ceva neaşteptat. Toate bune şi frumoase când un liberal ca mine face mişto de Bush, dar dacă-1 împung cu-o vorbă pe Clinton, le place şi mai mult.

i. fiţi autoironie. Eu folosesc o replică despre cum e „să fii partenerul lui James Carville: cam ca şi cum ai fi picioarele, lui Dolly Parton."

3. Menţineţi-vă în contextul Adevărului General Valabil. Vorbiţi despre ceea ce ştiu oamenii. Vrei să faci un banc cu ţâţe (vezi mai sus), o ai pe Dolly Parton (e mai cunoscută decât Pamela Anderson, printre oamenii de afaceri cărora le vorbesc eu). Quayle e un bou. Clinton haleşte sau cordeşte. Bush junior se umfla-n pene ca un curcan de Thanksgiving. Cheney e bolnăvicios. Acuma, nici una din caricaturile astea nu-i exactă. Quayle e mai deştept decât credeţi, iar Clinton n-a intrat într-un McDonald's de ani de zile. Dar nu contraziceţi Adevărul General Valabil.

4. împletiţi bancuri pe firul cuvântării. Vechea formulă din liceu de a începe cu o glumă, pentru ca pe urmă să afirmaţi trei idei substanţiale, nu *mai foloseşte la nimic. Asiguraţi-vă că aveţi glume, anecdote comice sau comentarii umoristice pe tot parcursul cuvântării. Chiar dacă vise par cam pe lângă subiect. Când vorbesc despre posibilii candidaţi Democraţi la alegerile prezidenţiale din 2004, o menţionez întotdeauna pe Hillary, deşi ştiu sigur că nu candidează. O menţionez pentru că ştiu un banc mortal cu ea:*

Când Clinton a numit-o pa Hiilary să conducă reforma din asistenţa medicală, politicienii de dreapta i-au făcut gât - că cine-a ales-o pe Hiilary Clinton? Aşa că mi-a spus să le atrag atenţia că Dukakis o avusese pe Hiilary pe lista scurtă ca *ministru al învăţământului, dacă ar fi câştigat alegerile. „Regala "zice, „te chici acolo şi le spui la reporterii ăia că dacă 7iu m-aşfi însurat* cu *Hiilary, puteam s-o numesc în orice funcţie din guvern, şi nimeni n-ar fi putvt să sufle o vorbă." La care eu am răspuns: „Domnule Preşedinte, cu tot respectul, dacă nu v-aţi fi însurat cu Hiilary, acum n-aţi numi pe nimeni în nici o funcţie din guvern."*

5. *Glumele sunt cel mai reuşite când ajută la ilustrarea unei idei. Gluma de mai sus nu e numai comică, ci îmi dă şi posibilitatea să arăt că, făcând abstracţie de soţul ei, Hiilary a fost selecţionată* în *1990 ca unul dintre cei mai buni o sută de avocaţi din Statele Unite, şi a făcut parte din consiliile de administraţie corporatiste ale Wal-Mart şi T.C.B.Ycu mult timp înainte ca Bill sa fî candidat la preşedinţie.*

6. *Pârliţi, nu carbonizaţi. Scopul dumneavoastră e să câştigaţi simpatia audienţei. Nu veniţi cu poante riscante. Dumneavoastră nu sunteţi un profesionist cu experienţă şi nu vi se va acorda aceeaşi libertate ca unui comic adevărat. Şi eu trebuie să fiu foarte atent ori de câte ori fac bancuri pe tema „Bush eprost". Nu pot spune nicijumătate din lucrurile care-i merg lui Jay Leno, fiindcă: a) el e profesionist; b) în cazul lui Jay, toată lumea ştie că-i doar o glumă; c) oamenii ştiu că nu-l pot suferi pe Bush şi cred că profit de ocazie ca să-l lovesc sub centură.*

Iată câteva indicii utile despre felul cum se folosesc glumele
în discursurile publice (decupaţi fragmentul ăsta şi puneţi-1 în
portofel):

- *începeţi cu o inducere în eroare, o glumă autoironieii sau o povestire despre dumneavoastră înşivă. Spuneţi ceva la subiect.*

Faceţi o glumă recunoscând formatul discursului sau legată de companie. („E o mare cinste pentru mine *să vorbesc în faţa agenţilor de asigurări din America, datorită legăturilor mele strânse cu domeniul dumneavoastră. Am făcut praf cinci maşini.")*

Scoateţi la înaintare între două şi patru glume.

Rămâneţi serios în timpul porţiunii esenţiale a discursului.

dar nu. vă temeţi s-o *presăraţi cu glume.*

Daca nu aveţi un final inspirat, încheiaţi cu o glumă (lăsaţi-i

râzând).

Iată un exemplu de umor dintr-un discurs scurt de cinci minute al senatorului John Kerry, din luna martie a anului trecut. Comentariile au fost pregăt ite de senator, de legendarul scriitor de discursuri Bob Shrum, şi de membrii ştaifului lui Kerry.

Ca să stabilească un context, un ziar din Boston angajase un genealog să scoată la lumină originile lui Kerry. A reieşit că, spre deosebire de ceea ce credeau unii din Massachusetts, Kerry nu era irlandez (se luaseră după numele lui de familie), şi avea doi străMoşi evrei austrieci.

Adăugaţi faptul că senatorul tocmai suferise o operaţie la prostată şi părea pe cale sa piardă, pentru prima oară în ani de zile, grandiosul mic dejun din ziua de Sfântul Patrick la Boston. Presa de Boston intrase în vrie că Kerry nu era acolo, şi un critic sau doi au sugerat că nu voia să se confrunte cu o mulţime predominant irlandeză, după dezvăluirea despre originile iui. Nimic n-ar fi putut să fie mai departe de adevăr. Aşa că senatorul a vrut să apară şi să folosească umorul pentru a le răspunde criticilor.

v

UMORUL ÎNTR-IIN DISCURS, LECŢIA iot

„Cine-a zis că nu mă ţin boaşele să vin azi aici? Domnule Guvernator Romney, ce bine-mi pare că vă văd! Am pariat pe Bulger. O fi aici zonă de război, dar adevăru-i că n-am ezitat să vin în linia întâi. în fond, n-oi fi eu irlandez, dar nici francez nu-s. Aşa că, să fie clar: sunt scoţian, scoţiano-irlandez, englez, evreu, austriac, ungur

nici nu mai ştiu de ce se duce George Bush la Naţiunile Unite... Eu sunt Naţiunile Unite.

Daţi-mi voie să vă pun la curent eu campania. După cum mulţi dintre dumneavoastră ştiu, mi-am făcut recent nişte cârpeli la instalaţii. Cum zice Terasa. Boston nu-i singurul loc unde s-au făcut Mari Săpături. Diferenţa e că ale mele s-au făcut la timp şi in buget - fiindcă 11-am pus să mi le facă un guvernator Republican. Ştiu că unii dintre dumneavoastră s-au întrebat: poate fi ales preşedinte un om fără prostată? Iar eu le răspund: de ce nu? Am avui aleşi în funcţia de preşedinte destui Republicam fără inimă.

Şi, în sfârşit, aş dori să slăru doar o clipă să reflectăm la ziua de Sfântul Patrick. Astăzi sărbătorim o moştenire care a însufleţit şi a îmbogăţit inima şi spiritul ţării noastre..."

Notă: presa locală a scris că a fost un spectacol-bombă.

Aveţi mult mai multe lucruri interesante şi comice de spus despre dumneavoastră înşivă decât credeţi. Cheia e să gândiţi efectiv.

> „Trebuie să reţineţi ca sunteţi un colecţionar, un arheolog al propriei dumneavoastră vieţi. Dacă spuneţi ceva despre dumneavoastră înşivă, discursul devine inofensiv. Iar viaţa dumneavoastră devine o mina de anecdote pe care să le presăraţi în faţa oamenilor pe care-i întâlniţi."
>
> - Carrie Fisher

Pe lângă regulile de mai sus, iată câteva formule de glume şi poante care merg bine în orice discurs:

1. *Gluma* cu *traducerea: „E excelent ca suntem aici, în Des Moines, care e expresia indigenilor americani pentru «n- avem nimic de făcut sâmbăta seara»."*

2. *Foi-mula „cine nu-i aici": aceasta este* o *metodă de a strecura în discurs câteva referinţe la subiect. „Martha Stewart n-a putut vem aici în astă seară. E sub arest la domiciliu. Nici Yasser Arafat n-a putut veni. Miercurea e seara lui de aruncat cu pietre.* Ş ĵ *nici Woody Allen n-a putut să vină. Nevastă-sa trebuie să-şi facă*

lecţiile." Apoi, faceţi tranziţia la motivul pentru care sunteţi încântat să vă aflaţi acolo.

3. *Stabilirea regulilor pentru seara respectivă: e o formulă care vă permite să faceţi haz de evenimentele curente, de oamenii prezenţi, de formatul serii. Puteţi folosi ca rampă de lansare o glumă excelentă pe care afăcut-o Billy Crystal la ceremonia de decernare a premiilor Oscar, acum câţiva ani, când a vorbit despre ordinea de evacuare a sălii in caz de cutremur. Când o faceţi, începeţi cu directorul general alfirmei, continuaţi până la ultimul copist, şi încheiaţi cu vicepreşedintele.*

Umorul reactiv

înaintea oricărui discurs, le spun clienţilor mei să fie pregătiţi pentru evenimente neaşteptate, cu false improvizaţii.

Trebuie să vă gândiţi la toate mărunţişurile care se pot **întâmpla** şi să plănuiţi ce veţi spune; dacă sună un telefon celular, dacă pe cineva îl apucă sughiţul, ce se întâmplă dacă se întrerupe curentul sau amuţeşte microfonul.

într-o zi, în mijlocul unui monolog al lui Jay, în sală a sunat un telefon celular. Jay nu s-a înfuriat, n-a cerut ca femeia respectivă să fie data afara din sală; nu e stilul lui. în schimb, a coborât în public şi, în direct la televiziunea naţională a spus: „Lasă. vorbesc eu!" Şi a răspuns la telefonul femeii, spunând: „Jay I^eno la telefon. Prietena ta nu poate vorbi acum, tocmai îmi ascultă monologul. Pot sa-i transmit vreun mesaj?"

Ca neprofesionist, nu veţi avea accesoriile comice pentru a proceda cu un telefon celular care sună aşa cum s-a descurcat Jay. Dar puteţi face persoana prost-crescută să tacă şi să se conformeze, cu una dintre următoarele formule.

Cinci lucruri pe care le pîlteţi spune dacă sună un telefon celular în timp ce vorbiţi

1. *„Dacă pe mine mă caută, spune-i că sunt ocupat, ţin un discurs."*

2. *„întreab-o cu ce e îmbrăcată."*

3. *„Spune-i că cecul e-n cutia poştală."*

4. *J)acă-i Phil Spector. închide."*

5. *„Dacă-i nevastă-mea, spune-i că sunt cu tine."*

Ce se întâmplă dacă se adevereşte cel mai cumplit coşmar al dumneavoastră, dacă cineva începe să se poarte mitocăneştc, vorbind tare cu vecinul în timp ce vă ţineţi discursul, intrând târziu sau ieşind mai devreme? Cheia e să faceţi exact ceea ce face un comic la un nigbtclub. Cu un zâmbet şi o săgeată, faceţi din acea persoană ţinta înt regului public.

Să luăm exemplul cuiva care vorbeşte lare în timpul discursului dumneavoastră. Iată câteva lucruri pe care le puteţi spune:

1. *‚Acurn ştiu de ce leii îşi mănâncă puii." (O vorbă favorită a lui Rodney Dangerfield.)*

2. *„Cred că medicamentul începe să-şi piardă efectul. Să-i anunţe cineva infirmiera. "*

3. *„V-aţi putea vorbi puţin mai tare? N-am auzit prea bine partea aia cu Viayra care nu-şi face efectul."*

IN TRODUCERE LIBERĂ PENTRU DISCURS, PRIN BUNĂVOINŢA LUI GEORGE SCHLATTER

într-o zi, împăratul le dădea creştini la masa leilor. în sfârşit, a fost adus şi ultimul creştin, pc care-1 chema Mihail. Leul s-a repezit la cl, şi tocmai se pregătea sâ sară, când Mihail a spus: „la vino-aici!" Leul s-a oprit ca trăsnii . A venit tiptil spre Mihail, care i-a şoptit ceva la ureche. Şi, ce să vezi, leul s-a fii cu t palid, a fugit într-un colţ şi s-a ascuns. împăratul ardea de curiozitate. L-a întrebat pe Mihail: „Ce i-ai spus leului?" Mihail n-a vrut sâ răspundă. Atunci, împăratul a insistat: „Spune-mi ce i -ai zis leului de l-ai făcut să se poarte aşa, şi-am să-ţi dau drumul." Mihail n- a scos o vorbă. în sfârşit, împăratul i-a promis: „Dacă-mi spui ce i-ai şoptit leului de s-a speriat aşa, am să-ţi dau

drumul şi ţie. şi tuturor alor tău." La asta, Mihail a venit spre împărat şi i-a răspuns: „I-am zis să aibă grijă că, după cina, trebuie să spună câteva cuvinte."

ALTĂ POVESTIRE BUNĂ PENTRU COLECTELE DE FONDURI

Aceasta e excelentă pentru orice acţiune de colectă financiară unde participă o persoană bine cunoscută care strânge banii. Pentru exemplul nostru, voi folosi Apelul Evreilor Aliaţi. îl puteţi înlocui cu orice organizaţie mare care colectează fonduri.

„Acum vreo două săptămâni, soţii Silbermintz zburau cu avionul, în vacanţă. Dintr-o dată, avionului i s-a stricat ceva la motor, staţia radio a amuţit, iar pilotul a deschis interfonul şi a spus că trebuie să aterizeze forţat, că vede o insulă pustie în depărtare, că toţi vor scăpa cu bine dar, din păcate, nimeni nu-i va putea găsi vreodată. în timp ce avionul cobora, doamna Silbermintz 1-a întrebat pe soţul ei: „Testamentul nostru e făcut?" Domnul Silbermintz a spus că da. Peste un minut, I-a întrebat: „I^-ai spus copiilor că-i iubim?" El a răspuns c-o făcuse şi pe asta. în sfârşit, 1-a întrebat dacă făcuse donaţia de zece mii de dolari pentru Apelul Evreilor Aliaţi. El a spus ca scrisese cecul chiar înainte de a se urca în avion. „Şi l-ai trimis?" a întrebat ea. „Păi, când era să-1 trimit?" a replicat domnul Silbermintz. La asta, doamna Silbermintz s-a liniştit. „Slavă Domnului. Nici o grijă, au să ne găsească."

ALTE CÂTEVA PONTURI DE LA PROFESIONIŞTII VORBITULUI ÎN PUBLIC

Un avertisment de la Buz Kohan, câştigătond a treisprezece premii Emmy şi un băiat nostim şi drăguţ îndrăgit de toată lumea, care spune că cel mai important lucru când ţii un discurs e să-ţi cunoşti auditoriul;

> „Odată, soţia mea ţinea un discurs la un banchet şi a făcut câteva glume despre motivele pentru care pacienţii îi urăsc pe doctori. Era un banchet al cardiologilor."
>
> -- Buz Kohan

CHEIE:

„Trebuie să ştiţi cine anume vă ascultă. Dacă şeful dumneavoastră e prezent, şi e adventist, spuneţi numai glume cuviincioase. Dacă sunt numai bărbaţi şi se pricep cu toţii la

spoi t, puteţi face bancuri cu sporturi. Dacă-s jumătate bărbaţi, jumătate femei, aranjaţi-vă bancurile în consecinţă. Nu excluderi pe nimeni din auditoriu, fiţi cât mai cuprinzător."

- Jay Le no

„Cunoaşteţi-vă publicul... şi faceţi-1 sa râdă cât mai devreme, în primele şaizeci de secunde trebuie să stârniţi un hohot de râs, ca să daţi tonul, iar publicul sa ştie că-l aşteaptă o cuvântare plăcută."

- Arsenio Hali

„Faceţi cunoştinţă cu cineva din grupul în faţa căruia urmează sa vorbiţi şi cereţi-i câteva informaţii personale despre vreo două persoane care vor fi acolo - şi, dacă e posibil, nişte detalii despre concurenţă. Când veţi plasa aceste referiri, veţi intra în raport cu ei la nivelul lor, şi le va fi mai uşor să râdă împreună cu dumneavoastră."

*** - Paul Harris

„Să aveţi tot timpul o listă cu glume excelente şi lucruri amuzante pe care le-au spus oamenii şi v-au făcut să râdeţi. Folosiţi-le în timpul discursului."

< X K- - George Schia tter

„Reţineţi, dacă sunteţi un vorbitor care ia cuvântul după cină, nu mergeţi la risc. Nu sunteţi Howard Stern."

» - James Carville

„Sfatul pe care-1 dau întotdeauna vorbitorilor în public este: «Cunoaşteţi-vă asistenţa.» Aş vrea să-1 fi inventat eu, dar e un lucru pe care Billy Crvstal 1-a spus ani de zile scriitorilor de discursuri de la Oscar. Ori de câte ori unul dintre noi vine cu o gluma usturătoare despre un candidat la Oscar, toţi râdem şi presupunem că Billy ar folosi-o. Pe urmă, su ntem şocaţi când Billy spune că nu. «Cunoaşteţi-vă ascultătorii, băieţi. Aici suntem la Oscar. nu la clubul Friar's. Nu ne tragem de

şireturi. Oamenii ăştia au fost nominalizaţi pentru nişte premii importante şi nu e momentul să-i luam la mişto."

Anumite ţinte fac excepţie de la această regulă. Jack Nicholson, de pildă, fiindcă e un personaj atât de colosal, foarte autoironie şi simpatizat de toată lumea. Publicul ştie că e receptiv la glume. Oricum, nu puteţi să ieşiţi pe scenă în seara Oscarurilor şi să faceţi haz pe seama lui Julianne Moore, fără să păreţi meschin. Medaliatul cu aur olimpic Scott Hamilton mi-a spus o povestire excelentă despre alt sportiv care era invitatul de onoare la un dineu din Midwest. Când a luat cuvântul, a începui să folosească toate cuvintele porcoase şi insultele rasiale de pe mapamond, crezând că era nemaipomenit de comic. S-a ajuns până acolo încât l-au scos din scenă cu poliţia. A doua zi, municipalitatea i-a pretins scuze publice. Ziarul local 1-a citat pe sportiv cu declaraţia: «Cred c-am greşit camera.» Scurt pe doi: cunoaşteţi-vâ publicul."

- Dave Boone.

2. Cum să fiţi comic la serviciu

„După cum sună, birourile trebuie să fie foarte comice, fiindcă nu e om care să nu vină şi să-mi spună: «Vino la mine la birou, ai să găseşti multe materiale acolo.» Trebuie mereu să le explic ca întârzierile de-o jumătate de oră ale lui Hank nu-s genul de umor pe care-l practic eu."

- Gilbert Gottfried

Ceea ce se întâmplă la dumneavoastră în birou nu e genul lui Gilbert - dar poate fi genul dumneavoastră. Fxistă oricât de multe moduri şi situaţii în care puteţi fi comic la locul de muncă.

Situutii proactive

TINEREA UNEI PREDIC! ÎN FAŢA PERSONALULUI (ŞEFUL CĂTRE SUBALTERNI)

Ca de obicei, să începem cu ceea ce nu merge. Dacă vreţi sâ fiţi sigur că o predică ţinută în faţa subalternilor nu inspiră pe nimeni, folosiţi cât mai multe diagrame, graficc şi cuvinte ca „sinergie", „impact", „implementare",

„retranşare" şi „a se confrunta". Ceea ce urmăriţi e să le atrageţi atenţia şi să-i uniţi ca echipa. Aşadar, la începutul discursului şi pe tot parcursul lui, spuneţi lucruri care sâ le ţină atenţia trează şi să-i facă să râdă.

1. *începeţi prin a vorbi despre ceea ce fac concurenţii la şedinţele lor de vânzări şi awuzaţi-vă pe seama lor, cu ajutorul comparaţiilor: „Chiar în momentul ăsta, şeful de la X.Y.Z. le spune subalternilor tui să dea un randament de o sută zece la sută. Uite, cu calcule matematice de soiul ăsta au intrat la apă liniite aeriene americane! Şi* au *nişte condiţii de* muncă infecte. *în sediul lor e atât de frig, încât oamenii stau lângă Hillarg Clinton ca să se încălzească."*

2. *Folosiţi autoironia: „De ce-oi fi eu azi aici să-mi pierd vremea vorbindu-vă, când ştim cu toţii de unde pleacă succesul firmei noastre? Are* la bază *trei factori:* munca *mea pe brânci, sârgidnţa mea, şi faptul că m-am însurat cu fiica patronului."*
   în foarroia *trecută, la un miting electoral (echivalentul politic al unei predici la serviciu) pentru Propunerea de Balotaj 49, Arnold Schwarzenegger ştia că urma să fie întrebat dacă acela era primul pas spre a candida la funcţia de guvernator. A spus că nu putea nici măcar să se gândească să candideze ca guvernator, pentru că formularele erau prea complicate. Şi-n plus, dacă la rubrica „ocupaţia" scria ACTOR, l-ar fi dat în judecată pentru fals în acte publice.*

3. *Spuneţi opusul a ceea ce vreţi să comunicaţi: „Cred* că *trebuie să lucrăm la câteva probleme. Ca firmă, trebuie să ne petrecem mai mult timp dându-ne pasienţe pe computer. Trebuie să readucem pe primul loc din clasament echipa de softball a companiei. Trebuie s<i stăm mai mult timp pe Internet,* trimiţând *e-mail-uri prietenilor. Şi abia pe* urmă şi *numai pe urmă e cazul* s<i *ne folosim timpul pentru a face firma asta mai productivă, ca să* căpătăm prime *mai mari."*

ŢINEREA. UNEI PREZENTĂRI (SALARIATUL CĂTRE MAHĂRI)

în această situaţie, dacă nu ţineţi o cuvântare în faţa unui grup numeros, vă recomand să folosiţi umorul în trei locuri anumite: ca să vă prezentaţi pe dumneavoastră înşivă şi subiectul; ca sa demarcaţi fragmentele prezentării sau să subliniaţi un aspect, important:

in faza de întrebări şi răspunsuri (aici folosiţi umorul reactiv, pe baza cuvintelor cheie folosite de ceilalţi).

„Cel mai dificil dar şi cel mai eficient umor este acela de a strecura comentarii comice improvizate în timp ce răspundeţi la întrebări."

- Maiy Matalin

Iată o introducere bună: „Pentru aceia dintre dumneavoastră care nu mă cunosc foarte bine, eu sunt Bob Smith şi mi s-a spus că în orice prezentare ca asta cel mai indicat e să spun adevărul... [Pauzăl Am primit Medalia de Onoare a Congresului, Premiul Oscar pe 1996 pentru cel mai bun actor, am totalizat o mic şase sute de puncte în colegiu şi sunt multimilionar. Şi, în timpul liber, hobbyul meu este să vorbesc despre... [iar aici, treceţi la subiectul discursului].

CEREREA UNEI MĂRIRI DE SALARIU

Aceasta este o situaţie delicată. întrucât majoritatea oamenilor sunt prea nervoşi când cer mai mulţi bani, pentru a face altceva decât să se milogească. Dar ce cale mai potrivită există pentru a risipi tensiunea, decât adăugând puţin umor? V- o propun pe asta: după ce aţi făcut cererea formala, puteţi încerca s-o sfârşiţi cu o veche încheiere clasică: „întrebarea care se pune e: merit? Ei bine, am platfuss, am colesterol, am nişte copii nerecunoscători, şi ştiu că nu le merit. Pe de altă parte, cred că merit un salariu mai mare. în plus, o să m-ajute să mă descurc mai uşor şi cu platfussuL şi cu colesterolul, şi cu nerecunoscătorii mei de copii."

PETRECEREA DE CRĂCIUN LA SERVICIU

Toi ceea ce spuneţi se poate şi se va folosi împotriva dumneavoastră. Nu vă îmbătaţi, nu faceţi glume sexuale, nu pipăiţi pe nimeni. în schimb, impuneţi-văîn centrul atenţiei ca fiind povestitorul. Povestirile despre sărbători infernale în familie, despre foşti salariaţi nesuferiţi care au plecat din firmă, despre mâncarea şi băutura de la alte petreceri, în afara serviciului, au întotdeauna succes. încercaţi câteva exemple ca tu rnătoarele:

1. *„Nu am riim ic rău de spus despre Abe. Şi nici despre peruca lui."*
2. *„La ultima petrecere, mâncarea a fost de-a dreptul infectă. Pe urmă, mi-am făcut analizele* şi *am ieşit seropazitiv."*

3- *„Se zice că aici suntem ca într-o familie, dar* nu e adevărat. *Dacă eraţi ca familia mea, cel puţin trei dintre voi aţi fi venit cu ofiţerii de eliberare condiţionată."*

Ca întotdeauna, fac apel la Eddie Driscoll pentru sfaturi despre ceea ce nu se face în timpul unei petreceri la serviciu. Eddie a spus; „întotdeauna e bine sa deschizi conversaţia făcând mişto de rudele decedate recent. Pe urmă, după ce bei două-trei pahare, poţi să-ţi dai drumul."

Situaţii reactive REZOLVAREA HĂRŢUIELILOR

între a-i da un pumn în nas cuiva care vă hăituieşte şi a depune o plângere, există un pas - care se numeşte umor. Numai dumneavoastră puteţi decide ce nivel de umor/furie c bine să folosiţi, dar dacă-i puteţi face pe colegii hărţui torului să râdă de el, s-ar putea - s-ar *putea* numai - să se potolească.

IIĂRŢUITORUL: Dacă ţi-aş spune că ai un trup frumos, te-ai supăra pe mine?
DUMNEAVOASTRĂ LA NIVELUL i DE REACŢIE: Da, dar n-aş suporta presiunea de a avea alături o minte atât de ascuţită şi originală.

DUMNEAVOASTRĂ LA NIVELUL 2 DE REACŢIE: Uluitor! Tu nu lucrezi, dar Viagra pe care-o iei, da!
DUMNEAVOASTRĂ LA DEFCOM 3: Şi să-i fac geloşi pe tipii de la „Accept"? Mi-au spus ca eşti foarte sexy.

DISTRUGEREA PREZENTĂRII UNUI RIVAL

Okay, poate că nu-i frumos, dar oricând e posibil sâ existe în birou un mârlan incorijibil care s-o merite. Cheia este aceea de a reacţiona faţă de cuvintele din prezentarea lui, sau sâ folosiţi momentul esenţial când spune: „Are cineva întrebări?"

în acest moment, deviaţi interesul şedinţei din direcţia lui spre dumneavoastră, cu ceva în sensul următor (acestea sunt referinţele curente pentru vara anului 2003; actualizaţi-le pentru ceva la subiect pentru săptămâna în curs):

RI VALUL: Are cineva vreo înt rebare?
DUMNEAVOASTRĂ: Da, cine crezi c-o să câştige *,Americctn Idol"?*
DUMNEAVOASTRĂ: Da. Crezi că soţii Clinton vor rămâne împreună?
DUMNEAVOASTRĂ: Da, ce părere ai, Ben Affleck poartă perucă?

CÂTEVA SFATURI RAPIDE PENTRU A FI COMIC ÎN MESERIA DUMNEAVOASTRĂ

Cum să fiţi comic... Dacă sunteţi om politic:

Regula numărul unu, faceţi haz de dumneavoastră înşivă. îmi plac introducerile de genul ăsta: „Am fost cercetaş, mi-am fondat propria firmă, mi-am clădit compania pornind de la zero, am luptat în operaţiunea Furtună în Deşert, m-am întors, iar acum candidez ca să vă reprezint în Congres. Şi-n acest moment, dumneavoastră cu toţii vă spuneţi: ce băiat bun, şi ce s-a ales de el!" lată şi alte câteva exemple clasice:

„Voi rămâne de neuitat întotdeauna ca omul care-a însoţit-o pe Jackie Kennedy la Paris."

- John F. Kennedy

„Am o faţă perfectă pentru radio."

- Paul Simon

„Sunt din Massachusetts, care în vechea limbă a pieilor roşii înseamnă: «ţara cu mulţi Kennedy»."

- Senatorul John Kerry

Dacă sunteţi sportiv profesionist:

Uitaţi-vâ la Charles Barkîey şi Terry Bradshaw, doi sportivi foarte comici. Charles face haz pe seama altora, Terry face haz de el însuşi. Ambele formule sunt eficiente. Terry are nişte texte excelente. Iată câteva replici pe care le-a dat când vorbea ia un prânz de golf.

„Ştiţi care-i cea mai grea parte a golfului pentru mine? Să calculez scorul. Azi-dimineaţă, am arat nouăzeci şi şase. Ultima dată am mai avut nouăzeci şi şase la un test de inteligenţă."

„Ştiţi care-i handicapul meu - sunt chel, prost şi am trei foste neveste."

„Şi mama a-nvăţat să joace golf. S-a amenajat un teren nou în curtea închisorii."

Dacă sunteţi avocat:
Folosiţi bancul cu politicianul, de mai sus, înlocuindu-1 cu „avocat".

Dacă sunteţi o ospătăriţă comică:
Ca ospătăriţă, trebuie să fiţi comică şi să câştigaţi simpatia cu ajutorul sarcasmului uşor. Ospătăriţele comice primesc bacşişuri grase. Ospătăriţele topless primesc bacşişuri şi mai grase - doar dacă nu-s ele grase, da' asta-i pentru următoar ea mea carte. Aşa că. dacă sunteţi o ospătăriţă comică, normală, non-topless şi nongrasă (sau... okay, se poate şi grasă), încercaţi ceva de soiul ăsta: „înainte să vă iau comanda, vreau să ştiţi ca de fapt fac parte din familia regală - dar hobbyul meu e să mă joc de-a prinţ şi ospătar."

3. Cum vă poate ajuta umorul să rezolvaţi o situaţie delicată sau încordată

De câte ori v-aţi aflat într-o situaţie în care cineva spunea ceva complet nepotrivit? Uneori, e persoana dezorientată în societate care vorbeşte de funie în casa spânzuratului (întrebând pe cineva ce-i mai face soţia la două săptămâni după divorţ); poate fi un comentariu făcut din ignoranţă, despre rasă sau religie (a, salut, TrenL Lott, ce mai faci?); sau poate fi cineva care face o afirmaţie incredibil de idioată despre o tragedie îngrozitoare de la ştiri, cu mult timp înainte de a deveni comică (cum spunea Johnny Carson cu un prilej, chiar şi-acum e încă prea devreme ca să spunem bancuri cu Lincoln).

Şi, oricât de stranie ar fi situaţia, oricât de tensionată, persoana care ***ştie*** să spună o glumă o poate destinde.

> „Folosirea umorului pentru a dezamorsa o situaţie tensionată are loc frecvent la Casa Albă, pentru că acolo toate situaţiile sunt tensionate şi există mulţi oameni comici şi deştepţi. Preşedintele şi vicepreşedintele au un simţ pervers al umorului. Amândoi sunt observatori acuţi ai condiţiei ufnane, care e sursa tuturor glumelor bune."
>
> - Mary Matalin

***

> „Acum câţiva ani, am creat o zi comunitară paşnică unde tinerii cu probleme puteau să se întâlnească, să converseze şi să se apropie de ofiţerii Departamentului Poliţiei din Los Angeles. Nu mă aşteptasem să ţin discursuri în ziua aceea, dar s-a întâmplat să fie unul dintre cele mai importante şi spontane monologun ale mele. După cum vă puteţi imagina, la un moment dat. pe parcursul acelei zile lungi şi toride, in timpul unei discuţii aprinse despre brutalităţile poliţiei, temperamentele s-au înfierbântat. Umorul a devenit eroul şi factorul egalizator al situaţiei. Capacitatea de a face un grup sa râdă poate risipi moment an tensiunea. Pur şi simplu e foarte greu să te mai concentrezi asupra resentimentelor, când râzi.

Rolul decisiv 1-a jucat o relatare comică despre felul cum fugeam de stideţii din Cleveland când eram adolescent."

- Arsenio Hali

Dacă Mary şi Arsenio pot găsi surse de umor în cele mai încordate situaţii imaginabile, înseamnă că şi dumneavoastră le puteţi găsi şi folosi.

Pentru mine, cel mai bun mod de a reacţiona faţa de un comentariu stângaci în societate - presupunând că nu vreţi să daţi pc cineva afară-n şuturi - e acela de a prelua autoritatea şi a elimina tensiunea sau a schimba subiectul cu o glumă. Toate aceste situaţii sunt reactive, întrucât încercaţi să destinderi atmosfera după ce cineva a spus sau a făcut o prostie.

O nouă biografie a lui Sandy Koufax, de Jane Leavey, discută despre dificultăţile lui ca unul dintre puţinii jucători evrei din campionat (desigur, acum sunt mult mai mulţi). Autoarea citează două exemple de glume folosite de Sandy pentru a dezamorsa situaţii penibile. Primul caz a avut loc când echipa lui a dat o petrecere acasă la Duke Snidcr. în curte se frigea un porc, iar soţia lui Snider se întreba îngrijorată ce-o să mănânce Sandy - la caro el a arătat spre porc şi a spus: „Am să iau şi eu din curcanul ăla."

Alta dată, Koufax era într-un autobuz din Miami, când un antrenor de la Dodger a răcnit: „Oraşul ăsta împuţit poate fi dat înapoi jidanilor!" Sandy a răspuns: „Dar, Billy, e al nostru deja."

Ambele atitudini au reuşit. Prima a fost o cale amabilă şi comică de a destinde atmosfera, iar a doua a folosit adevărul ascuns ca sa pună punetul pe *i.*

Iată şi un caz în care o celebritate a reacţionat incredibil de prust într-o situaţie delicată. în luna octombrie a anului 2002, Ryan Adains cânta într-un concert şi unul dintre fâni a strigat: „Băi Adams băăă, cântă Hotel Ci... ăsta, *Summer of 69!"* - care, desigur, e a lui *liryan* Adams. Ryan Adams ar fi putut da oricare din urinat oarele replici comice ca sa cucerească mulţimea. Ar fi putut:

» să *înceapă să cânte „Summer of 69", să se oprească după primele opt măsuri şi să spună: „Staipuţin, eu nu sunt Bryan Adams, eu sunt Ryan Adams." • să spună: „FA are concert săptămâna viitoare, dar pot să* vă *fac rost de bilete."*

să spună: „Nu pof cânta „Summer of 69"' *deşi sunt un mare fan al piesei."*

Ar fi putut face orice, numai ceea ce a făcut nu - şi anume: a întrerupt concertul, a cerut ca fânul să fie dat afară, escortat până la ieşire, şi i-a dat personal treizeci de dolari. Noroc că managerul şi-a dat seama ce tâmpenie făcuse Ryan Adams şi 1-a chemat pe fan înapoi. Reţineţi, folosiţi întotdeauna umorul ca să vă ridicaţi deasupra celorlalţi, nu să vă coborâţi sub nivelul lor.

Dar ce se întâmplă când faceţi o prostie jenantă - vă rupeţi pantalonii, vă îmbrăcaţi nepotrivit, greşiţi ziua când să veniţi la o petrecere - sau, în cazul meu, toate trei o dată? întotdeauna recomand una dintre următoarele soluţii:

SITUAŢIA: Va rupeţi pantalonii / vă îmbrăcaţi foarte nepot rivit.
COMENTARIUL DUMNEAVOASTRĂ: „Tot ce pot face ca sâ ajut industria textilă, care trece prin mari probleme, e sa port haine ieftine pe care toată lumea le refuză - auziţi, sunt mândru de a fi american!"

SITUAŢIA: Vă duceţi la o petrecere în altă zi decât cea anunţată.
COMENTARIUL DUMNEAVOASTRĂ: ^ta-i doar o probă - nu, nu e nevoie să-mi daţi nimic de mâncare, vreau doar să văd cât de repede puteţi acţiona în caz de urgenţă."

SITUAŢIA: Vă scapă un vânt.
COMENTARIUL DUMNEAVOASTRĂ: „O să-mi cumpăr un câine ca să am pe cine da vina."

4. Cum să fiţi comic în şcoală

Cred că mi-am dezvoltat simţul umorului în şcoală, ca tehnică defensivă. Eram unul dintre cei cinci elevi evrei, într-un contingent de cinci sute cincizeci de copii, un sportiv cam slab şi unul dintre cei care mereu mâncau bătaie. într-o asemenea situaţie, poţi accepta să fii luat peste picior şi snopit în bătaie... sau poţi ajunge bufonul clasei, comicul, cel care mereu îi face pe ceilalţi să râdă.

Pc lângă că vă prelungeşte viaţa îndeajuns ca să absolviţi, calitatea de a fi comic are unele avantaje reale în şcoală.

- *Vă ajută să impresionaţi profesorii. Profesorilor le plac elevii cu simţul umorului, atâta vreme cât ştiţi când să-l folosiţi. Eu mi-l foloseam întotdeauna în timp ce se discuta despre, evenimentele curente - o bună pregătire pentru a deveni mai târziu scriitor de monologuri; U foloseam după câte un anunţ prostesc la megafon; şi-l mai foloseam şi în introducerea compunerilor.*
- *Vă ajută să aveţi întâlniri. Fetelor le plac băieţii care le fac să râdă.*
- *Vă poate ajuta să deven iţi aproape masculul alfa sau A l Ma i Tare. Sfatul meu - în jungla liceului, folosiţi-vă spirihd alfa pentru a ataca animalele beta din* turmă; *cu alte cuvinte, identificaţi public dobitoacele slabe înainte ca şacalii să vă atace pe dumneavoastră. Dac-aş fi fost coleg de liceu cu Al Gore, din prima zi* mo *luam de el.*
- *Face din* dumneavoastră *regele pauzei de masă. Una dintre, primele dăţi când mi-am dat seama că eram comic şi ştiam să povestesc amuzant a fost la cantină. E locul ideal ca să vă adunaţi colegii în jur şi să vă lansaţi umorul spre o ţintă familiară comună - profesorii şi conducerea şcolii.*

  Vă ajută să scăpaţi de bătăuşi. înainte de a vă da unele ponturi despre felul cum umorul vă poate ajuta să-i faceţi faţă unui bătăuş, daţi-mi voie să vă spun cum să nu uă purtaţi cu un bătăuş. Cele mai bune instrucţiuni (despre cum NU se procedează) se pot găsi în acele broşuri care circula acum, intitulate „Cum

să vă apăraţi copilul de un bătăuş", şi le atrag atenţia părinţilor că odrasla lor e o victimă, iar bătăuşii se iau de cei mici şi slabi, şi că cel mai bine e. să-şi îm>ete copilul sa-l ameninţe pe bătăuşi că-l vor spune părinţilor lui. Băga ţi-vă minţilc-n cap, oameni - în general, bătăuşii provin din familii disfuncţionale. O mamă ţoapa poate fi mândră că fi-su e un gestapovist sau un gardian de gulag în devenire. Sunt sigur că-n casa aia conversaţiile la cină merg cam aşa: „Auzi, Vern, Marvin îl bate pe ovreiaşul ăla împuţit, mai toarnă-i un pahar."

în faţa unui bătăuş nu trebuie să fiţi mic şi slab, ci mare şi puternic, într-un alt domeniu strategic. Trebuie să-l buimăciţi cu prezenţa dumneavoastră de spirit şi să-l atrageţi pe terenul care dumneavoastră vă e familiar, dar lui, nu. Trebuie să-i luaţi minţile cu felul dumneavoastră de a folosi meşteşugit cuvintele. Pe-asta decupaţi-o şi puneţi-o pe uşa frigiderului.

Trei lucruri de spus unui bătăuş... şi reţineţi, vorbiţi ca o mitralieră

Pasul 1 - „Ascultă, n-am chef de nasoale. Din trei motive. Unu, îmi dă uşor sângele. Doi, când Billy a zis că eşti un căcănar, i- am zis că dacă din soră-sa ar ieşi la fel de multe ţepe coteau intrat în ea, ar arăta cu un arici, şi trei, pot să le-ajut de toată coma fiindcă am o gură ca o moară stricată. Dacă vrei su faci pe cineva de căcat, eu ţi-s omu', ăla cu mişioul."

Pasul 2 - „Aşa *că, uite care-i t reaba. îmi zici pe cine vrei să faci de băcănie, şi te-ajut. De pildă, vacile alea de la cantină. Parcă era o regulă că-n şcoală nu e voie cu mustaţă. Şi tipii de ta clubul de şah. Cred că bagă-n ei steroizi."*

Pasul 3 - „Da' tre'săpromiţi că nu le spui alor mei că le-ajut. Lear spune babacilor tăi şi-atunci ar fi naşpa de mine că ţi-s asistent."

ALT EXEMPLU: SunLeţi în primul an de liceu şi căpitanul echipei de fotbal încearcă să arate cât de dur e, dându-vă cărţile pe jos şi-ntrebându-vă ce plan aveţi cu ele.

Col mai bine e să vorbiţi repede şi să vă agăţaţi de cuvântul *plan.* Spuneţi-i că n-aveţi nici un plan de cafteală, fiindcă v aţi înscris deja să vă bateţi cu învingătorul dintre (şi numiţi doi tocilari), pentru titlul A.B.P. (Asociaţia Boxerilor Pampălăi). Dar dacă are răbdare şi vrea sa coboare cu o categorie de greutate, două. trei, puteţi să-1 înscrieţi pentru octombrie viitor.

Şi dacă nu ţine fenta, fugiţi.

GARRY SHANDL1NG DESPRE FELUL CUM UMORUL VĂ POATE AJUTA SĂ EVITAŢI CONFLICTELE

„întotdeauna am folosit umorul ca mecanism de apărare pentru a dezamorsa conflictele şi a evita confruntările şi bătăile. O data. cu cinci ani în urmă, Oscar dc la Hoya s-a înfuriat îngrozitor pe mine. Trecuseră două minute din runda a treia. Pe vremea aia, făceam box profesionism. îi dădusem o serie de lovituri joase şi vedeam clar că voia să mă omoare. într-o inspiraţie de moment, i-am spus; «Ştii, am fost model de slipuri în catalogul Nu-mi vine să cred că-i bărbat'.» A-nceput să râdă şi ne-am împăcat. Meciul s-a terminat 1a egalitate."

- Garry Shandling

5. *Cum să fiţi comic la telefon*

Umor proactiv

ÎNREGISTRAREA UNUI MESAJ COMIC PE ROBOTUL PROPRIU

în primul rând, pregătiţi-va un mesaj telefonic comic. Cele mai bune din America sunt ale prietenului meu Bruce Vilancli. Şi le schimbă în fiecare zi, iar oamenii îl sună doar ca să audă cv idei i-au mai venit. Iar dacă nu aveţi timp să le schimbaţi zilnic, schitnbaţi-le măcar o dată pe

săptămână, cu o referire la un subiect de actualitate, lată mesajul meu din luna octombrie a anului 2002; „Salut, Jon la telefon. Acum nu-s aici. M-am dus cu Randy Moss să dărâmăm parcometrc c-un Lexus. Daca vrei sa vii şi tu, lasă un mesaj."

IASAREA UNUI MESAJ COMIC PE ROBOTUL ALTCUIVA

Aceasta este şansa dumneavoastră de a lăsa o glumă rapidă, întrucât persoana pe care o sunaţi nu se aşteaptă la ea când îşi ascultă mesajele, conţine automat ingredientul factorului suipriză. Iată câteva mostre pe care le puteţi încerca:

- „Salut, aici Jon. Am visat c-am câştigat la loterie cu numerele astea trei - joacă-le orice-ar fi: douăzeci şi trei, treizeci şi şase..." (şi închideţi telefonul).
  „Iată citatul zilei, de la marea Christina Aguilera: «Unii oameni aspiră să atingă măreţia, altora măreţia le e impusă, iar altora, le e pusă.»"
- (Dacă e după-amiazâ) .Ascultă, daca mă suni înainte de amiază, pot să aranjez o-ntâlnire cu două stewardese." „Ştii ce-am descoperit azi? Că cea mai plăcută parte la deşteptare nu e că *te* scoli."
  „Dacă mă caută de la poliţie, zi-le c-am fost cu tine toată dimineaţa."

Umor reactiv

ÎNCHEIEREA UNEI CONVORBIRI TELEFONICE

îmi place să închei o conversaţie punctând-o cu o întorsătură neaşteptată. într-o zi, un prieten mi-a dat telefon şi timp de treizeci de minute mi-a cerat sfaturi cum să-şi îngrijească tatăl bolnav, povestindu-mi ce probleme avea cu maica-sa, întrebându-mă cum să-şi administreze proprietăţile şi cum să procedeze mai bine ca să se mute cu serviciul. Apoi, când eram pe terminate, mi-a recomandat o anumită carte ca s-o citesc. I-am răspuns: „Deci, să ne înţelegem: îţi reunesc familia disfuncţională, îţi rezolv părinţii, îţi schimb viaţa, îţi dau ponturi de investiţii ca să câştigi două sute de mii de dolari, şi-n schimb mă aleg cu-o recenzie de carte? Da, mi se pare corect."

TORTURAREA AGENŢILOR DE TELEMARKETING

Aceasta este una dintre acele rare situaţii în care nu încercaţi să faceţi pe cineva sa râdă, ci vorbiţi doar pentru propriul dumneavoastră amuzament. In clipa când agentul/agenta de telemarketing sună şi cere cu dumneavoastră, începeţi să-i povestiţi cum v-aţi făcut o

operaţie de schimbare a sexului - în cele mai mici amănunte. Înlrebaţi-l/întrebaţi-o dacă s-a gândit vreodată să intre în legătură cu femeia/bărbatul dinăuntrul iui/ei.

ASCULTAREA PERSO ANEI DE LA CELĂLALT CAPĂT AL FI RULUI

Ca întotdeauna, alegeţi un cuvânt cheie dintre cele pe care le foloseşte. Cel mai bun mod de a fi comic la telefon este. acela de a asculta ce spune persoana cealaltă şi a reacţiona la un cuvânt pe care l-a rostit. Sau, faceţi apel la viaţa dumneavoastră şi împărtaşiţi-i ciudăţenia. Oricât de stranie a fost ziua prietenului de la telefon, a dumneavoastră a fost şi mai stranie.

6. Cum se scriu e-mail-uri comice

A fi comic într-un e-mail nu înseamnă a da mai departe un banc la şaptezeci şi cinci de useri. Bancul poate fi comic - dar asta nu înseamnă că şi *dumneavoastră* sunteţi comic. De asemenea, a fi comic într-un e-mail nu înseamnă a folosi emotieorud :) sau expresia „lol" (Prescurtare internetistă a sintagmei *Jauyhing aut loudly"* - „a râde în hohote") - ci înseamnă a fi original când trimiteţi cuiva un mesaj.

Iată un e-mail de mulţumire pe care l-am primit de la Rita Rudner, după ce i-ain trimis un cadou pentru fetiţa ei nou- născută:

> Jon,
> îţi mulţumesc foarte mult pentru cadourile excelente. Uite o poză a ei, când ne pregăteam s-o cântărim şi s-o măsurăm pentru consemnarea din luna a patra pe graficul de dezvoltare. Cântăreşte cam şaptezeci de livre şi e înaltă cam de trei picioare. O fi bine? O fi rău?
> Rita

Sau, în această epocă a bârfelor prin e-mail, puteţi folosi un e-mail comic pentru a stopa un zvon. Un număr de oameni din liga noastră de baseball pentru tineret au început să-şi trimită e-rnail-uri cu zvonul că fusesem internat în spital cu un atac de cord, în ziua dinaintea celei

când trebuia să fac înscrierile, lată cum am rezolvat situaţia.

Bună ziua la toată lumea,
Mai multe persoane m-au sunat, foarte alarmate de zvonul că am avut un atac de inimă. Deşi aş simula orice ca să scap de înscrieri, nu e adevărat. Aşa că, le mulţumesc tuturor celor care m-au sunat ca să-şi ofere ajutorul.
Celor care au sunat plini de speranţă, le prezint scuzele mele. Iar pe cei care erau mai preocupaţi de înscrieri, îi felicit şi le spun că, daca diseară fac un infarct, formularele sunt în colţul din faţă al garajului meu. Ne vedem sâmbăta.

Jon

Umor proactiv

Cel mai bun mod de a trimite un e-mail comic constă în a profita de faptul că oamenii nu pot să vă vadă. în acelaşi timp, nevăzându-vă faţa, n-au de unde să ştie când sunteţi sarcastic. Aşa că lăsaţi-1 încolo de sarcasm şi, în schimb, folosiţi lipsa informaţiilor senzoriale directc pentru a putea construi o imagine falsă despre locul unde va aflaţi şi ceea ce faceţi.

Jim,
Iartă-mă că am întârziat cu răspunsul, dar poliţia tocmai îşi strânge lucrurile. Dumnezeule, mult le mai ia până<să facă un contur cu creta pe jos!

în sfârşit... (ctc.)

Umor reactiv

Din păcate, oamenii folosesc adesea e-mail-ul ca să lovească de la distanţă, când n-au curaj să vă spună ceva în faţă. Cred că cel mai bun mod de a reacţiona la acest lucru este de a le corecta greşelile gramaticale şi a le oferi sugestii, comentarii şi adnotări, în final dându-le o notă pe e-mail şi spunându-le că-i veţi ajuta cu plăcere şi în viitor, când vor mai avea nevoie să înveţe cum sa scrie corect.

ÎNCHEIEREA MESAJELOR INSTANTANEE ENERVANTE

în vara trecută, revista *„Time"* a publicat un articol despre mesajele instantanee. în articol, un consultant prezenta un program nou conectat la S.M.S., care-i da unei persoane posibilitatea de a încheia elegant o conversaţie, „făcând cu mâna" cumva, după care urmează o numărătoare inversă.

Ce mârlănie! Să-i trânteşti omului o numărătoare inversă şi să-i bagi pumnu-n gura! Okay, bag acţiune de divorţ peste trei zile: 3, 2,1, pa! Ce-ar fi să folosiţi în schimb o glumă?

- *.^Ascultă, trebuie să te las, bateria Iepurelui Turbat e pe terminate"*
- *„Mi-ar plăcea să continuăm cu S.M.S.-urile. dar acum te-arunc peste bord, pentru cineva care mă plăteşte."*
- *,,Tre' să fug, am mâncat la prânz un burrito stricat."*
- *„O, Doamne, cineva vrea să-mi trimită poze nud prin Internet. Pariez că-s singurul! Te las!"*
  „Nu vreau să te jignesc, dar tocmai am primit un S.M.S. de la Prinţesa Margaret. Vorbim mai târziu."

7. *Cum să fiţi comic într-un interviu pentru o slujbă*

Aceasta este o situaţie de folosire a umorului similară cu aceea de la cererea unei măriri de salariu. Umorul într-un interviu pentru o slujba are un avantaj, pentru că vă diferenţiază de ceilalţi candidaţi şi nu vă creează imaginea unui funcţionări stereotip iuti un separeu. Dar din nou — cunoaşteţi-vă ascultătorii!

Umor proactiv

Cel mai important lucru pe care-1 puteţi face este să preluaţi iniţiativa în cadrul interviului şi să comunicaţi despre dumneavoastră înşivă mesajul pe care-1 doriţi. Pasul 1 consta in a stabili o legătură şi a sparge gheaţa cu intervievatorul, atrâgâiuhi-1 de partea dumneavoastră conversând binevoitor despre vremi;, o competiţie sportivă locală importantă, un subiect comun cu care amândoi sunteţi la curent. De exemplu, daca eu aş da un interviu

pentru o slujbă după ce echipa Yankees a fost învinsă de Angels, aş conversa despre meci, despre Yankees, apoi aş comenta: „Ei, bine măcar că Steinbrenner nu e tipul care sa aibă reacţii exagerate.'[1] Intervievatorul va râde, apoi veţi începe să-i spuneţi serios cine sunteţi.

De asemenea, aş fi proactiv în explicaţiile privind motivul pentru care aţi plecat din funcţia precedentă. Poate fi indicat sa spuneţi ceva despre faptul că, deşi United Airlines e o companie excelentă, tata v-a spus întotdeauna să nu lucraţi pentru o lîrmă ale cărei acţiuni le puteţi cumpăra cu nouăzeci şi nouă de cenţi partea.

Umor reactiv

într-un interviu pentru o slujbă, ştiţi că vi seva pune cel puţin una dintre următoarele, trei întrebări, aşa că pregătiţi-vă dinainte un răspuns comic, spuneţi gluma când vi se pune întrebarea anticipată, iar în timp ce intervievatorul se prăpădeşte de râs, doborâţi-1 cu adevăratul răspuns - lovitura de graţie.

Să zicem că daţi un interviu pentru un post de recepţioner la intrare.

ÎNTREBAREA NR. i: Ce salariu aţi vrea să câştigaţi?
DUMNEAVOASTRĂ: Bill Gates şi cu rnine am vrea să câştigăm la anul trei miliarde patruzeci şi cinci de mii de dolari împreună.

ÎNTREBAREA NR. 2: De ce vreţi să lucraţi aici?
DUMNEAVOASTRĂ: Am înţeles că aveţi nişte toalete foarte civilizate. Pe lângă asta,... (răspunsul serios).

ÎNTREBAREA NR. 3: Ce calităţi deosebite ayeţi pentru această slujbă?
DUMNEAVOASTRĂ: Adică, pe lângă că dactilografiez nouăzeci şi cinci de cuvinte pe minut, pe lângă vocea mea veselă şi suavă la telefon, pe lângă faptul că pot juca excelent baza trei în echipa de softball a companiei, şi pe lângă că sunt dispusă să lucrez o sută de oră pe săptămână?... în afară de astea, nu cine ştie ce.

8. Ocazii speciale în societate

Există situaţii sociale în timpul cărora vi se cere să spuneţi câteva cuvinte semnificative.

TACHINĂRIA

Tachinaria este o metodă comună folusită la petrecerile burlacilor, la dineurile de pensionare şi la prânzurile în scopuri de caritate, în scopul de a înveseli atmosfera cu puţin umor.

Gândiţi-va la cele cinci reguli pentru insulte hazlii ale lui Jeffrey Ross, şi reţineţi că aici atmosfera e mai formală. în loc să staţi la masă cu prietenii şi sa vă împungeţi unii pe alţii, o veţi face în faţa unui auditoriu.

Propun sâ folosiţi un format standard, la care recurg mulţi profesionişti.

a. *începeţi prin a vorbi despre motivul pentru care aţi fost ales sâ luaţi cuvântul. Aici se potriveşte o remarca autoironică, pentru a-i înştiinţa că sunteţi capabil să faceţi ha/. de dumneavoasti'ă înşivă.*

2. *Menţionaţi-i pe ceilalţi vorbitori. Acesta este un mod de a* strecura o *glumă sau două despre celelalte persoane car-e vor lua cuvântul cu aceeaşi ocazie.*

3. *Referiţi-vă la unele persoane absente. Puteţi face asta vorbind despre cei dragi care nu s-au deranjat să vină, sau despre celebrităţi. De exemplu,puteţi menţiona că trebuia să vină şi Calista Flockhart, dar a auzit că se servea de mâncare. Iată un bun exemplu preluat din tachinarea lui Rob Reiner de către Billy Crystal, pe Comedy Central:*

„Şi unde e bunul nostru prieten Al Gore? îşi poate petrece două zile colectând fonduri ilegale de la călugăriţele budiste, însă n-ar petrece nici o oră cu dumneavoastră. Rob le spune tuturor c-o să-l ajute, pe Al Gore să fie ales preşedinte. Excelent, alta pentru care să dea vina pe evrei! Unde-i Joe Lieberman? A, da, ştiu • e *vineri seara, şi nu poate ieşi din casa.*

Dac-arfi ţinut cu adevărat la dumneavoastră, ar fi venit pe jos.
Nici George W. Bush nu-i aici. De ce? Dacă cineva din lumea asta poale admira un om care a trecut prin viaţă călare pe numele tatălui său, ăsta-i George W. Bush."

4. *Explicaţi de ce vă aflaţi acolo. „Am venit aici dintr-un motiv foarte important: mi s-a stricat televizorul."*

5. *Descrieţi relaţia dintre dumneavoastră şi persoana tachinată. E o ocazie ideală* pentru *o povestire sau câteva glume.*

6. *Iar apoi, treceţi la cele şase până la opt glume despre persoana respectivă.*
   Vă puteţi lua de calităţile fizice - „E-aşa de bătrână, că are şoareci în vagin. " (O glumă a lui Jeffrey Ross)
   • *. ..de cele mintale - ,A absolvit colegiul cu o alcoolemie mai mare decât punctajul."*
   ...de căsătorii - „Mereu se spune că a cincea e cea mai reuşită."
   • *...de eşecuri - „De acord, a avut unele probleme în afaceri. Noua lui carte de sfaturi financiare începe şi se termină cu capitolul unsprezece."*
   • *...şi de felul cum arată „E aşa de urât, încât curvele îl plătesc ca să le lase în pace."*

Şi puteţi face toate acestea pentru că, la sfârşit, veţi spune ce om extraordinar e respectivul.

„întotdeauna îi tachinăm pc cei pe care-i iubim!"
- Jeffrey Ross

TOASTUL DE NUNTĂ

Amintiţi-vă. Care e lucrul pe care-1 reţineţi cel mai clar de la orice toast nupţial? Mai ţineţi minte ceva din toastul acela lung când cavalerul de onoare, beat inangă, încerca să-şi amintească o poveste veche şi pliclisitoare despre cei doi şi cât de mult se iubesc,

sau vă amintiţi pcrfect toastul scurt şi comic care i-a făcut să râdă pe toţi nuntaşii? Dacă nu le amintiţi maselor populare adunate că cincizeci la sută din toate căsniciile se finalizează prin divorţ şi că, statistic vorbind, sunt patruzeci şi cinci la sută .şanse ca unul dintre parteneri să fie infidel în primii trei ani, iată câteva ponturi:

1. *O referire la timpul petrecut împreună, dacă au avut o logodnă lungă.*

„Când au început ei sa se întâlnească, Irakul se numea MesopoLamia."

„Când au început ei să se întâlnească, Joan Collins era tânără." „Când au început ei să se întâlnească, Lincoln susţinea N.R.A." | *Sau referiţi-vă la perioada scurtă de când se cunosc:*

„Se cunosc de două luni. Am cunoscut reparatori de cablu mai mult timp."

2. *Menţionaţi costul recepţiei, spunând contrarul. Dacă e extravaganta, vorbiţi despre cât de zgârcit e tatăl miresei:* „Putea măcar să-şi scoată şi el portofelul din buzunar. E singura lui fiica, şi abia s-a îndurat să-i aducă trei orchestre şi un amărât de elicopter - şi-ăla închiriat! File? Să fim serioşi! Că dacă punea şi cl pe masă două chalupas Taco Bell şi-un bax. de bere, ! tuşea!"

3. *Cel mai important, faceţi mişto de mire, de dumneavoastră înşivă, de eveniment:*

„E aşa de cald, că Joe a avut două motive să-l treacă toate năduşelile."

Numai de mireasă să nu rădeţi niciodată.

PONT SUPLIMENTAR: Puteţi oricând sâ citiţi telegrame fictive de la celebrităţi:

„Tom Green le reaminteşte tuturor să-şi facă de cap." „Papa zice sa nu faceţi nimic ce n-ar face şi el." „Saddam Ilussein ar fi vrut şi eî să vină, da-n weekend-ul ăsta-i ocupat, că-1 bombardează."

„Billy BobThomton precizează ca dragostea trece, clar tat uajele rămân."

„Dick Cheney vă transmite că dragostea face inima să ticăie I - ca un defibrilator cardiac."

casă. Dac-arfi linul cu adevărat la dumneavoastră, ar fi venit pe jos.
Nici George W. Bush nu-i aici. De ce? Dacă cineva din lumea asta poate admira un om care a trecut prin viaţă călare pe numele tatălui său, ăsta-i George W. Bush."

4. *Explicaţi de ce vă aflaţi acolo. ,Am venit aici. dintr-un motiv foarte important: mi s-a stricat televizorul."*

5. *Descrieţi relaţia dintre dumneavoastră şipersoana tachinată. E o ocazie ideală pentru o povestire sau câteva glume.*

6. *Iar apoi, treceţi la cele şase până la opt glume despre persoana respectivă.*
   Vă puteţi lua de calităţile fizice - „E-aşa de bătrână, că are şoareci în vagin." (0 glumă a lui Jeffrey Ross)
   ...de cele mintale - ,A absolvit colegiul cu o alcoolemie mai mare decât punctajul."
   ...de căsătorii - „Mereu se spune că a cincea e cea mai reuşită."
   ...de eşecuri - „De acord, a avut unele probleme în afaceri. Noua lui carte de sfaturi financiare începe şi se termină cu capitolul unsprezece."
   ...şi de felul cum arată - „E aşa de urât, încât curvele îl plătesc ca să le lase în pace."

Şi puteţi face toate acestea pentru că, la sfârşit, veţi spune ce om extraordinar e respectivul.

„întotdeauna îi tachinăm pe cei pe care-i iuhim."
- Jeffrey Ross

TOASTUL DE NUNTĂ

Amintiţi-vă. Care e lucrul pe care-1 reţineţi cel mai clar de la orice toast nupţial? Mai ţineţi minte ceva din toastul acela lung când cavalerul de onoare, beat mangă, încerca să-şi amintească o poveste veche şi plictisitoare despre cei doi şi cât de mult se iubesc.
sau vă amintiţi perfect toastul scurt şi comic care i-a făcut să raclă pe toţi nuntaşii? Dacă nu le amintiţi maselor

populare adunate că cincizeci la sută clin toate căsniciile se finalizează prin divorţ şi că, statistic vorbind, sunt patruzeci şi cinci la sută şanse ca unul dintre parteneri să fie infidel în primii trei ani, iată câteva ponturi:

1. *O referire, la timpul petrecut împreună, dacă* au avut o *logodnă lungă.*

„Când au început ei să se întâlnească, Irakul se numea Mesopotamia."

„Când au început ei să se întâlnească, Joan Collins era tânără." „Când au început ei sâ se întâlnească, Lincoln susţinea N.RA." *Sau referiţi-uă la perioada scurtă de când se cunosc:* „Se cunosc de; două luni. Am cunoscut reparatori de cablu mai mult timp."

2. *Menţionaţi costul recepţiei, spunând contrarul. Dacă e extravagantă, vorbiţi despre cât de zgârcit e tatăl miresei:* ..Putea măcar să-şi scoată şi el portofelul din buzunar. E singura lui fiică, şi abia s-a îndurat să-i aducă trei orchestre şi un amărât de elicopter - şi-ăla închiriat! File? Să fim serioşi! Că dacă punea şi el pe masă două chalupas Taco Bell şi-un bax de bere, tuşea!"

3. *Cel mai important, faceţi mişto de mire, de dumneavoastră înşivă, de eveniment:*

„E aşa de cald, că Joe a avut două motive să-l treacă toate năduşelile."

Numai de mirească să nu râdeţi niciodată.

PONT SUPLIMENTAR: Puteţi oricând să citiţi telegrame fictive de la celebrităţi:

„Tom Green le reaminteşte tuturor să-şi facă de cap." „Papa zice sa nu faceţi nimic ce n-ar face şi el." „Saddam Hussein ar fi vrut şi el sa vină, da-n weekend-ul ăsta-i ocupat, că-1 bombardează."

„Bilty Bob Thornton precizează că dragostea trece, dar tatuajele rămân."

„Dick Chcney vă transmite că dragostea face inima să ticâie - ca un defibrilator cardiac."

Cele cinci ponturi ale lai Eddie Driscoll despre ceea ce nu trebuie să faceţi în timp ce ţineţi un toast de nuntă

1. *Să le amintiţi tuturor că v-aţi tras-o* cu sora mireseі.
2. *Să-i amintiţi mirelui că o dată v-aţi lras-o cu mireasa.*
3. *Să pierdeţi mult timp căutând pentru poezia omagială o rimă la „os".*
4. *Să încheiaţi toastul sărind în tort.*
5. *Să vorbiţi mai mult de* două ore.

DESPĂRŢIREA / DUPĂ DIVORŢ

Mai întâi, un avertisment: nu fiţi comic în timp ce vă despărţiţi sau părăsiţi pe cineva. Âsta le va da juraţilor posibilitatea s-o achite pe fosta persoană iubită pe motiv de omucidere legitimă. Există câteva moduri de a anunţa pe toată lumea, după despărţire, că î) nu mai sunteţi împreună, şi 2) nu vă pasă.

ÎNTREBARE: Salut, Joe, ce mai face Cindy?
RĂSPUNS: Nord ei prieten zice că bine. Au obişnuitele nepotriviri de caracter. Mai ales după ce a fiert iepurele.

ÎNTREBARE: Cindy, unde-i Joe?
RĂSPUNS: Totul, s-a terminat între noi, noroc că nu m-am molipsit de nimic de la el.

ÎNTREBARE: Nu-mi vine să cred, tu şi Susie v-aţi despărţit - după douăzeci de ani...!
RĂSPUNS: Despărţit e un cuvânt nepotrivit. Mai degrabă, eliberare condiţionată.

ÎNTÂLNIREA CU PĂRINŢII PRIETENEI SAU AI PRIETENULUI

Exista o singură regulă a umorului când faceţi cunoştinţă cu părinţii persoanei iubite: nu folosiţi niciodată glume sexuale.

Nici măcar nu menţionaţi sexul. Nici chiar dacă beţi o bere cu taică-său şi la televizor se dă o reclamă la Victoria's Secret. Fiindcă, în clipa când vă referiţi la sex,

veţi fi considerat un pervers (de părinţii ei) sau o curvă (de părinţii lui).

Mulţumiţi-vă sâ faceţi haz de familia dumneavoastră numeroasă, spuneţi o povestire jenantă de la serviciu, sau luaţi la mişto un personaj de la actualităţi. Şi pe urmă, ieşiţi naibii din Dodge.

PANEGIRICUL

Aici nu frigeţi pe nimeni. Chiar dacă e o incinerare, lăsaţi friptul în seama mecanicului de la crematoriu. Misiunea dumneavoastră este să povestiţi întâmplări amuzante din timpul relaţiei cu defunctul, în care el era bun şi înţelept, iar dumneavoastră, „victima".

„L-am cunoscut pe Jim în 1961. Pe-atunci, viaţa era altfel. Eram studenţi la colegiu, iar eu aveam păr."

„întotdeauna îmi încerc discursurile funebre trecând pe la alte
înmormântări, în noaptea priveghiului."
•••• Eddie Driscoll

BAR MITZVAII-UL

Plătesc bani graşi, aşa că spectatorii ăştia vor să se distreze pe bune. Ceea ce aveţi dumneavoastră de făcut, ţinând seama de faptul că aveţi doar treisprezece ani, e să le faceţi hatârul vorbind despre semnificaţia acelei zile, folosind o glumă cu inducere în eroare: „Azi, în viaţa mea se produce o mare schimbare. începe să mi se schimbe vocea."

Puteţi face haz şi de o ţintă - părinţii şi nervii lor, sau fraţii şi surorile. La sfârşit, puteţi oricând sa folosiţi o listă top-ten, un
format simplu prin care implicaţi pe toată lumea. Iată cinci glume de început pentru propria dumneavoastră listă.

Cinci *motive pentru care mă bucur că sunt evreu*

..Douăsprezece zile ele Crăciun, o zi a cadourilor; opt zile de Hanukkah, opt zile de cadouri."

4. *Jn eventualitatea că mă împiedic şi cad la recepţie, sunt o mulţime de medici... şi de avocaţi."*

3. *„Nu există a încheiere mai grozavă a unei seri decât o povestire cu Rabhi Eliezer."*

2. *„Ouăle de l'aşti au un gust de bălegar uscat."*

1. „Se *zice că Elvis era evreu. Dacă stau să mă gândesc... Un tip supraponderal, cu lanţuri de aur la gât şi un apartament permanent* în Las *Vegas... Da, eposibil."*

ACŢIUNEA DE CARITATE

Iată trei ponturi care nu dau greş niciodată:

1. *Subliniaţi că este pentru o cauză nobilă, indicând cât mai multe cauze nonnobile:*

„Aţi ales să donaţi bani aici pentru Fondul Diabeticilor, unde vor fi folosiţi mult mai bine decât dacă i-aţi fi donat Fofidului pentru Reanimarea Viitorului Soţ al lui Anna Nicole Smith."

2. *Fiţi autoironie.*

3. *Faceţi um comentariu vesel, glumind pe seama amfitrionului acţiunii; le place întotdeauna să arate cineva cât de fanatici sunt când colectează bani.*

9. *A fi comic în acid moment special*

Până când veţi fi gata, iată câteva „pontuleţe", exemple de folosit în situaţii caro ni se pot întâmpla tuturor oricând. Toate aceste situaţii sunt reactive.

DISCUŢIA CU PĂRINTELE ENERVANT AL UNUI COPIL

Ce poate fi mai enervant decât părinţii care nu încetează să se laude cu copiii lor, sau vă plictisesc povest: ndu-vă în cele mai mici detalii viaţa acestora? Dacă locuiţi într-un oraş ca Agoura Tlills, fiecare mamă fotbalislă din perioada *baby-boom*-ului şi fiecare tată super-realizat vă va spune că sunt cei mai ocupaţi părinţi, că au cele mai încărcate zile, şt că plodul lor e al doilea Brandi Chastain sau Peyton Manning.

Orice-aţi face, nu mizaţi pe cartea „Se poate mai mult de-atât?" Asta-i va îndârji sa vă arate ca se poate, şi copiii lor sunt cei mai grozavi din lume. în schimb, urmaţi sfatul lui Carrie Fisher şi mergeţi pe: „Da' mai puţin se poate?"

Faceţi haz de copilul şi căsnicia dumneavoastră în aşa fel încât să se întrerupă din îndrugat verzi şi uscate despre odrasla lor minune, privindu-va cu uimire; nu numai c-o să le închideţi gura, dar puteţi spera şi că-şi vor da seama ce idioţenii spun.

PĂRINTELE ENERVANT: ...Şi profesoara lui Johnnie zice ca-i un elev de A pe linie.
DUMNEAVOASTRĂ: Copilul meu n-o sâ vină acasă cu un A decât când va comite un adulter.
PĂRINTELE ENERVANT CONTINUA: Are o medie de 4.0 şi l-au admis la Yale.
DUMNEAVOASTRĂ: Nu acolo a-nvăţat şi Fiul lui Şart»? ŞI, ÎN SFÂRIŞT, FINALUL: E fascinant să vorbim despre mica voastră Cindv. Data viitoare, 11-am putea vorbi despre câinii şi pisicile voastre? Pariez că pechineza voastră e Lassie a cartierului.

CÂNI) VĂ SCAPĂ UN VÂNT

., (!n loc excelent pentru a folosi umorul ca sa destindeţi o situaţie - când cineva a stricat aerul 'in lift. Şi un *loc unde umorul nu vă poate ajuta - când v-au găsit un cuţit din Armata Elveţiană în bagajul de mână, pe LaUuardia."*

- Bruce Vilanch

Daca v-au prins cu-o emanaţie, v-au prins. Mereu spun că lucrul cel mai potrivit e s-o daţi pe faţă: *„Evacuaţi mina de cărbuni, canarul a murit!" . „Am să-mi cumpăr un câine, ca data viitoare să pot da vina pe el."*
. „Dom'le, bună mâncare au ăştia aici!"
„Miroase a teen spirit."

CÂND UITAŢI NUMELE CUIVA

Din nou, cea mai potrivită cale de a rezolva această situaţie jenantă in societate e s-o abordaţi făţiş. Menţionaţi toate celelalte lucruri pe care le-aţi uitat, într-o serie rapidă de „Se poate şi mai rău": „As cui La ţi, nu-i de -ajuns că v-aro uitat numele. Am mai uitat şi pastila, de trei ori, şi ne-am ales cu Frank jr., Cindy, şi Brittany." Sau: „Asta-i a doua oară-n viaţa mea când mă fac de râs, uitând numele cuiva. Dar dacă Papa a putut sa mă ierte, veţi putea şi dumneavoastră."

CÂND FACEŢI SEX PENTRU PRIMA OARĂ CU CINEVA

Capacitatea de a glumi cu această ocazie poate da tonul pentru întreaga relaţie - în plus, pentru un bărbat, are avantajul suplimentar de a coborî aşteptările.

încercaţi ceva de genul: „Ascultă, asta-i prima oară că suntem împreună. Şi, sincer să fiu, sunt nervos. N-am mai fost cu nimeni, de când rn-au răpit extraterestrii."

Sau: *„Aş* vrea să fim în Canada, pentru că, la rata de schimb de-acolo, talia mea are doar patruzeci şi cinci de degete circumferinţă."

„Să am haz la o întâlnire, da. Partea cu culcatul e cea care nu mi-a reuşit niciodată. Deşi, ori de câte ori am făcut sex, la sfârşit fata râdea mereu."

- Gilbert Gottfried

CAVKAT: Când glumiţi, aveţi grijă să urmaţi sfatul lui Carrie Fisher. niciodată să nu folosiţi umorul pervers, încât să nu mai vrea să se culce cu dumneavoastră.

IMPOTENŢA

Din nou, i se poate întâmpla oricui. Sau, mă rog, nu chiar oricui. Reflectaţi un timp la acest lucru, dacă aveţi penisul ca o macaroană fiartă. încă o dată, vă recomand să fiţi deschis şi sâ folosiţi imagini: .Ascultă, nu e vina mea, ci a ta. Datoria ta c să vorbeşti despre rachete care decolează, despre un tren intrând într-un tunel, despre o cascadă... Am nevoie de ajutor, ce mama dracu'!"

CÂND VI SE SPUNE CĂ MAI AVEŢI DOAR ŞASE LUNI DE TRĂIT

Cred că Warren Zevon a rezolvat-o mai bine ca oricine. Avea nişte cântece excelente, dar acesta a devenit singurul lui clasic, când a anunţat lumea că avea să moară: „N-am nici o problemă, dar ar fi foarte nasol dacă nu mai trăiesc până iese următorul film cu James Bond."

EXPLICAŢII DESPRE INJECŢIA CU BOTOX / OPERAŢIA PLASTICĂ / SÂNII NOI

Sugerează autoironia, cu o expresie neutră (dacă Botoxul v- o permite): „Poate ai observat ceva schimbat la mine. Dă-mi voie să folosesc un eufemism. Am adus constructorii să renoveze clădirea, l-am întărit temelia

moleşită, am cârpit tencuiala şi am extins balconul... la... casa... mea."

10. Introducere în tactica de ripostă

Dar, dintre toate lucrurile despre care mă întreabă oamenii, cel mai adesea îi interesează cum să procedeze când cineva le vorbeşte cu răutate.

În primul rând, ca să vă pregătiţi, trebuie sâ-i vedeţi pe marii comici afro-americani de la un club de comedie. Pe urmă, recitiţi „Bubuiala între prieteni", la sfârşitul Capitolului 3. După aceea, şi înainte de a ne ocupa de replica dumneavoastră usturătoare, care prin definiţie este reactivă, vă recomand să încercaţi să evitaţi nevoia unei riposte, preîntâmpinând atacul. Folosiţi ceea ce nu meam, pe vremea când eram consultant, un „punct de inoculare", începeţi prin a discuta despre dumneavoastră înşivă, arătând astfel că sunteţi stăpân pe situaţie.

Cum spunea Carrie Fisher, o dată ce faceţi din asta o povestire, o dată ce îi atribuiţi haz, devine inofensivă. Prin urmare, se pune întrebarea: când s-o faceţi? Răspunsul e simplu: când aţi făcut o prostie inimaginabilă, când toată lumea o ştie, sau când toţi îşi amintesc lucrul jenant pe care l-aţi făcut, în momentul când intraţi pe uşă. Astfel, buboiul se sparge, tensiunea se risipeşte, şi toţi ştiu că sunteţi un încurcă-lume şi-i puteţi face faţă.

În septembrie trecut, un guvernator plângăreţ din Kentucky, pe nume Paul Patton, a minţit că mi avea nici o amantă; pe urmă, a apărut la televizor şi a recunoscut. Nu sunt sigur dacă o glumă l-ar fi ajutat cu ceva ~ dar e clar că bălmăjind ca un idiot la conferinţa de presă n-a impresionat electoratul. Cu ce-i strica dacă ieşea în faţă şi spunea: „Eu măcar n-ain folosit un trabuc."?

EXEMPLUL UNEI CELEBRI TĂŢI: Paul Rcubens (alias Pee-wee Herinan) era la M.T.V. Video Music Awards, după ce fusese arestat sub acuzaţia de conduită indecentă într-un cinematograf. A ieşit pe scena, s-a uitat la public şi a întrebat: „Aţi auzit vreun banc bun în ultima vreme?" Sala s-a prăpădit de râs, lăsându-l sa devină imediat stăpân pe situaţie.

Winona Ryder a apărut la *„Saturday Night I.ive"* ea să glumească pe seama arestării ei pentru furt dintr-un magazin. Privind r etrospectiv, poate că n-a fost o idee chiar atât de bună s-o facă *înainte* de proces.

Acestea sunt exemple de evitare a nevoii unei riposte usturătoare, în esenţă prin căderea pe propria dumneavoastră spadă a comediei. Dar, de cele mai multe ori, nu veţi ti un personaj public care are nevoie să lanseze o lovitură preventivă. în schimb, veţi fi un om de rând care doreşte să dea o replică dură ca reacţie la o grosolănie pc care i-a spus-o cineva. Indiferent dacă provine de la un prieten ignorant pe moment sau de la un duşman brutal, aveţi nevoie de o lovitură de graţie.

RĂSPUNSUL MEU FAVORIT DINTOTDEAUNA

Lady Asîor i-a spus odată lui Winston Churchill; „Dac-aş fi soţia dumitale, ţi-aş da otravă." Churchill a răspuns fără să clipească: „Dac-aş fi soţul dumitale, aş bea-o."

SITUAŢIE: Vă aflaţi într-un bar. Politicos, fără agresivitate, încerca ţi sa legaţi o conversaţie cu o fată care stă cu prietenii, iar ea răspunde: „Cară-te, labagiule."

RĂSPUNS GREŞIT: Dacă o faceţi curvă frigidă, lesbiană, sau îi aruncaţi berea în faţă, nu dovediţi decât că a avut dreptate: sunteţi un labag'm.

REPLICI MAI BUNE: • *„Tu vorbeşti, sau bobocul de cinşpe ani?"*

„Tot moi mare labagiu o să fie ăla cu care-ai s-ajungi căsătorită, într-o parcare de rulote." „Asta-i ultima oară când încerc să vorbesc frumos cu *aurolacii."*

„Eşti cumva model ■• ştii, pentru poza «dinainte»?"

„Şi care mai e viaţa în Loch Ness?"(O replică a lui Joan Rivers
din „*Curb Your Enthusiasm").*

SITUAŢIE: Sunteţi la o şedinţă de serviciu. Faceţi o propunere, şi un bou de coleg zice, într-o încercare de a vă torpila: ,Asta-i cea mai tâmpită idee pe care am auzit-o vreodată."

RĂSPUNS GREŞIT: îl împuşcaţi.

REPLICI MAI BUNE:
„Şi iu că nu tu vorbeşti, ci pi leale, din tine."
„Habar n-am de ce spui asta, că doar de la tine am furat-o."
„Sunt sigur că la fel ai spus şi-n cele cinci slujbe dinainte."

SITUAŢIE: Aţi început să cbcliţi, şi cineva comentează.

RĂSPUNS GREŞIT: Nu veniţi iar cu clişee prăfuite ca „Iarba nu creşte pe drumurile circulate" sau că chelia e semn de virilitate. Astea se pot întoarce pe dos foarte uşor. în schimb, ripostaţi de pe o poziţie de putere.

REPLICI MAI BUNE:
- *„E din cauza stresului de a sta lângă idioţi ca tine."*
- (Vă frecaţi capul) *Jmi place să fiu chel - am senzaţia că pun mâna pe curul nevesti-tii. Ia, băieţi, veniţi încoace şi ziceţi şi voi, nu-i aşa că parc-arfi bucile lui Cindy?"*
„Ca să vezi ce nedreaptă-i lumea! Eu chelesc, iar nările şi urechile taleparcă-s jungla Amazonului."

SITUAŢIE: Aţi ieşit la cină cu încă un cuplu, ei vor să mai stea, dumneavoastră vreţi să plecaţi acasă, şi vă fac băşinos bătrân.

RĂSPUNS GREŞIT: Aţipiţi în scaun.

REPLICI MAI BUNE:
‚Ascultaţi, am minţit, nu sunt obosit deloc, dar m-am plictisit să fac conversaţie cu mine însumi." „Eu am o scuză, toată noaptea n-am dormit, zbenguindu-mă cu prietena mea".
„Ei, atunci presupun că veţi fi milostivi cu bătrânii şi veţi achita voi nota."

SITUAŢIE: Sunteţi o femeie grasă şi auziţi o ţoapă de vânzătoare comentând că parc-aţi fi o balenă.

RĂSPUNS GREŞIT: Plângeţi, o ameninţaţi c-o daţi în judecată, sau trimiteţi după o pizza.

REPLICI MAI BUNE:

‚Ai grijă, scumpo, să nu-ţi pichetăm casa când facem marşul de-un mi Hon de kile."

„Da, am eu o lonij, da' dac-aş avea creierul tău, aş cântări o tonă şi două miligrame."

„Ce coincidenţă, am mai multe kilograme decât punctajul tău când ai terminat colegiul."

Aşa că, dând o replică usturătoare, trebuie să fiţi gata să folosiţi toate instrumentele care vă stau la dispoziţie. Aveţi nevoie de spirit de observaţie, t rebuie să ascultaţi ce spune persoana cealaltă, şi trebuie să fiţi gata să ripostaţi cu o analogie, o referire la subiect, un sarcasm sau o poantă biciuitoare.

Astfel, pentru a vă pregăti să absolviţi tactica de ripostă, regulile sunt următoarele:

1. Răsturrtaţi situaţia şi câştigaţi din ea putere.

a. Plasaţi o întorsătură inteligentă şi

neaşteptată.

3. Louiţi-i sub centură, jucând legătura cu ceva apropiat şi drag lor.

4. A/u *răspundeţi pe terenul stabilit de ei, schimbaţi câmpul de luptă.*

5. *Săriţi la jugulară.*

6. Când să nu fiţi comic / / ce nu e comic

„Comedia - tragedie plus distanţă". Cred că John Wilkos Booth a spus asta.

1. *Există unele lucruri care pur şi simplu nu prea au haz... bancurile vechi, transmiterea de e-mail-uri proaste şi previzibile, încălcarea regulii de a vă amuza pe seama celor decedaţi prea curând după ce au murit •- cunoscută şi ca Regula Abraham Lincoln.*

2. *Exista lucruri care nu sunt niciodată, nici măcar vag, comice pentru un civil.* (Medicii şi surorile (non-civili) de la

urgenţă folosesc umorul macabru pentru a rezista în împrejurări oribil de tragice. Dacă asemenea lucruri ar fi spuse în public sau ar fi auzite de alţi civili, s-ar lăsa cu palme, pumni şi procese, (n.a.)

- *Umorul etnic şi rasial. în privinţa asta, urmaţi sfatul lui George Schlatter: „Nu încercaţi să fiţi Don Rickles. Nici chiar lui Don nu-i mai ţine."*
- *Dezastrele în care sunt implicaţi propriii noştri compatrioţi. Copiii monstruoşi şi diformi.*
- *Moortea celor dragi.*
- 9 *Septembrie.*
- *Molestarea copiilor.*

3. *Şi mai există lucruri care, datorită timpului (sau distanţei) dintre eveniment şi persoana care sunteţi dumneavoastră, pot avea un haz. nebun.*

EXEMPLU: La o acţiune recentă de binefacere unde era invitat şi Christopher Reeve, Robin Williams colecta donaţiile. S-a ridicat, s-a dus până lângă Christopher şi a anunţat: „Şi acum, cine dă încă cinci mii de dolari, poate să-l vadă cum îşi mişcă degetul!"

Lui Robin i-a mers. fiindcă : 1) e Rubin; 2) e prietenul de-o viaţă al lui Christopher; 3) după o noapte întreagă de discursuri despre eroism, publicul era gala să mai şi râdă.

însuşi Christopher Reeve spune o glumă: „Care-i diferenţa între mine şi O.J.? CU. a mers " (*to walk* - 1. a merge, a umbla pe jos: 2. (sl.) a pleca liber (după un proces) - n.tr.) Şi lui îi ţine, fiindcă e ChrisLopher Reeve, fiindcă e destul de distanţat de eveniment ca să-1 poată trata cu haz, şi fiindcă ţinta glumei e el însuşi. Aşa că, să rezumăm felurile cum puteţi evita necazurile:

Fiţi original şi proaspăt. • Un hohot de râs câştig t nu merită un proces pentru hărţuire sexuală. Fiţi sută la sută sigur cu cine vorbiţi. Reţineţi linia fină de demarcaţie între umorul scandalos de comic şi prostul-gust. Dacă o depăşiţi, veţi ofensa oamenii, aşa că, în calitate ele civil, mai bine greşiţi în sensul prudenţei.

Ce se întâmplă dacă vă scapă ceva cu adevărat ofensiv? Dacă sunteţi Trent Lott, vă daţi demisia. Dacă nu, faceţi ce fac eu de lîec.are dată - daţi vina pe medicamente.

Epilog

Aşadar, acesta a fost, ghidul dumneavoastră pentru a fi comici. Pentru cei mai mulţi dintre dumneavoastră, capitolul cel. mai important este cel despre vorbitul în public. Pentru alţii, poate fi capitolul despre povestiri. Pentru cei mai aventuroşi, sunt exemplele despre modul de a fi comic în conversaţiile de zi cu zi. E nevoie de munca şi de practică. Dar, indiferent care este nivelul dumneavoastră de interes, mai există doar un mic sfat pe care vi-1 pot da: chemaţi chiar acum un prieten şi fiţi comic.

Cuprins

Mulţuro iri 3

1. Introducere 5
2. Cărămizile comediei .....io
3. Umorul proactiv şi reactiv în conversaţia de zi cu zi 53
4. Sfaturi de la profesionişti: Comedia Mesei Rotunde... fără masa 77
5. Reţeta comediei: ce *anume trebuie să faceţi ca să fiţi comic, atunci când trebuie neapărat să fiţi comic 83*
6. Când să nu fiţi comic / ce nu e comic..... 124

Kpilog 126

9789736361104

102.000 lei

* Sau, în română, *ă, â, î, ş, ţ, ce, ci, ye, gi* etc. (n tr.)

Dacă citiți această carte din scoarță-n scoarță, veți învăța cum să folosiți umorul pentru: a vorbi în public, a pune capăt unui conflict, a evita să mâncați bătaie, a-i face pe oameni să creadă că sunteți deștept. De exemplu, o glumă bună, spusă cum trebuie, vă poate ajuta să ieșiți din închisoare fără a fi violat de colegi. Tot simțul umorului vă poate duce în patul celei mai frumoase femei. Nu în ultimul rând, se pare că oamenii comici trăiesc mai mult…

ISBN 973-636-110-1

9 789736 361104

102.000 lei